Bugün 16 sahife

AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 21 — No. 7242 — Fiati her yerde 5 kuruş

ÇARŞAMBA 14 Kânunuevvel 1938

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Dün akşam Ankaraya avdet eden Reisicümhur İnönü parlak surette karşılandı

İsmet İnönünün Çankırıda halk arasında geçirdiği saatler

Ankara 13 (Seyahati takip eden muharririmizden) — Reisicümhur İnönü dün geceyi Samucakta trende geçirdiler. Bu sabah saat tam yedide tren Samucaktan kalktı. 8,5 te Çankırıya geldi. Çankırılılar İsmet İnönünün ümid verici güler yüzünü görmek için tâ gece yarısından itibaren sokaklara dökülmüşlerdi. Civardan Çankırı vilâyetine binlerce köylü gelmişti. Gecedenberi gözleri yolda istasyon yanında bir taşa oturup bekliyen bir köylü kadın «Ben sabaha kadar beklerim; zarar etmez, tek onu göreyim...» diyordu.

Halk arasında

Çankırılılar sonsuz bir sevinç içinde İsmet İnönünü bağırlarına bastılar. İstasyonda bir muzika çalıyordu. İsmet İnönü güler yüzile trenden indiler, halk arasından geçerek on binlerce kişinin «Yaşa, varol» sadalarına şapkasile selâm vererek ilerlediler. Halkevi binasına gittiler. Buradaki salona gider gitmez, Reisicümhur:

— Köylüleri çağırınız, kendilerini dinlemek isterim, buyurdular.

Kapıya toplanan binlerce köylüden biri çağırıldı. Tut nahiyesinin Yapraklı köyünden İsmail... Sanatı rençberlik.

İsmet İnönü tam karşısında ona yer gösterdi. Sormağa başladı:

— Mektebiniz var değil mi?

— Evet efendim, beş sınıflı bir Yatı mektebimiz var.

— Ayrıca yatısız bir mektebiniz yok mu?

— Henüz yok efendim.

— Kaç nüfusa bakıyorsun?

— Sekiz.

— Say bakayım.

— Ben, karım, hemşirem, beş çocuğum. Çocuğumun en büyüğü 9 yaşında.

— En büyüğü 9 yaşında ha? Yaşa İsmail.

— Sen yaşa İsmet İnönü, başımızdan eksik olma.

—Hepimiz yaşıyalım. Kaç dönüm arazin var; bunun ne kadarını su basar? *(Devamı 13 üncü sahifede)*

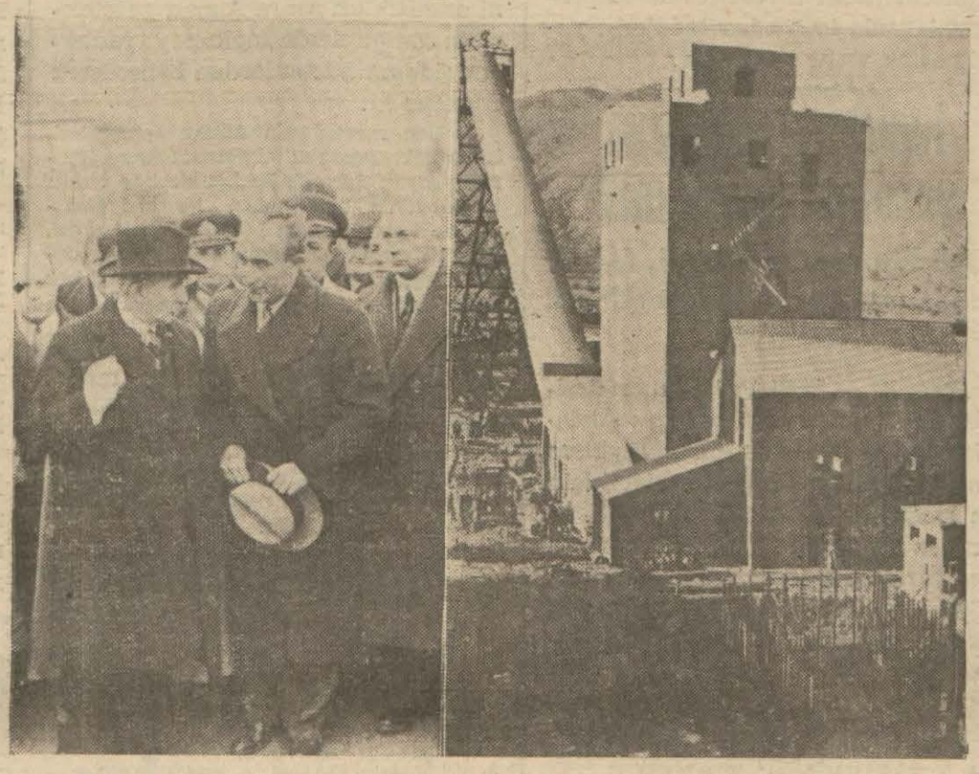

Solda Reisicümhur İsmet İnönü görüşürken, sağda Karabükte Kastamonu valisi B. Avni Doğanla ziyaret ettiği büyük kok deposu

Erzincan dönüşü

Nafia Vekili B. Ali Çetinkaya muhtelif mevzular etrafında beyanatta bulundu

Şirketlerle müzakereler normal seyrinde - Radyoları ucuzlatacak kanun projesi hazırlanıyor - Sirkeci ve Eminönü meydanları süratle açılacak

Ankara 13 (Telefonla) — Erzincan hattının açılma merasimini yapan Nafia Vekili Ali Çetinkaya ile merasimde bulunan Millî Müdafaa Vekili general Kâzım Özalp, Hariciye Vekili B. Şükrü Saracoğlu, Maarif Vekili B. Saffet Arıkan ve diğer davetlileri hamil olan hususî tren bu akşam saat 18 de Ankaraya gelmiştir.

Bütün yollarda halkın coşkun tezahüratile karşılanan Vekillerimiz Ankara istasyonunda parlak surette karşılanmışlardır.

Nafia Vekilinin beyanatı

Nafia Vekili B. Ali Çetinkaya kendisile beraber Erzincana gidip merasimi takib eden gazetecilerin muhtelif nafia mevzuları üzerinde sordukları suallere cevaben şu sözleri söylemiştir.

«Beraber yaptığımız bu seyahatteki intibaım, Türk milletinin yapıcılık kabiliyetinin, milliyet hissinin ve cümhuriyete bağlılık aşkının yurdumuzun terakkî ve inkişafında en emniyet verici zaman olduğunu bir daha görmüş ve hissetmiş olmaklığımdır.

Erzincana kadar olan hücra sahalarda, istasyon boylarında gördüğümüz halk tabakalarının ve masum yavruların sevinç ve heyecanlarını tasvir edebilmek çok zordur. Demiryolu işletme teşkilâtımızın her yerde tam bir intizam ve dikkatle çalışmakta olduklarına şahid oldum.

(Devamı 11 nci sahifede)

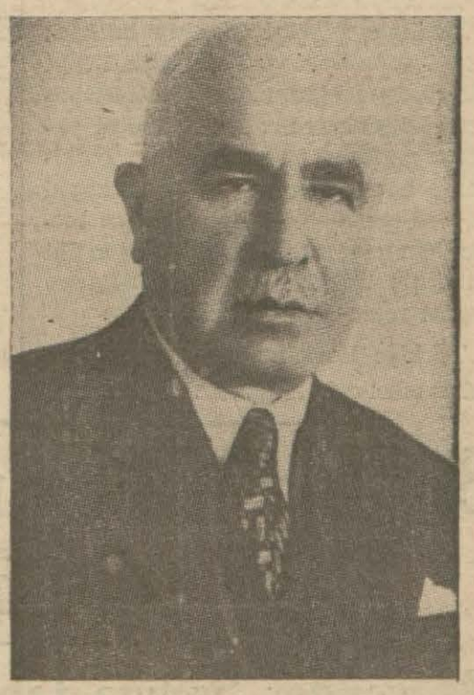

Nafia Vekili B. Ali Çetinkaya

YAZ BAŞ VE YAŞ

YAZAN:

REFİK HALİD

Yakında neşrine başlıyacağız.

Et fiatını ucuzlatmak için tedbir alınıyor

Devlet ziraat kurumu bugünden itibaren nâzım rolünü yapacak

Devlet ziraat kurumunun İstanbulun et ihtiyacını temine karar verdiğini dün yazmıştık. Devlet ziraat kurumu, evvelce şehrimize gönderdiği iki müfettişin yaptığı tetkiklerden sonra lâzım gelen tedbirleri almıştır. Kurum, şehrimizin ihtiyacını karşılayacak hayvan kesim işlerine bu günden itibaren nezaret edecektir.

Kurum şimdilik hayvan borsasında hayvan satın alarak mezbahada kestirecektir.

Kurumun bu teşebbüsü, şimdilik bir tecrübe mahiyetindedir. İleride alınan neticelere göre daha bazı yeni tedbirler alınacak ve halkın müm-

(Devamı 11 nci sahifede)

Dikkatler:

Dersten mahrum edilen talebe

Vali ve Polis müdürleri, Vekillerin teşyi ve istikballerinde çok vakit kaybettiklerinden bu merasime iştirak etmiyecekler.

Son zamanlarda alınan bu karar cidden isabetlidir; lâkin başka türlü kararlar da bekleriz:

Bir Vali, bir Kaymakam seyahate çıkınca mektep talebesini dersten mahrum edip yağmurda çamurda yollara dökmek, çoğunu da hastalandırmak kötü ve lüzumsuz âdetlerimiz arasındadır. Bu usulü de derhal kaldırmalıyız... Teftiş etmek istiyen talebeyi mektepte görsün...

Yeni romanımız

YAPRAK AŞISI

Meraklı büyük tahlil romanı

Yazan:

BURHAN CAHİD

Yakında neşrine başlıyacağız.

***

Kısa tefrikamız

Kleopatranın bir gecesi

«Yaprak aşısı» romanı başlayıncaya kadar, tefrika sütunumuzda, (Vâ-Nû) nun Teofil Gotye'den kısaltarak naklettiği «Kleopatranın bir gecesi» isimli güzel bir macera okuyacaksınız. Bugün altıncı sahifemizde başladı.

(Erzincan hattı işletmeğe açıldı) — Gazetelerden —

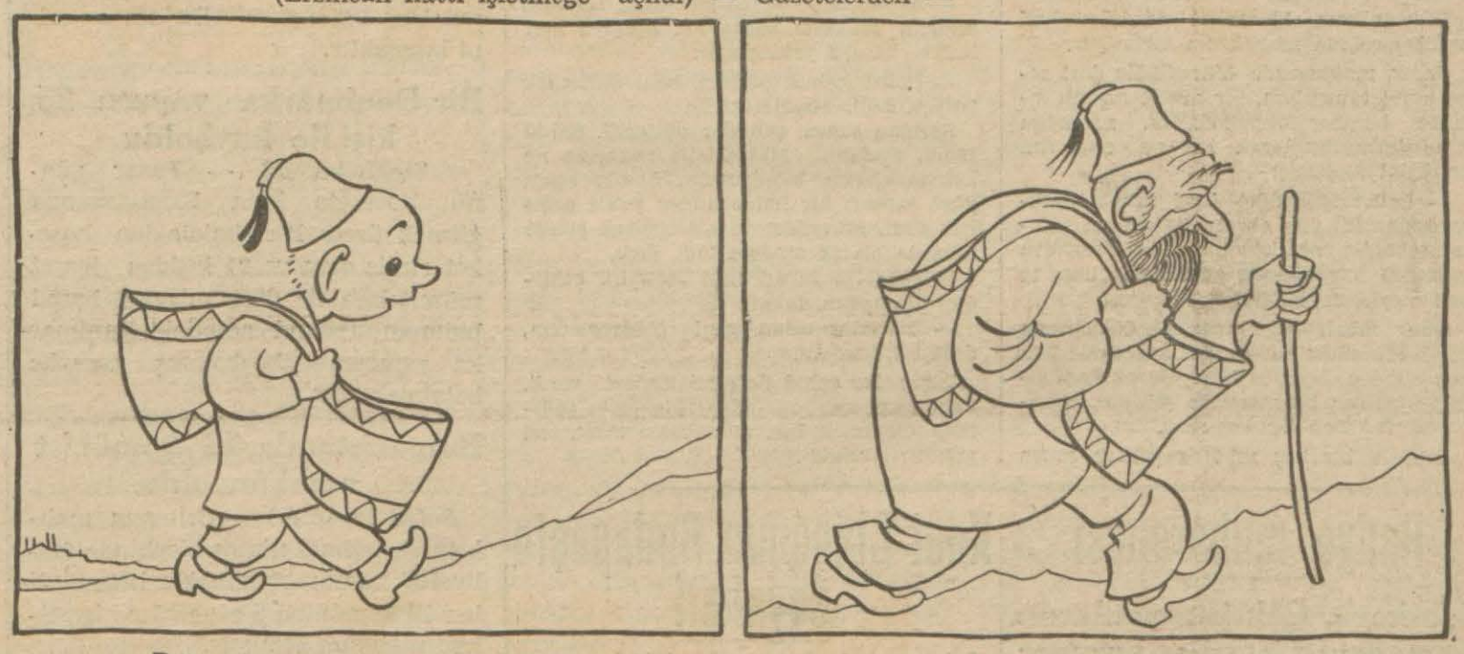

Dün:

İstanbuldan hareket...

Erzincana muvasalat!...

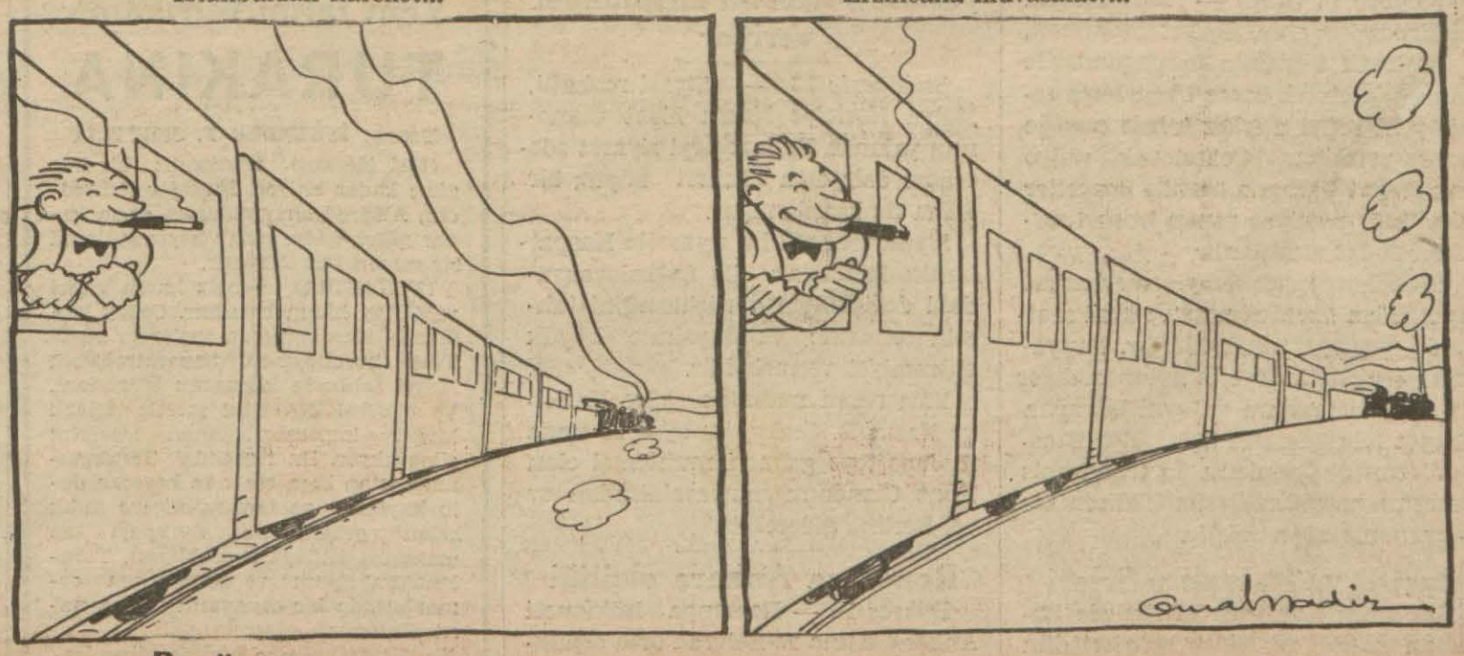

Bugün:

İstanbuldan hareket...

Erzincana muvasalat!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Türk - Sovyet dostluğu

"Türkiyenin dış politikası istikrarını isbat etmiştir,,

Haricî siyasetimizden bahseden bir Sovyet gazetesi böyle diyor

Moskova 13 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor:

Journal de Moscou, son taarruz plânlarının inkişafı üzerine Avrupada gerilen vaziyete işaret ederek, beynelmilel böyle bir vaziyette Türkiyenin son zamanlarda dış politikasının istikrarını isbat etmiş olduğunu kaydediyor ve diyor ki:

Ezcümle Türkiye Cümhur başkanı İsmet İnönü ile yeni Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlunun beyanatları bunu göstermektedir. İsmet İnönü yabancı matbuat mümessillerine Türkiyenin barış arzusunu bilhassa kayıd ve irae etmiş ve ezcümle, barışın tarsini için memleketin yardımı istendiği takdirde Türkiyenin daima «Hazır» cevabı vereceğini bidirmiştir.

Türkiye Hariciye Vekilinin Sovyet münasebetleri hakkındaki beyanatı pek tabiî olarak Sovyetler birliğinde alâka ve dikkati çekmiştir.

Filhakika, vekil Sovyet dostluğunun siyasî bir efsane değil, bir gerçek olduğunu haklı olarak kaydeylemiştir.

Ankarada Sovyet delegelerine gösterilen candan kabul ve bu delegelerin Türk hükûmetinin dirijanlarile yaptıkları görüşmeler iki memleket münasebetlerinin sağlamlığını bir kere daha göstermeğe imkân vermiştir. Türk hükûmeti şimdiki karışık beynelmilel vaziyette, bütün dünyaya Sovyetler birliği ile Türkiye arasındaki halisane münasebetlerin çözülmez olduğunu isbatı lüzumlu addetmiştir.

Sovyetler birliğinin tamamen paylaştığı bu passifik ilhamlar Sovyet - Türk mesaisinin barış davası için haiz olduğu ve olabileceği yüksek ehemmiyeti göstermektedir.

Bir kız nişanlısını vurmak için tabanca çekti

Müveddet, Sadığa tabanca çektiğini inkâr etti, mahkemede şahitler dinlendi

Dün akşam saat dörtte bir genç kız tabanca ile eski nişanlısını vurmak isterken yakalanmıştır. Vaka şöyle olmuştur:

Tophanede oturan Müveddet namında 22 yaşında bir kız, sabık nişanlısı kırtasiyeci Sadıkla dün akşam saat dörtte Orozdibak mağazasının sırasında Hacı Recebin mahallebici dükkânına gelmişler ve üst kata çıkmışlardır. Aradan bir müddet geçtikten sonra yukarıdan Sadık:

— Yetişin beni öldürecek, diye bağırmağa ve merdivenden inmeğe başlamıştır. Sadığın arkasından koşan Müveddet, elindeki tabancanın tetiğini dört defa çekmiş, fakat bereket versin kurşunlar ateş almamıştır. Müveddet yakalanmış, tabanca bir tüfekçiye gösterilmiş, tüfekçi horozun kalkmadığı cihetle ateş alamıyacağına dair rapor vermiştir.

Dün akşam Müveddet cürmümeşhud mahkemesinde muhakeme edilmiştir.

Sadık, mahkemede Müveddetle dört sene evvel tanıştığını, bir aralık nişanlı sıfatile beraber oturduklarını, sonradan kendisinden ayrılarak her ay otuz lira verdiğini söylemiş:

— Fakat Müveddet beni rahat bırakmıyordu. İki gün evvel dükkânıma gelerek tehdidle para istedi. Kendisi Fransuva namında bir adamla evlenecek imiş te ben aleyhinde bulunmuşum.

Dün sabah ta Fransuva dükkânıma geldi. Müveddetle evlenmek niyetinde iken kendisinden beş yüz lira çalarak kaçtığını ve benden bu meselede şahidlik etmemi istedi. Ben kendisini savdım.

Aradan bir kaç saat geçtikten sonra Müveddet geldi. Dükkânda bağırmağa başladı. Kendisile artık hiç bir alâkam kalmadığını söyledim. Kalktı, gitti. Biraz sonra beni telefonla mahallebici dükkânına çağırdı, gittim. Yukarı çıktığım zaman beni elinde tabanca ile bekliyordu. Korktum, kaçmağa başladım. Tabancasının tetiğini çekti. Fakat ateş almadı.

Bundan sonra Müveddet sorguya çekildi. Gözleri ağlamaktan kararmış olan Müveddet:

— Tabanca çektiğim yalandır. Ben evlenecektim, kendisini bana nasihat vermek için mahallebici dükkânına çağırdım. O, benden ayrılacağı için ağlamağa başladı. Ve bana metresi sıfatile yaşamağı teklif etti. Ben kabul etmedim. Bunun üzerine Sadık kalktı, cebinden bir tabanca çıkararak masanın üzerine bıraktı:

— Al ne halin varsa gör, dedi. Halbuki Sadığın maksadı başka idi. Aşağıya iner inmez kasaya yaklaşarak:

— Polisi çabuk çağırın, beni öldürmek istiyor, dedi. Mesele budur.

Bundan sonra şahidler dinlendi. Şahid Mina, Sadığın Müveddetle yukarıda ne konuştuklarını bilmiyorum. Sadık, aşağı yüzü sapsarı bir halde inince polisi çağırın dedi, Müveddet te arkasından elinde tabanca olarak aşağıya indi, dedi.

Müveddetin tabancanın tetiğini çektiğini görmedim, fakat:

— Yazıklar olsun seni öldüremedim, dediğini duydum.

Diğer bir şahid de ayni ifadeyi verdi. Tabancayı muayene eden tüfekçinin çağırılıp dilenmesi için muhakeme cumartesi gününe bırakıldı.

Radyo muharebesi

Moskova, Çek istasyonlarına karşı yeni 8 istasyon kuruyor

Varşova 13 (A.A.) — Moskovadan bildirildiğine göre, Sovyet hükûmeti, Çekoslovak telsizinin propagandasile mücadele etmek üzere Ukraynaya sekiz yeni verici merkez tahsis etmeğe karar varmiştir. Çekoslovak radyo merkezleri Ukrayna lisanile Sovyetler aleyhinde neşriyat yapan hususî servisler ihdas etmişlerdir.

Yeni kurulacak Sovyet merkezleri ayni dalga uzunluğunda ve ayni saatlerde neşriyat yapacaklardır. Rusyanın garbinde faaliyette bulunan diğer 12 radyo istasyonu da ayni Ukrayna Sovyet hükûmetinin Çek radyo istasyonlarını dinliyenlerin 20 sene hapis cezasına çarpılacaklarını bildiren bir kararname neşretmiştir.

İngiliz ve İtalyan sefirleri

Bir müddettenberi şehrimizde bulunan İngiliz ve İtalya sefirleri dün akşamki ekspresle Ankaraya gitmişlerdir.

Kont Cianonun Budapeşte seyahati

Macar siyasî mahafili bu seyahate büyük bir ehemmiyet veriyor

Budapeşte 13 — Siyasî mahafil, İtalya Hariciye Nazırı Kont Cianonun yakında Budapeşteyi ziyaret edeceğine dair olan haberi büyük bir alâka ile karşılamıştır.

Siyasî mahafil bu ziyarette Karpatlaraltı Rütenyası ile Çekoslovakyadaki değişikliğin görüşüleceğini tahmin etmekte ve seyahate büyük ehemmiyet vermektedir.

Yarı resmî mahafile göre Hariciye Nazırı B. Csaky, bu ayın 19 unda Budapeşteye gelmesi muhtemel olan Kont Cianonun muvasalatından ev vel Berline gidecektir.

Romanya Ankara elçiliği

Bükreş 14 — Romanya hükûmeti Ankara, Atina ve Belgrad orta elçiliklerini büyük elçilik derecesine çıkaracaktır.

Maarif şûrası toplanıyor

Maarif siyasetimize yeni veche verilmesi muhtemel

Maarif kanununa göre, geçen nisanda toplanması lâzımgelen Maarif şûrası, Maarif Vekâleti tarafından icab eden hazırlıklar yapılamadığından, içtima edememişti.

Maarif Vekâleti, bu hususiaki hazırlıklarını tamamladığından, şûra, önümüzdeki nisanda toplanacaktır. Toplantılara Maarif Vekâleti umum müdürleri ,Talim ve Terbiye heyeti âzası, Maarif müdürleri, Vekâlet umumî müfettişleri,İlk tedrisat müfettişleri, memleketimizde terbiye ile meşgul olan muallimler iştirak edeceklerdir.

Maarif şûrasının vereceği kararlar, muhtelif tahsil derecelerinde ve programlarında icab eden tadillerin yapılmasına vesile verecektir.

Ingiltere Fransaya yardım edecek mi?

«Ahden mecbur değil, fakat menfaati bunu icap ettirir» deniyor

Paris 13 — Petit Parisien gazetesinin Londra muhabiri yazıyor: Akdenizde statükonun devamını İngiltere, imparatorluk yollarının emniyeti için, en esaslı şart saymaktadır. İngiltere Fransa Akdenizde taarruza uğrarsa ona yardıma mecbur değildir. Ortada böyle bir pakt yoktur. Fakat menfaat birliği bunu icab ettirmektedir. Bunun kuvvetini anlatmak için eylûl ayındaki hâdiseleri hatırlamak kâfidir.

İtalyanlar memnun

Roma 13 (A.A.) — Bir Fransız - İtalyan ihtilâfı takdirinde İngilterenin Fransaya askerî yardımına dair Çamborleyn tarafından dün Avam Kamarasında söylenen sözleri mevzubahis eden «Messagero» gazetesi diyor ki:

İngiliz Başvekili bu mesele etrafında yeni hiçbir şey söylememiştir. Çamborleyn hukukî vaziyeti izah etmekle iktifa eylemiştir. Onunla beraber öyle ümid ederiz ki, İngiliz Başvekilinin çok yerinde olan bu sözleri sesleri çıktığı kadar harp diye bağıran bazı Paris gazetecilerinin seslerini kısacaktır.

Bir Danimarka vapuru 25 kişi ile kayboldu

Stokholm 13 — Pazar günü Norveçte kâin Kristiansanda gitmek üzere Hirtahalala'dan hareket etmiş olan ve 21 kişiden ibaret mürettebatı ile dört yolcuyu hamil bulunan Jylland adındaki Danimarka vapuruna kaybolmuş nazarile bakılmaktadır.

Bulgaristanda 18 komünist mahkûm oldu

Sofya 13 (A.A.) — Sciumen mahkemesi, içtimaî nizam aleyhinde faaliyette bulunmuş olmakla itham edilen 18 komünisti 5 sene ağır hizmetlere mahkûm etmiştir.

Yeni tarihî tefrikamız

TURAKİNA

Yazan: **İSKENDER F. SERTELLİ**

(Dişi Korsan) tefrikamız bir kaç güne kadar bitiyor. İskender Fahreddin, AKŞAM okuyucularına onun kadar güzel, onun kadar heyecanlı yeni bir roman hazırlamıştır.

(TURAKİNA) Cengiz hanın gelini ve Oktay hanın karısıdır. Oktay han ölünce, Karakurumda toplanan büyük Türk kurultayında imparatoriçenin Moğol tahtında kalmasını istiyorlar... Ve (TURAKİNA) bu suretle büyük Moğol imparatorluğunun idaresini eline alıyor. Bu romanda Turakinanın baştan başa esrar ve heyecan dolu hayatını ve imparatoriçeye sadık kalan generallerin Avrupayı ne maksadla istilâya koştuklarını, Turakina'nın aşkını ve Karakurum ormanlarında bir canavarın ağzına nasıl düştüğünü göreceksiniz!

Yeni tefrikamıza birkaç güne kadar başlıyoruz .

Ingiliz Başvekilinin nutku

Sulhe çalışmak insanlığa en büyük hizmettir

B. Çamborleynin nutkunu söylediği ziyafette, hiç bir Alman gazetecisi hazır bulunmadı

Londra 13 — Başvekil B. Çamborleyn, bu akşam ecnebi gazetecileri klübünde verilen ziyafette bir nutuk irad etmiştir. Bu ziyafette, Alman sefiri müstesna, hiç bir Alman gazetecisi bulunmamıştır.

B. Çamborleyn, iş başına geldiği gündenberi dünya sulhünü korumak için nasıl çalıştığını, İngiliz, İtalyan ve Münih anlaşmasının nasıl aktedildiğini anlattıktan sonra Alman gazetelerinin son günlerde İngiltereye yaptıkları şiddetli hücumlardan bahsederek demiştir ki:

— Son zamanlarda Alman gazeteleri, başta eski Başvekilimiz olmak üzere hürmete şayan bir çok İngiliz ricaline çirkin tecavüzlerde bulundular. Halbuki samimî sulh arzularımızı Münihde isbat ettik. Bu sulh arzumuz bugün de değişmemiştir. Bugün ben devlet ricali arasında her zamandan ziyade şahsi temaslara lüzum bulunduğuna kaniim. Bu maksadladır ki gelecek ay Romaya gideceğim. Romada İtalyan ricalile menfaatlerimize taallûk eden bütün meseleleri görüşeceğiz. Romada mağlûb ve yahut muzaffer olmak meselesi mevzuu bahis değildir. Gayemiz, şahsî temas sayesinde karşılıklı bir anlaşmaya varmak ve daha geniş bir istikrar temin etmekteldir.

B. Çamborleyn totaliter devletlerle anlaşmak istediği kendisini Nazi dostu addettiklerini, halbuki İngiltere için böyle bir idare tarzına taraftar olmadığı, zamanla değişecekleri muhakkak olan idare sistemleri yüzünden hiç bir hükûmetle bozuşmak istemediğini söylemiş, İngiliz teslihat programından bahsetmiş, İngilterenin müttefiklerine karşı taahhüdlerini yerine getirmeğe hazır bulunduğunu İngiltere ile Amerika ve İngiltere ile Fransa arasında bir harp çıkması mevzuu bahs olamıyacağını ve ziyafette hazır bulunan gazetecilere sulh lehinde neşriyata devam etmelerini tavsiye ettikten sonra sözünü şöyle bitirmiştir:

—« Zorluklar ne kadar büyük olursa milletler arasında anlaşma arzusunun o nisbette umumileşeceğine kanlim. Bu yolda çalışmak insaniyete yapılacak en büyük hizmet olacaktır.»

Londra 14 — Ecnebi gazeteciler ziyafetinde hazır bulunmuş olan Alman seferi, Alman gazetecilerinin bulunmayışını şöyle izah etmiştir:

«— Alman gazeteciler, huzurlarile İngiliz Başvekilinin nutkunu taciz etmek ve kendileri de iz'aç edilmek istemedikleri için ziyafette hazır bulunmamışlardır.»

Almanya bütün yahudilerin gitmesini istiyor

Macaristan ve Çekoslovakyada yahudilere karşı yeni tedbirler aldılar

Berlin 13 (A.A.) — Stefani: Alman yahudilerinin vaziyeti hakkında yarı resmî bir membadan öğrenildiğine göre alınmış veya alınacak olan tedbirler, gerek Alman milletinin gerekse bizzat yahudilerin menfaatine olarak Alman yahudilerinin muhaceretini tahakkuk ettirmekten ibarettir. Çünkü yahudilerin Almanya'da kalması ileride yeni güçlüklere sebebiyet verecektir.

Bu münasebetle Berlinde de bir yahudi mahallesi vücude getirileceği hakkındaki haber, tekzib edilmektedir. Gelecek sonkânunun birinden itibaren bazı büyük mağazalar ve oteller müstesna olmak üzere Alman yahudilerinin bütün mağazalara ve umumî mahallere girmelerine müsaade edilecektir.

Muhaceret meselesine gelince bunun da her türlü vesaite müracaat edilerek kolaylaştırılacağı söylenmektedir. Bu işte yegâne engel ecnebi dövizleri meselesidir ki, bunun da başka memleketlerdeki yahudilerin yardımile halledileceği ümid edilmektdeir.

Macaristanda alınan tedbirler

Budapeşte 13 (A.A.) — Yahudiler hakkındaki kanunun tatbiki neticesi olarak yahudiler tarafından neşredilmekte ve içtimaî nizama mugayir ve devlete karşı hasmane faaliyette bulunmakta olan diğer 48 gazetenin de neşri menedilmiştir.

Şimdiye kadar yahudiler tarafından idare edilmekte olan 100 gazetenin neşri menolunmuştur.

Slovak hükûmetinin bir kararı

Prag 13 (A.A.) — Slovak hükûmeti bir kararname neşrederek yahudilerin Slovak arazisinde noel oyuncakları satmalarını menetmiştir. İkinci bir kararname ile gelecek sonkânunun birinden itibaren yahudilerin kûülî içkiler satmaları menedilmiştir.

Almanyada yeni bir karar

Münih 13 (A.A.) — Polis müdiriyeti tarafından neşredilen bir emirname mucibince, 1 kânunusaniden itibaren isimlerinden Musevî oldukları anlaşılmıyan bütün Yahudiler, taşıdıkları hristiyan isimlerine erkekler için İsrail, kadınlar için Sarah isimlerini ilâve etmek mecburiyetindedirler. Bu emirname hilâfında hareket edenler tevkif edilecek ve kendilerinden para cezası alınacaktır.

Filistin meselesi

Kudüs 13 (A.A.) — Tanınmış müslüman rüesa İngiliz fevkalâde komiserine bir telgraf göndererek İngiliz polisinin müslüman halka karşı gösterdiği fena muameleyi şiddetle protesto etmiştir.

Kudüs 13 (A.A. — Yahudi matbuatı bugün yeniden İngiltereye karşı şiddetli hücumlar yapmakta ve İngiltereyi bilhassa Londra konferansına Arabların da iştirakini derpiş eylediğinden dolayı tahtie eylemektedir.

Kudüste akdedilen büyük bir mitingde yahudiler Londra konferansına iştirak edilmemesini istemişlerdir.

Fazla istihsal yapmayan sanayi şubeleri

Ankara 13 (A.A.) — İktısad Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

Teşviki sanayi kanununa müzeyyel 2211 sayılı kanunun üçüncü maddesi mucibince tanzim edilmiş olan fazla istihsal nizamnamesi ahkâmına göre yapılan tetkikat neticesinde memlekette imal edilmekte olan:

1 — Civata, somun ve perçin çivisi,

2 — Gümrük tarife kanununun 538 pozisyonuna dahil ufak çiviler.

3 — Prina yağı.

Sanayiinde fazla istihsal mevcut olmadığı ve ayni nizamname ahkâmına göre yapılan tetkikatta diğer sanayile gümrük tarife kanununun 532 a 2- pozisyonuna dahil çivilerde fazla istihsal bulunduğu anlaşılmıştır.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Gözlerini hediye eden idam mahhûmu kadın

«İnsanın parmağı kazara kopacak olursa sıcağı sıcağına derhal yerine koymak ve fennî şekilde bağlamak suretile tekrar kaynatılabilir!» diye müşahede edilmiş.

Hatta daha da ileri varılmış:

Bir genç kadının parmağı kesilecekmiş. Hayatı güzelliğine istinad eden bir kadın... İki göz iki çeşme ağlıyor. Annesi demiş ki:

— Evlâdım! Benimkini kesip sana aşılasınlar.

Aşılamak! Tam yerinde bir kelime!... Zevallıya kayısı aşılar gibi!

Derken güzellik ameliyatları da çıktı: Yanmış bir yüzün arızalı parçasını çıkararak, vücudun başka kısmındaki lekesiz deri ile trampa ediyorlar...

Amâ sevgilisi olan bir kız:

— Bir gözümü nişanlıma hediye ettim! - demiş. - Benden çıkarın, ona «takın»...

Şu haberi de gazeteler yazıyor:

«Birçok cinayetler işlediği için idama mahkûm edilen bir kadın vasiyetde bulunmuş:

«— Ben öleceğim! Artık görmeğe ihtiyacım kalmadı. Bir hayır işlemek arzusundayım. Gözlerimi bir amâya vereceğim. Bu ameliyat yapılsın...»

Feci akibetini görmemek için olacak!

Böyle hayırlı bir teklifi reddedemiyecekleri şüphesizdir. İdamdan evvel ameliyat için tabiatile muayyen bir zaman geçecek. İnsan hasta hasta asılmaz ya, iyileşmesi beklenir... Tam sıhhatini kazandığı zaman, ister misiniz ki, canı şöyle bir hayırperverliği de düşünsün:

— Parmaklarımı, fabrikalarda uzuvlarını kaybeden hemşerilerime vakfettim...

Ölçüler alınacak, münasip kimselere dağıtmalar yapılacak... Bunun için de ayrıca bir zaman geçecek...

İşittiğime göre, dahilî uzviyetlerde de bir insandan ötekine bazı nakiller yapılabiliyormuş. Nöbet buna gelecek... Sonra cild tevziatı...

Hulâsa, vakit kazanmak için, nakid sarfeder gibi, idam mahkûmu vücut parçalarını, yavaş yavaş elden çıkaracak!.... Tıpkı, hurde bir otomobili garaja satarcasına... Her parçası başka tarafa...

Fennin biraz daha ilerlediğini tasavvur edin: Bir öküzün boynuzundan derisine, patiğinden etine, işkembesinden tersine kadar, tutkal, ayakkabı, bıçak sapı, yemek ve gübre yapılır. Onun gibi, insanın da her parçasını çıkarmak, diğer birine eklemek günün birinde mümkün olacaktır elbette... Böylelikle, idam mahkûmları, kendilerini gönüllü olarak, asrî bir işkence masasına yatırabilirler; birdenbire öleceklerine: «Gözüm şuna, kulağım buna, burnum ötekine, böbreğim berikine!» diye vasiyetnameler... Böylece ceste ceste ölebilirler... Esasen «Yaşamak yavaş yavaş ölmektir!» diye filosofane bir söz yok mudur. Üstelik de tesellisi caba: Yine gözleri görecek, yine kulağı işitecek, ayakları yürüyecek... İlh... Fakat herbiri ayrı ayrı yerlerde... Demek, ancak, hayatın manası değişecek...

Çok işitmişliğim vardır; derlerdi ki:

— En ehemmiyetlisi görmektir.. Öteki tahassüsler ikinci plânda kalır... Gözlerim benden sonraki hayatta görmekte devam etse, öldüğüme pek yanmam...

Bu, şimdiden oluyor!

ŞEHİR HABERLERİ

Facia tahkikatı

Teftiş heyeti dün de yedi kişiyi dinledi

Dolmabahçe sarayı önündeki hâdisenin tahkikine memur olan mülkiye müfettişlerinden B. Ali Seyfi ve Saim polis müfettişi B. Nimet dün de geç vakte kadar meşgul olmuşlardır. Dün, hâdise gecesi, sarayda ve saray meydanında intizam ve inzibatı temin etmeğe memur olan polis âmir ve memurlarından daha yedi kişi müfettişler tarafından dinlenmiştir.

O gece, polis kuvvetlerine nezaret eden eski polis müdür muavini ve Emniyeti umumiye birinci şube müdürü B. Kâmran dün de dinlenmemiştir. Mülkiye teftiş heyeti B. Kâmranın ifadesine müracaat etmeden evvel alâkadarlardan bazılarının malûmatını almağı, bundan sonra kendisini dinlemeği lüzumlu görmüşlerdir. B. Kâmranın bugün müfettişlerce dinleneceği tahmin ediliyor.

Sarayda ve meydandaki inzibat ve intizamı temin edecek polis kuvvetlerine zamimeten şehrin muhtelif karakollarından bir takım memurlar da ilâveten celbedilmişti. Birer yardımcı mahiyette vazife alan bu zabıta memurlarının isimleri mülkiye teftiş heyetine bildirmiştir. Bunlar şahid sıfatile dinleneceklerdir.

Dericilerin derdi

Dün bir toplantı yaptılar, hükûmete müracaata karar verdiler

Hükûmet; deri, kebrako, jüt ipliği, jüt mensucat vesair dokuz maddenin memlekete ithalini, bazı emtianın ihracı şartına tâbi tutmuştu.

Dericiler bu hususdaki kararname hükümleri dahilinde hariçten ithalât yaparlarken son zamanlarda müşkilâta maruz kalmışlar ve dün Millî sanayi birliğinde bir toplantı yaparak vaziyeti hükûmete bildirmeye karar vermişlerdir. Karşılaşılan güçlük şudur:

Ham deri ithali için evvelâ apmuk ihraç edilmekte, bu maddenin dövizi Merkez bankasına gelmekte ve bu döviz karşılığı olarak ta yola çıkarılan mal gümrüklerde kalmaktadır. Merkez bankası görülen lüzum üzerine mezkûr maddenin dövizini başka bir tarafa kapattığından dericiler mallarını gümrükten çıkaramamaktadırlar. Bu vaziyet karşısında parasını alamıyan karşı memleket taciri de tekrar mal gönderemediğinden ham deri buhranı korkusu başgöstermiştir.

Dün bu mevzu üzerinde konuşan dericiler Vekâlete acele arzedilmek üzere bir rapor hazırlamışlardır.

Fakat bir de aksini düşünün: Katilin gözlerile kâinatı görmek de hoş bir şey değil... Kanlı bir zaviyeden dünyaya bakmaktansa karanlıkta oturmağı tercih edenler çoktur sanırım... O da başka...

(Vâ-Nû)

Haklı şikâyetler

Vergi vermek için çekilen müşkilât

Maruf bir karimiz yazıyor:

Benim Cağaloğluda Şeref sokağında bir evim vardır. Vergisini ötedenberi Hocapaşa şubesine verirdim. Emlâk vergisinin tahsili, belediyeye geçtikten sonra şubemiz değişti. Vergiyi Alemdar şubesine vermeğe başladım.

Geçen gün evimin vergisini vermek üzere Alemdar şubesine gittiğim zaman:

— Vergiyi biz alamayız. Hocapaşa şubesine gidiniz! dediler.

Alemdardan Hocapaşa şubesine gittim. Hocapaşa şubesinden de:

— Verginizi vermek için Liman hanındaki vergi şubesine gidiniz! cevabını verdiler.

Hocapaşadan Liman hanına koştum. Oradaki şubeden de:

— Şeref sokağındaki evlerin vergilerini tahsil etmek Kumkapı şubesine aiddir. Kumkapıya gidiniz! demezler mi.

Artık çileden çıkmıştım. Vergisini vermek istiyen bir mükellefin şubeden şubeye koşması revamıdır? Cağaloğlu nerede, Kumkapı nerede?

Kumkapı şubesinden, işimi Samatya şubesine havale edeceklerinden korktuğum için oraya gidemedim. Rica ederim, alâkadarların nazarı dikkatini celbediniz.

∴

Vaniköyünden başka bir karimiz yazıyor:

Biz Vaniköy halkı, vergimizi, şimdiye kadar Beylerbeyi vergi şubesine verirdik. Şimdi emlâk vergisini vermek için Üsküdara gitmeğe mecbur tutulduk. Beylerbeyi, bize çok yakın iken, vergimizi vermek için Üsküdara gitmeğe mecbur tutulmamızın acaba hikmeti nedir:

Başka bir mesele daha var:

Vergilerini vermek için şubeye gidenlerin emlâk vergileri çöp paralarını ödemedikçe kabul edilmemektedir. Emlâk vergisi ayrı, belediye çöp parası da ayrıdır. Mükelleflerin emlâk vergisinden evvel çöp paralarını ödeyeceklerine dair kanunî bir mecburiyet var mıdır? Bilmiyoruz.

Bu noktaya alâkadar makamların dikkat nazarını çekmenizi rica ederiz.

Vali ve Belediye reisi dün vilâyet konağında çalıştı

Evvelki akşam ailesile beraber Manisadan şehrimize dönen Vali ve Belediye reisi Dr. Lûtfi Kırdar, yolda kendisini üşüttüğü için, dün Vilâyet ve Belediyeye gelmemiş, Nişantaşındaki Vilâyet konağında çalışmıştır.

Valinin rahatsızlığı münasebetile dün Vilâyet ve Belediyeye ait bazı evrak kendisine gönderilmiştir.

Yugoslavya ile afyon anlaşması için bugün müzakereye başlanıyor

Müddeti biten Türk - Yugoslav afyon anlaşmasını yenilemek üzere müzakerelere bugün başlanacaktır. Yugoslav heyeti dünkü konvansiyonelle şehrimize gelmiştir. Türk heyetile Yugoslav heyeti arasında dün ihzarî mahiyette temaslar yapılmıştır.

Denizbank aşçılık kursu yakında açılıyor

Denizbank ahçılık kursunu yakında açacaktır. Kursa devam edecek talebenin iaşesi müstakbel salon lokantasından temin edilecektir. Bu kursun muallimi Fransadan, kamarot kursu öğretmeni de İsviçreden getirtilecektir. Talebe neharî olarak ders görecektir.

Parti kongresi

Dün bir toplantı yapıldı, hazırlıklar bitti

Yarın saat 11 de toplanacak olan Halk Partisi Vilâyet kongresinin son hazırlıklarını yapmak üzere Vilâyet idare heyeti dün akşam vali muavini B. Hüdainin başkanlığında toplanmıştır.

Vilâyet kongresi münasebetile, kaymakamların, nahiye müdürlerinin ve diğer resmî dairelere mensup müdür ve reislerin kongreye gelmeleri lüzumu, Vilâyet makamı tarafından bir tamim ile alâkadarlara bildirilmiştir.

Üniversite pedagoji enstitüsü için yeni âletler geldi

Üniversite Pedagoji enstitüsünde tecrübî ruhiyat dersine mahsus olarak Almanya ve Amerikadan sipariş edilen âletlerden bir kısmı gelmiştir. Diğerleri de geldikten sonra Tecrübî ruhiyat enstitüsü, her türlü ruhî tecrübeleri en son sistem vesaitle yapabilecek vaziyete gelecektir.

Hava soğudu

Dün hava soğumuş, termometre beş dereceye kadar inmiştir. Sabah hava güneşli iken öğleden sonra yağmur yağmağa başlamıştır. Yağmur kısa fasılalarla bütün gün devam etmiştir.

Trakyada ve Orta Anadoluda termometre sıfıra kadar inmiştir. Yüksek yerlere kar yağmaktadır.

Haldeki ücretler

Fazla olduğu hakkındaki iddiaya itiraz diliyor

Dün bir gazete, Trakya umumî müfettişi general Kâzım Dirik'in şehrimizde yaptığı son tedkikler sırasında Trakyadan gelen meyva ve sebzelerin süratle elden çıkarılmaması ve Hâlde alınan ücretler yüzünden Trakya müstahsillerinin çok ziyan ettiğini kaydediyor, Hâldeki ücretlerin pek pahalı ve hamallarının az olduğunu ilâve ediyordu.

Bu neşriyat üzerine alâkadarların malûmatına müracaat ettik. Verilen malûmata göre, ardiye ve hamaliye ücretleri yeni meyva hâli açılmadan üç sene evvel alâkadar tacirlerin ve komisyoncuların Belediye ile yaptıkları uzun müzakereler neticesinde tesbit edilmiştir. Bu hususta muhtelif nevi ve cinsteki meyva ve sebzelrin satış kabiliyetleri nazarı dikkate alınmıştır.

Trakyadan, malların hemen hepsi kara tarikile şimendifer ve kamyonlarla geldiğine göre, bunların motör veya kayıklarda bekledikleri iddiası yerinde değildir. Nitekim hâl idaresi geçen yaz Trakyadan gelecek kavunların bozulmadan ve çürümeden satışını temin etmek üzere yeni bir tedbir almış, bir kısmı deniz yolile gelen kavunların kayık veya motörlerden mütehassıs ellerce çıkarılmasını temin etmek için tahliye işlerini komisyoncuların mütehassıs adamlarına yaptırmıştır.

Hâldeki nakliyat işlerinde de teahhür olmadığı temin edilmektedir.

Erenköy cinayeti muhakemesi

Karısını öldüren ve marangoz Hüseyini yaralıyan bahçıvan ne diyor?

Erenköyünde karısı Fatmayı bıçakla öldüren ve marangoz Hüseyin adında birini de yaralıyan bahçıvan Hüseyinin muhakemesine dün ağırceza mahkemesinde başlanmıştır. Son tahkikatın açılmasına dair kararnamede Hüeseyinin, tehevvüren karısını öldürmek ve diğer Hüseyini de yaralamak suçlarından dolayı muhakeme altına alınması isteniliyordu. Evrak okunduktan sonra maznun Hüseyin vakayı şöyle anlattı:

— Fatma benim karımdır. Üç çocuğumuz vardır. Fakat son zamanlarda karım beni ihmal etmeğe ve bir gün de evden çıkıp marangoz Hüseyinin yanına giderek onunla beraber yaşamağa başladı. Eve dönmesi için müteaddid defalar ihtar ettimse de dinlemedi. Bir gün kendisini karakola davet ederek polisin tavassutile barışmamızı istedim. Fatma o gün karakola Hüseyinle beraber gelmişti. Karakolda yine benimle barışmadı. Oradan çıkıp giderken kendisine yalvardım. En büyük çocuğumuz 12 yaşında Halil de yanımızda idi. Ağlayan çocuğu göstererek, hiç değilse buna acımasını söyledim. Fatma yine dinlemedi, Hüseyin de koluna girip kendi evine götürmek üzere sürükledi.

Karakoldan çıktığımız sırada Hüseyinin belinde tabanca olmasından şüphelenerek ben de yol üzerindeki bakkal dükkânına girip tezgâhın üzerinde bulduğum ekmek bıçağını ihtiyaten yanıma almıştım. Ben Fatmayı evimize götürmek isteyince kızdı ve Hüseyine; «Hüseyin vursana, ne duruyorsun?» diye bağırdı. Hüseyin elini arkasına doğru attı. Bana tabanca çekeceğini anladım. O esnada yüzüme de bir tokat vuruldu. Fakat hangisinin vurduğunu farkedemedim. Üçümüz de biribirimize girdik. Artık kendimi kaybetmiştim. Bundan sonra ne yaptığımı bilmiyorum.

Vakanın en yakın şahidi ve katil ile ölen Fatmanın çocukları 12 yaşında Halil şahit olarak mahkemeye getirildi. Küçük Halil, maznun Hüseyinin kendi babası olduğunu söyledi ve hâkimin:

— Şahitlik yapacak mısın? İstersen şahitlikten çekilebilirsin.

Demesi üzerine:

— Ben şahitlik yapamam. Bu işte bütün kabahat annemdedir. Ben babamı isterim.

Dedi ve şahitlikten çekildi. Halilin ilk tahkikat esnasında verdiği ifade okundu. Çocuk bu ifadesinde:

«Babam, anneme daima fenalık yapar, onu döverdi. Annem de evden kaçıp marangoz Hüseyinin hizmetçiliğine gitti. Vaka günü hep beraber karakoldan dönerken babam bıçağını annemin göğsüne sokarak büktü. Sonra da öteki Hüseyini vurdu. Annemin göğsündeki yaraya ben mendilimi sardım.»

Diyordu. Çocuk ifadesinin yanlış olduğunu söyledi. Dinlenen şahitler vakayı yakından görmediklerini bildirdiler. Diğer şahitlerin celbi için muhakeme başka güne bırakıldı.

Sucu dükkânlarındaki ziller ve bazı esnafın oparlörleri kaldırılacak

Bir takım sucu dükkânlarında müşteri celbetmek için elektrikli, elektriksiz ziller kullanıldığı ve bazı esnafın da oparlörlerle gelip geçenleri rahatsız ettikleri görüldüğünden, Belediye bu hususta bir tedbir alacağından, alâkadar şube müdürlerinin mütalâalarını sormuştur.

Yurdun varlığı çocukla kaimdir. Bakımsızlıktan ölen yavrularını da düşün. Yılda bir lira ver. Çocuk kurumuna ÜYE OL!

Bay Amca Birahanede !..

— Maksadım huzuru âlinizde felsefe yapmak değil bay Amca!.. Hâşâ!.. Fakat hayat bendenize «İtin ürüyüp kervanın yürümesi» gibi bir manzara

... Meselâ, bir yanda harp, ölüm ürüyüp dururken...

... Bir yanda ilim kervanı yürüyüp gidiyor...

B. A. — Kansere çare mi bulunmuş?...

— Hayır, âlimler İspanya toprakları altında medeniyet eserleri bulmuşlar!...

B. A. — !!!!.....

— Hiç şaşmadın mı?...

B. A. — Hayır amma üstünde bulsalardı şaşardım!...

Demirin ölümü

Galatasaray lisesinin fen kolunu bu sene bitirmek üzere bulunan iktisad profesörü Zühdünün oğlu Demir geçenlerde gripe tutulmuş ve hastalık zatürrieye çevirerek bir kaç gün içinde genç Galatasaraylı kendi tabirince eriyerek ermiş ve gözlerini dünyaya kapamıştır.

Henüz 19 yaşında iken genç Demirin ölümü ailesi için sızlatıcı matem, arkadaşları ve Türk gençliği için derin ve acıklı bir kayıptır. Kederli ailesine taziyelerimizi sunarız.

Demirin cenaze namazı bugün çarşamba öğleyin saat 12 de Beyazıd camiinde kılınacak ve sonra merhum Edirnekapıda Şehidliğe götürülerek toprağına gömülecektir.

İRTİHAL

Karaferye eşrafından Bay Dervişin oğlu ve Derviş, Hasan Cafer, Muzaffer, Nekire, Zelihanın babaları İstanbul müdediumumî muavini Feridun Baganânın, doktor Füruzan Baganânın dayıları Bay Cafer müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak dün saat 14 de rahmeti rahmana kavuşmuştur. Cenazesi bugün Cihangir Akarsu Sabri zade Fuat apatımanından saat 13,30 da kaldırılarak Feriköy camiinde namazı kılındıktan sonra Feriköy mezarlığına defnedilecektir. Bütün hayatı muhitine iyilikle geçen merhuma mağferetler diler, kederli ailesine taziyetlerimizi bildiririz.

Kadıköy Halkevinden:

Lisan dersleri:

İngilizce, Almanca, İtalyanca, Fransızca.

Musiki dersleri:

Koral, keman, piyano, mandolin, kitar, ağız armoniği, heykel, resim, sahne ve temsil.

Derslerine kaydolmak istiyenlerin iki fotografla müracaatları.

Türkiye Tıb encümeninden:

Türkiye Tıb encümeni mutad içtimaını 14/12/938 çarşamba günü saat 18,30 da Cağaloğlunda Etibba odası salonlarında yapacağından âzanın ve arzu eden meslekdaşların teşrifleri rica olunur.

13/12/1938 Salı günü

İstanbul Belediyesi Merkez Hâlinde toptan satılan yaş mevya ve sebze fiatleri:

	Emsali	En aşağı fiati Kr. Sa.	En yüksek fiati Kr. Sa.
Sakız kabağı	Kilo	10 —	18 —
Dolmalık biber	»	12 —	17 —
Sivri biber	»	15 —	18 —
Kır domatesi	»	3 —	6 —
Sırık domatesi	»	8 —	10 —
Çalı fasulyesi	»	20 —	22 —
Şeker fasulyesi	»	17 —	18 —
Barbunya kırmızı	»	16 —	18 —
» yeşil	»	13 —	18 —
Bakla (İzmir) den	»	40 —	45 —
Bezelye (Sultaniye)	»	28 —	30 —
Havuç	»	5 —	7 —
Lâhana	»	2 —	3 50
Pırasa	»	2 —	3 50
Ispanak	»	2 50	3 50
Kereviz kök	»	4 —	7 —
» yaprak	Demet	3 —	5 —
Enginar	Aded	17 —	20 —
Karnabahar	»	4 —	18 —
Yeşil salata	100 »	30 —	90 —
Maydanoz	Demet	— 50	— 75
Kırmızı turp	»	— 40	— 60
Bayır turpu	»	1 —	1 25
Soğan taze	»	— 75	1 50
Müşküle üzümü	Kilo	11 —	18 —
Siyah (Kozak) üzümü	»	10 —	15 —
Amasya elması	»	12 —	30 —
İnebolu elması	»	6 —	10 —
Ferik elması	»	14 —	20 —
Gümüşhane elması	»	12 —	14 —
İngiliz taraklı elması	»	12 —	18 —
Lâz elması	»	7 —	12 —
İnebolu armudu	»	4 —	5 —
Ankara armudu	»	30 —	35 —
Ayva	»	6 —	17 —
Nar	»	8 —	11 —
Muz	»	60 —	140 —
Muşmula	»	2 —	4 —
Ceviz	»	15 —	25 —
Ağaç kavunu	Aded	3 —	5 —
Yerli limon	100 »	200 —	300 —
Ecnebi limon	100 »	150 —	175 —
Portakal:			
» Dörtyol	36 lık sandık	325 —	375 —
» »	64 lük »	300 —	325 —
» »	80 lik »	200 —	250 —
» »	100 lük »	150 —	175 —
» »	150 lik »	125 —	150 —
» Alanya	36 lık »	375 —	400 —
» »	64 lük »	275 —	300 —
» »	80 lik »	200 —	250 —
» »	100 lük »	225 —	250 —
» Fenike	96 lık »	325 —	350 —
» »	160 lık »	375 —	425 —
» »	200 lük »	400 —	450 —
» Hatay	160 lık »	400 —	410 —
» »	210 luk »	300 —	350 —
Mandalina:			
» Dörtyol	100 Aded	200 —	240 —
» Alanya	100 »	225 —	275 —
» Rize	100 »	90 —	110 —
» Fenike	100 »	220 —	260 —
» Bodrum	100 »	225 —	250 —

Tepebaşı dram kısmı

Bu gece saat 20,30 da

VİNDSOR'UN

Şen Kadınları

Komedi kısmı

Bu gece saat 20,30 da

Dama Çıkmış Bir Güzel

Gündüz çocuk tiyatrosu ★

Türkiye sanat mektepleri mezunlarının yıllık kongresi

Türkiye sanat mektebleri mezunları cemiyetinin yıllık kongresi Eminönü Halkevinde yapılmıştır. Muvakkat reisliğe İstanbul sanat okulu müdürü B. Yusuf Ziya seçilmiştir.

Cemiyet başkanı doktor Hafız Cemal Lokmanhekim, kurumun dört yaşına bastığını, âza sayısının çoğaldığını, yurdumuzda kız ve erkek sanat mekteblerinin elliye baliğ olduğunu, yeni Cümhurreisinin himmeti ile yakında (100) e çıkacağını, resmî ve hususî fabrikalarda cemiyet âzalarının birer (teknisyen) ve mütehassıs olarak büyük işler gördüklerini, gündüz ve akşam kız sanat okullarından mezun olan âzanın aile ocaklarına yni hayat, sıhhat, refah, iktisad, neşe ve servet bahşettiklerini anlattı ve cemiyet heyeti idaresinin müracaatı üzerine kıymetli Nafia Vekili B. Ali Çetinkayanın sanat mekteblerinden mezun elektrikçilerin 25 kilovata kadar elektrik tesisatı yapabileceklerine ve mühendis bulunmıyan yerlerde ehliyet imtihanı verdikten sonra fen memuru olabileceklerine dair icab edenlere emir verdiklerini ve cemiyetin delâletile İsviçre ve İngiltereye ikmali tahsil için üç talebe gönderildiğini tebşir etti.

Cemiyetin bir senelik hesabları mürakibler tarafından tedkik ve tasvib edildikten sonra gizli reyle B. Hafız Cemal, Sırrı Dökünter, Yusuf Demirmen, Özdöl, Sadık Ilgın, Halil İşmen, Ali Karbut heyeti idare âzalıklarına, B. Orhan Yaz, Burhan Tolon ve Kemal Söğüt yedek âzalıklara seçilmişlerdir.

Ankara Borsası

13/12/938

Esham ve Tahvilât

Türk borcu I Peşin	19.125
Türk borcu II Peşin	19,125
Türk borcu III Peşin	19.125
Sıvas - Erzurum IIII	19.—
Merkez Bankası	112.—
Aslan çimento	9.20
Bomonti - Nektar	8.20

PARA ve ÇEKLER (Kapanış fiatleri)

Londra	1 Sterlin	5.87
New-York	100 Dolar	125.635
Paris	100 Frank	3.3025
Milâno	100 Liret	6.60
Cenevre	100 İsviçre Fr.	28.5025
Amsterdam	100 Florin	68495
Berlin	100 Rayhşmark	50.5175
Brüksel	100 Belga	21.2675
Atina	100 Drahmi	1.07
Sofya	100 Leva	1.545
Prag	100 Çekoslovak Kr.	4.315
Madrid	100 Pezeta	5.87
Varşova	100 Zloti	23.785
Budapeşte	100 Pengo	24.8525
Bükreş	100 Ley	0.90
Belgrad	100 Dinar	2.8075
Yokohama	100 Yen	34.27
Stokholm	100 İsveç Kr.	30.23
Moskova	100 Ruble	23.745

HALK OPERETİ

Bu akşam saat (9) da

(İÇİÇE)

Büyük operet

Reji: Raşit Rıza, Müzik: Seyfeddin Asal.

Yazan: Yusuf Sururi

Büyük Macar bale

Cumartesi ve pazar Matine 15 de ★

TURAN TİYATROSU

Sanatkâr Naşid, Cemal Sahir birleşiği

ŞEYHİN OĞLU

Operet 3 perde

Mezey varyetesi

Okuyucu Semiha. ★

Haydarpaşa Lisesini bitirenler kurumundan:

Esas nizamname mucibince kongre 18/12/938 de 15 de Eminönü Halkevinde yapılacaktır. Mezunların gelmeleri. ★

BU AKŞAM

MELEK

Sinemasında

Dünyanın en güzel iki sesi:

BENJAMİNO GİGLİ

ve

MARİA CEBOTARİ

tarafından harikulâde surette yaratılan

AŞK - GÜZELLİK - İHTİRAS ve EN NEFİS MUSİKİ ŞAHESERİ OLAN

SAADET DÜŞMANI

filmi takdim edilecektir.

Ayrıca: En son Paramunt Dünya Havadisleri gazetesi

Dikkat: Bu gece için localar kâmilen satılmıştır. Numaralı koltukların erkenden aldırılması rica olunur.

Telefon: 40868

Mevsimin en büyük filmi olan

Aşkın Göz Yaşları

Türkçe sözlü ve Arapça şarkılı

Emsalsiz ve mükemmel filmin **4 üncü**

haftasına bu akşam TAKSİM sinemasında

Başlıyor. Baş rolde: Arap mugannisi ABDÜLVAHAP. Bu şaheseri şimdiye kadar 60,000 kişi seyretmiş ve 60,000 kişi yer bulamayıp geri dönmüştür.

Sümer

Sinemasında

Bir hafta daha

Gösterilecek olan

DANİELLE DARRİEUX'un

Şaheseri

KATIA

Muhteşem Süper filmi görmiyenler için son fırsattır. Acele ediniz.

BUGÜN

KADIKÖY

HALE'de

SAADET

Durağı

Patinaj Şampiyonu:

SONYA HENİE

Gündüz matinelerine ilâveten:

KARA KORSAN

BUGÜN

ALEMDAR

ve

MİLLÎ

de iki Şaheser

ROZALİ

ELEANOR POWEL - NELSON EDDY

VİCDAN AZABI ★

Mc. LAGLEN

Beşiktaş *SUAT PARK* sinemasında

YOŞHİWARA

P. Richard Willm, Sessue Hayakawa. Seanslar 7 ve 9 dadır.

TES

Taksimde (Bu gece) (Erkekler Kırkından Sonra Azarlar)

Vodvil 3 perde

Yakında: Büyük bir temsil hadisesi

İNSAN MÂBUT ★

Sümer ve Taksim sinemalarının en seçme filimlerini her hafta muntazaman gösteren

Şehzadebaşı **FERAH**

Şehrimizin 2 Büyük Sinemalarında bugün matinelerden itibaren

Gedikpaşa **AZAK**

Senenin en kuvvetli ve fevkalâde Fransızca sözlü süper filmi

ASRÎ BATAKHANELER

(DİTA PARLO) — (ALBERT PREJEAN)

Parisin gece hayatı: Esrarhaneler sefahathaneler ve kumarhanelerin iç yüzünü açıkça gösteren Aşk, Heyecan, Iztırap ile dolu ibretâmiz bir eser Büyük küçük herkesi alâkadar eden bu büyük filmi bilhassa bayanlara tavsiye ederiz.

Bayanlar! Genç kızlar!

Bazı erkeklerin aldatıcı parlak vaidlerine, sahte muhabbetlerine inanmamak ve kanmamak için bu filim size bir ibret levhasıdır.

Ayrıca **(AZAK)** da İstanbulda ilk olarak **AŞK MANEVRALARI**

Ayrıca **(FERAH)** da **HAYDUT AVI** Şarkıcı Kovboy **(GENE AUTRY)**

YILDIZ sineması

Bugünden itibaren: Halkın sevimli artisti

DEANNA DURBİN'in

100 ERKEGE BİR KIZ

Filmi başlıyor.

Herkesin tekrar tekrar görmek istiyeceği bir filimdir.

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Kıymeti Lira	K.	Pey parası Lira	K.
313	68	23	53

Çakmakçılarda Dayahatun mahallesi Çakmakçılar yokuşu büyük yeni han üçüncü katta 1 No. lu odanın tamamı satılmak üzere on beş gün müddetle çık arttırmaya çıkarılmıştır.

İhalesi 19/12/938 pazartesi günü saat 14 de icra edileceğinden taliplerin Çemberlitaşta Vakıflar başmüdürlüğü mahlûlât kalemine müracaatları.

(8728)

Pangaltı Tepeüstü **AKIN Sinemasında**

SENENİN ŞAHANE PROGRAMI

LABOHEM

Martha Eggerth - Jan Kipura

RİN TİN TİN

kurtarıcı Rin Tin Tin

Gündüz ve gece 8,45 de 2 Filim birden

İZDİHAMIN ÖNÜNE GEÇMEK ve HALKIMIZIN MUAZZAM BİR FİLMİ RAHATÇA GÖREBİLMESİNİ TEMİN İÇİN TÜRKÇE SÖZLÜ

3 AHBAP ÇAVUŞLAR

HAYDUTLAR ARASINDA

ŞAHESERLER ŞAHESERİ

YARIN AKŞAM **SARAY ve İPEK** Sinemalarında birden gösterilmektedir.

Numaralı koltuklar bugünden aldırılabilir. Telefon İPEK: 44289 - SARAY: 41656

POLİTİKA

Almanyanın Danzigi ilhakı için yapılan hazırlıklar

Memel meselesinin arkasından «Danzig serbes şehri» işi, şarkî Avrupanın mühim bir davası halini alacaktır.

Şu kadar var ki, Memel gibi Danzig de, artık büyük devletleri çarpıştıracak bir vesile olmaktan çıkmıştır. Fransa kendi müttefiği Çekoslovakyanın üçte bir nisbetinde arazisini ve beş milyon miktarında nüfusunu kaybetmesine razı olduktan sonra, yirmi sene evvel Almanyanın eczasını teşkil eden bu iki küçük mıntaka zaten mukadder olan akibete haydi haydi boyun eğecektir.

Pariste Almanya ile Fransa arasında geçen hafta imzalanan beyannamede, Fransa, Orta ve Şarkî Avrupada Almanyanın faaliyetine engel olmayacağını taahhüd ettiğinden Hitlerin artık şarkta hiçbir pervası kalmamıştır.

B. Hitler ile Mareşal Göring bu ay zarfında Danzigi ziyaret edecekler. O zamana kadar Danzig hükûmeti idare ve rejim tarzını büsbütün Nazi Almanyasının üslûbuna uydurmağa çalışıyor. Hatta yahudi aleyhtarlığını Almanyadakinden daha ileri götürerek, Hitlerin ziyaretine kadar Danzigde bir yahudi kalmamasını tamim etmiştir.

Milletler Cemiyeti, Versay muahedesile, Danzig hükûmetini kendi nezareti altına almıştı. Bundan da maksad, buradaki Lehli ve Yahudi gibi başka ırktan olan ekalliyetleri ve muhtelif partileri korumaktı. Halbuki son intihapta ekseriyeti kazanan millî sosyalist hükûmetinin ilk işi Milletler Cemiyetini ve komiserini hiçbir işe karıştırmayıp ekalliyetler ve partiler hakkında dilediği gibi tedbirler almak oldu.

Bu Nazi hükûmeti, memleketteki iktısad ve sanayii de tamamile Almanlaştırmaktadır.

İngiliz ve Fransız firmalarına ait bütün bahrî inşaat tezgâhlarını alarak gemi sanayiinin yüzde seksenini Almanlaştırmıştır. Kalan yüzde yirmisi Lehistan hükûmetine aittir.

Lâkin Lehistan hükûmeti, Danzigin hükümranlık hakkı kendisine ait olmasına rağmen - bu tezgâhlarda harp gemisi yaptırmamaktadır. Buradaki nüfuz ve hükümranlık hukukunun baki kalacağına emin olmadığından harp gemileri için kendi mülkü olan Gdyniada İngiliz mütehassıslarına yaptırdığı tezgâhlarda istifade etmektedir.

Danzig hükûmeti; Almanyanın bir eyaleti olan şarkî Prusya hududuna doğru birçok askerî yollar yaptırmaktadır. Bunların köprüleri en ağır topları ve tankları çekecek kabiliyettedir. B. Hitlerin ziyareti ile, Danzigin Avusturya gibi, büyük Almanyaya iltihakı için tamamile zemin hazırlanmış olacaktır.

Danzig hükûmetinin adı serbest bir şehir ise de hakikatte 1894 kilometre murabbaında bir memlekettir. Başlıca beldeleri, 200,000 nüfusu olan Danzig, 30,000 nüfusu olan Zoppot ve Neufahrwasserdir. Bu hükûmetin umum nüfusu dört yüz bin küsurdur.

AKŞAM

Ingilterede 40 sene bir kişi tarafından çıkarılan dünyanın en garib gazetesi kapandı

Mister Burrow 40 sene evvel İngilterenin hücra bir köyüne giderek bir gazete çıkarmağa başlamıştır. Gazetenin sahibi, muharriri, muhabiri, mürettibi, satıcısı hep kendisi idi. 40 sene çıkardığı gazete çok rağbet görmüştür. Fakat son zamanlarda ihtiyarladığından satış azalmış ve gazete kapanmıştır.

İngilterede dünyanın en garib bir gazetesi kapanmıştır. Bu gazetenin garabeti bir tek adam tarafından çıkarılmasındadır. Gazeteye havadis toplıyan, yazıları yazan, bunları dizen, makinede basan, sonra abonelere dağıtan hep bu adamdır.

Gazetenin adı Hartland Chronicledir. Çıktığı yer İngilterenin şimalinde, en hücra bir köşesinde Devon köyüdür. Bu köy en yakın demiryolu istasynu olan Biderford'a 22 kilometre mesafededir. Köy nahiye merkezidir. Nüfusu beş bin kadardır. Buraya Londra gazeteleri, yahud İngilterenin büyük şehirlerinde çıkan gazeteler hemen hiç gelmez. Halk yalnız köyde çıkan gazeteyi okur. Dünya havadislerinden ziyade köyde cereyan eden vakalara civardaki hâdiselere ehemmiyet verir.

Gazetenin sahibi, muharriri, muhabiri, mürettibi makinisti ve müvezzii Mister Thomas Burrow adında 65 yaşlarında bir adamdır. Kırk sene evvel, 25 yaşında iken köyde yerleşmiş ve bir makine, hurufat getirterek gazetesini çıkarmağa başlamıştır. İptida karileri pek az iken yavaş yavaş artmış iki bini bulmuştur.

Mistr Burrow her sabah erken kalkar ve bisiklete binerek işe başlardı. İptida köyün hududunu gezerek tarlalarda bulunanlarla görüşerek, olup biten şeyler hakkında malûmat alır, sonra nahiyenin Belediye reisini ve baş papasını ziyaretle birinden idare ve ümran işleri, diğerinden içtimaî meseleler hakkında malûmat alırdı.

Gazete düğün ve boşanma işlerine büyük ehemmiyet verirdi. Dört küçük sahife olarak çıktığı halde büyük bir kısmını bunlara tahsis ederdi. Halk dedikoduyu çok sevdiğinden bu haberleri büyük merakla okurdu.

Mister Burrow havadisleri topladıktan sonra derhal evine dönerdi. Evi ayni zamanda hem gazetenin idarehanesi, hem matbaası idi... Masasının başına geçerek aldığı haberleri yazar, yazı işleri bittikten sonra bunları dizer, tashihini yapar, nihayet alt kattaki tabı makinesinin başına geçerek gazeteyi basardı.

Gazete basıldıktan sonra da işi bitmezdi. Basılan gazeteleri bisikletinin arkasındaki sepete yerleştirir ve bunları iki satış yerine, abonelerine bırakırdı. Bu işi bitirdikten sonra evine döner ve uzaktaki abonelerinin gazetelerine kuşak yapar, pul koyar, sonra gene bisikletine binerek 22 kilometre uzaktaki postahaneye giderek gazeteleri teslim ederdi. Gazetenin Avustralya ve Amerikada on kadar meraklı abonesi vardı. Mister Burrow yaz, kış bunların gazetelerini muntazaman gönderirdi.

Gazetenin sahibi tek başına gazete çıkarmak ve çok çalışmakla beraber kırk sene iyi bir hayat sürmüş, küçük bir servet yapmıştır. Fakat son zamanlarda ihtiyarladığından çok gezemiyor, halkın istediği dedikodulu haberleri, düğün, boşanma hâdiselerini kâfi derecede öğrenemiyordu. Bu yüzden gazetenin satışı yarıdan aşağı düşmüştü.

Gazetenin son süshası tam iki İngiliz lirası zararla çıkmıştır. B. Burrow: «Zararın neresinden dönülse kârdır» diye düşünerek gazetesini kapamıştır. Fakat bu hâdise garib gazeteciye bütün dünya matbuatında büyük bir şöhret temin etmiştir. Bir Amerika gazetesi sekiz on makalede hayatını ve en mühim hatıralarını yazması için kendisine mühim bir para teklif etmiştir.

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

Pot kıran işyar

Nevyorkun büyük mağazalarında dünyanın hiç bir yerinde kullanılmıyan bir nevi işyar tipi vardır. Bu İşyara Amerikada «mistake - clerc» derler. Pot kıran işyar; daha Türkçesi şamar oğlanı.

Mağazaya gelen müşterilerden biri her hangi bir şeyden şikâyet edecek olursa - müşterilerin şikâyet edecekleri şey muhakkak bulunur - kendisini derhal daire şeflerinden birinin önüne çıkarırlar. Müşteri hiddetle ağzına geleni sövüp sayar. Daire şefi ses çıkarmadan dinler; müşteri sözünü kesince zile basar. şamar oğlanını çağırtır:

— Kırdığınız pot bini aştı diye haykırır, fakat bu seferki tahammül edilir gibi değil... Vazifenize nihayet veriyorum.

Biçare pot kıran işyar bir şeyler mırıldanır, boynunu büküp çıkar.

Müşterinin öfkesi yüzde doksan geçmişitr. Hattâ işyarın bu dercee şiddetli bir cezaya çarptırılmasına bile razı olmaz. Daire şefine memurun işten çıkarılmaması için rica eder. Daire şefi de müşterinin hatırını kırmaz, pot kıran memuru affeder.. Müşteri memnun olur, gider.

Alıveriş için gene ayni mağazaya geleceği muhakkaktır.

Pot kıran işyar işine devam eder, vazifesini mükemmel görür ve bol para kazanır. Hele hali tavrı pısırık olanların istikballeri müemmendir.

Traş müsabakası

Viyana berberler cemiyeti bir müsabaka tertib etti: Hangi berber üç gün traş olmamış birini bir dakikada traş edecek?...

Bu oldukça eğlenceli müsabakaya on iki berber iştirak etti. On iki usat, üç gün traş olmıyan on iki kişinin yüzünü sabunladı. Hakem:

— Başla!

Emrini verdi. Usturalar harekete geçti. Birinciliği Karl Sesenhaher aldı. Yalnız birinci olmakla kalmadı, traş rekorunu da kırdı. On dokuz saniyede traşı ve perdahı bitirdi.

İkinciliği otuz iki saniye ile, üçüncülüğü otuz dört saniyede diğer iki usta kazandılar. Traşı en geç bitiren yetmiş beş saniyede bitirdi.

Biz gene en çabuk traşın bir çeyrek, on dakika sürmesine razı olalım. Hız iyi şeydir amma, yüzde ustura dolaşırken değil!

Güzellik enstitüsü

Malûm diyeceksiniz, şimdi her medenî şehirde bir güzellik enstitüsü açılıyor...

Bizim bahsedeceğimiz güzellik enstitüsü kadınlara mahsus değil, köpeklere mahsus.

Tuluz Veteriner mektebinden mezun bir zat büyük bir «köpeklere mahsus güzellik enstitüsü» açtı. Köpek sahiblerine gönderdiği tamimde şunlar yazılı:

«Yüzün şeklini değiştirmek 50 frank. Bir buldokun yüzünde çizgiler peyda etmek 80 frank. Kuyruğu uzatıp kısaltmak 20 frank. Lüzumsuz tüylerin rengini değiştirmek 30 frank. Sarkık kulakları değiştirmek, dik kulakları sarkıklaştırmak 20 frank. Buldokun çarpık bacaklarını düzeltmek 100 frank.»

Enstitünün rağbet gördüğünü söylüyorlar.

AMELIYAT

Avusturya Macaristan imparatoru Fransua Jozef'in akrabalarından arşidük Gabriyel hastalandı. Doktorlar ameliyat dedi.

Viyana Tıb fakültesi profesörlerinden biri ameliyatı yaptı. Hayli güç ve tehlikeli bir ameliyat. Muvaffak. oldu. Arşidük iyileşti.

Bir kaç zaman sonra arşidükün yaveri operatöre geldi:

— Arşidük hazretleri soruyor, emeğinize mukabil Fransua Jozef nişanını mı istersiniz, yoksa 20 bin floren mi?

Operotör bir müddet sustu, sonra dedi ki:

— Yarın geliniz, düşüneyim de cevab verirm.

İki gün sonra yaver geldi:

— Cevabınız?

Operatör:

— Ne nişan isterim ne de 20 bin floren isterim dedi.

— Ya ne istersiniz?

— Kırk bin floren isterim!

Ayaspaşa mezarlığı

Belediye hakkı olan parayı istiyor

Senelerce Belediye ile Evkaf arasında uzun ihtilâflara sebeb teşkil eden Ayaspaşa mezarlığı meselesi yeni bir safhaya girmiştir:

Metrûk ve gayri metrûk bütün vakıf mezarlıkların Evkaftan Belediyeye devredilmesi lâzım geleceğine dair kanun çıktıktan sonra Belediye, evvelce mezarlık olduğu halde bilâhara muhtelif parçalara ifraz edilerek satılan ve üzerlerine binalar yapılan Ayaspaşa mezarlığına da el koymak istemişti.

Evkaf idaresi bu sahanın esasen bir mezarlık olmadığını, Ayaspaşa vakfının bir (Hadikai kehiresi) olduğunu, yani vakıf tarafından bir bahçe olarak vakfedildiğini iddia etmişti. Belediye bu iddiaya mukabil bir çok tarihî vesikalarla, kanunî delillerle noktai nazarını isbat ederek Ayaspaşa mezarlığı denilen kabristanın eski kayıtlarda (Karanlık kuyu mezarlığı) olarak mukayyed bulunduğunu isbat etmişti.

Belediye ile Evkaf arasındaki ihtilâflı meseleleri tedkik eden Hakem heyeti bu meseleyi de incelemiş, Ayaspaşa mezarlığında satılmıyan arsaların aynen Belediyeye verilmesini, satılanların da parasının teslimini kararlaştırmıştı. Bu suretle mezarlık sahasında 86 bin lira bedelinde olan satılmış arsaların faizile birlikte yüz küsur bin lira tutan parasının Belediyeye verilmesi lâzımdı. Belediye, Hakem heyetinin bu kararı üzerine icraya müracaatla bu parayı tahsile teşebbüs etmiştir. Fakat bu sırada Ayaspaşa ahfadından olduğunu iddia eden B. Şinasi namında bir zat Şûray devlete müracaatla Ayaspaşa mezarlığı hakkında mütevellilik kararı almış ve bu karara göre Belediyenin alacağı yüz küsur bin liranın tediye edilmemesi için icra nezdinde teşebbüste bulunmuştur. İcra da parayı Belediyeye tediye etmemiştir.

Şimdi Belediye, Hakem kararına istinaden bu parayı istirdad etmek üzere icra hâkimliği nezdinde bir dava açmıştır., Belediye, mütevellinin ancak hakkını Evkaftan istiyebileceğini ileri sürmektedir.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Şimdiki transatlantikler

İngilterede yapılmakta olan Kraliçe Elizabet transatlantiğinin bu yaz sefere başlıyacağı bildirilmektedir. Yeni transatlantik dünyanın en büyük vapurudur. Hacmi 85 bin tondur. Süratinin 32 milden yukarı olacağı tahmin ediliyor. Bundan sonra gelen vapurların büyüklükleri şudur:

Nrmandie (Fransız) 83423 ton, Queen Mary (İngiliz) 80774 ton, Majestic (İngiliz) 56,551 ,(Leviathan (Amerikan) 54,282, Berengarid (İngiliz) 52,228, Rex (İtalyan) 50,000, Europa ve Bremen (Alman) 49,864, Conte di Savoia (İtalyan) 48,600, Olymbic (İngiliz) 46,439, Aquitania (İngiliz) 45,647, İle de France (Fransız) 43,153, Empress of Britain (İngiliz) 42,500, Paris (Fransız) 34,569, Homeric (İngiliz) 34,356 ton.

Vapurların süratlerine gelince başta 3063 mille İngiliz Queen Mary gelir. Bundan sonra en süratli 3 vapur şudur: Normandie (Fransız) 30,58 mil, Rex (İtalyan) 28,92 mil, Bremen (Alman) 28,51 mil. Bunlardan sonra en yollu vapur Mauretania (İngiliz) idi. Sürati 23,69 mildi. Fakat bu vapur birkaç ay evvel çürüğe çıkarılmıştır.

Şimdi en süratli vapur Atlantiği 4 gün, 3 saat, 2 dakikada katetmektedir.

"Kovadis„ müellifi

Dünkü Tan gazetesinde bir izah okuduk. Bir kari «Mişel Zevako kimdir?» diye soruyor. Gazete, kendisine şu cevabı veriyor: «Polonyalı bir muharrirdir. En mühim eseri de Kovadis'tir.»

Meslekdaşımızın dalgınlığına geldiği anlaşılıyor. Zira elbette Mişel Zevako'nun Pardayanlar tarzında romanlarile tanınmış şahsiyet olduğunu bilir.

Quo Vadis (Kovadis) müellifi Henryk Sienkiewicz (telâffuzu: Siyenkiyeviç) 1846 - 1916 seneleri arasında yaşamış Polonyalı ediptir. 1905 senesinde Nobel edebiyat mükâfatını almıştı.

Yunan kralları

Yunan kralı ikinci Jorjun, Balkan antantının kuvvet ve sağlamlığına dair Pariste çıkan Intransigeant gazetesine vaki olan beyanatını dün yazdık.

Komşu ve müttefiğimiz Yunanistanın kralı ikinci Jorjun büyük babası aslen Danimarkalıdır. Hanedanının adı da Gliksburg'dur.

Yunanistan, istiklâlini kazandıktan sonra Yunan tahtına ilk kral olarak Bavyera prenslerinden Oton oturmuş, fakat dahilî bir kıyam neticesinde Yunanistandan uzaklaştırılmıştır. Bunun üzerine memleketin başına bitaraf bir hanedana mensup bir kral getirilmek istenmiş, bu maksadla Danimarkada Gliksburg hanedanından prens Jorj, «Kral birinci Jorj» namile Yunanistana davet edilmişti. Kral birinci Jorj, Balkan harbinden sonra bir gün Selânikte yaya gezdiği sırada, Shinas isimli bir meczup tarafından Yalılar caddesinde bıçakla öldürülmüş, yerine büyük oğlu Kostantin hükümdar olmuştur.

Kral Kostantin, umumî harp başladığı zaman bitaraf kalmak istediği cihetle, İtilâf ordularının yardımile Venizelos tarafından tahttan indirilmiş, küçük oğlu prens Aleksandr hükümdarlığa getirilmiştir.

Aleksandr uzun müddet tahtta kalmamış, sarayın bahçesinde bir maymun tarafından ısırılma neticesi, zehirlenerek vefat etmiştir.

Bunu müteakip Yunanistanda yapılan intihabatta Venizelos mağlûp olmuş, kral Kostantin, ikinci defa tahta getirilmiştir. Fakat Anadolu harbinin neticesinden sonra hal'edilmiş ve İtalyada ölmüştür.

Kral Kostantinden sonra, yerine geçen büyük oğlu şimdiki kral Jorj da iki defa tahta geçmiştir.

Artırma ve yerli mallar haftası münasebetile

Ziraat Vekili B. Kurdoğlunun şayanı dikkat bir konferansı

"Büyük davası için millî ve tabiî bütün şartlara malik olan Türkiye mutlaka dünyanın en refahlı, en ileri örnek memleketi olacaktır,,

Ankara 13 — Ziraat Vekili Manisa mebusu B. Faik Kurdoğlu yerli mallar ve artırma haftası münasebetile bu akşam radyoda bir konferans vermiştir. Ziraat Vekili bu şayanı dikkat konferansa ayni kelimelerin muhtelif dillerde aldıkları muhtelif manaları anlatmakla başladıktan sonra demiştir ki:

İçinde bulunduğumuz hafta dolayısile bu kelimelerin teknik anlamlarını iyice tesbit etmekliğimizin bu hareketin kudreti, manası, inkişafı bakımından faydası vardır.

«Tasarruf» kelimesinin bizde konvansiyonel manası «economiser» kelimesinin tamamen mukabili olarak sarfı mümkün bir şeyin sarfedilmemesidir. «Arttırma» şüphesiz «Tasarruf» kelimesinden çok daha iyidir. Çünkü bu kelimede, ötekine olduğu gibi, ihtiyacı tazyik manası yoktur.

Fransızların «epargne», Almanların «sparen» İngilizlerin ve Amerikalıların «saving» kelimelerile ifade ettikleri hareket bugünkü manası ise, yalnız arttırmak değil, ayni zamanda, ve derhal müsmir memleket işlerine ve ya bu işler için bir bankaya yatırmaktır.

Ben, fikirlerimi daha kolay ifade edebilmek için, tasarruf kelimesini büsbütün atarak, artırma kelimesini, bu haftanın hedefi olan hareketin ilk adımını, işletme kelimesini ise, gayesini ifade için kullanacağım.

Ziraat Vekili bundan sonra 19 uncu asırdanberi kaydedilen artırma ve işletme hareketlerini etraflı bir surette tetkik ederek demiştir ki:

Bugün, artırma ve işletme, milletlerin ileri ve rasyonel hayatlarının zarurî bir icabı ve nâzımı olarak tarif ve tavsif edilmektedir.

Devletlerin, kendi garantileri altında posta şubelerince idare edilmek üzere tesis ettikleri artırma ve işletme sandıkları, artırmayı teşvik için vücuda getirdikleri artırma vesikası sistemi, senede muayyen had dahilinde hesaba malik olacaklara bahşedilen bazı vergilerden tenzilât usulü, Amerikada tatbik edilmekte olan İ. O. M. yani (Kendi kendime borçluyum) başlığı ile açtırılmış banka hesapları ve ya yine Amerikada tatbik edilmekte olan ve kendi tabirlerile «bir paket şeker alma gibi» biriktirilmek istenen miktarda bir meblâğı bir bankada hesabına kaydettirerek muntazam taksitlerle ödeyip hak etmek şekilleri... Hep bu mülâhazanın neticeleridir.

Zirrat Vekili B. Faik Kurdoğlu

Osmanlı imparatorluğunda

Şimdi 19 uncu asırda, uyanık memleketlerde bu hareketlerin yürüdüğü devrede Osmanlı imparatorluğu ne yapıyordu? sualine cevap verelim:

Muhterem muhataplarım içinde elbette, benim gibi, kapitülâsyon devresine yetişmiş olanlar da vardır. Ben, bir radyo konuşmasının tahammülünden fazla uzatmış olmaktan korkuyorum. Bunlar ecnebileri Türkiyede vergi vermekten ve Türklerin tabi olduğu kanunlara tabi olmaktan kurtaran, bir devletin hâkimiyet ve istiklâli mefhumu ile kabili telif olmayan şeylerdi.

Çiftçi ve köylü arazisine sahip değildi. Can ve malından emin değildi. Adalet makinesi bozuktu. Yol yoktu. Vergiler hemen hemen hasren köylü ve çiftçinin sırtında idi. Âşar başlı başına bir belâ idi. Angarya, para tağşişi günlük işlerdendi. İltizam usulünün sayısız kötülüklerinden biri olarak, vaktile yeniden ilhak edilmiş ve bir nevi prenslik halinde yine eski sahiplerince idare edilmelerine müsaade olunmuş mahaller için tatbik edilen kara gümrüğü usulü bütün vilâyetlere teşmil edilmiş ve bir mahsul her vilâyet hududunu geçtikçe yeniden kıymet üzerinden yüzde 12 resme tabi tutulmuştu. Bu şerait dahilinde hiçbir mahsulün vilâyet aşırı bir yere gönderilebilmesine imkân yoktu. Bu vaziyet, millî ekonomi bakımından sarih tehlikeleri haricinde, uzak bir mıntakada kuraklık veya kıtlık olursa, diğer bir vilâyetten yiyecek sevkini bile imkânsız hale getiriyor. O saha halkına sadece ölmek kalıyordu.

Yer yer inkişaf etmiş ve mahallî ihtiyaçları teminle tutunmakta olan yerli sanayi, kapitülâsyonlardan istifade ederek kolayca istilâ eden büyük sanayi mamulâtının düşük fiatları altında boğulmağa başlamıştı.

Sahil vilâyetlerimizde toprak mahsullerimizin, yabancı mahsuller karşısında vaziyeti de süratle ayni olmuştu. Köylü ve çiftçinin mahsulünü istediği adama satması memnu idi. Bunu ancak fermanlı tüccarlara satabilirlerdi.

Alicenap Türk köylüsü

Bütün dünyanın mühim bir dönüm noktasında bulunduğu bir devrede, bu hain ve cahil idare bir taraftan da çekirgelere hitaben Hilâfet topraklarından gidin diye fetva yazdırarak havaya üfletiyor, resmî salnamelerinde akrebin kırk gün gübre içinde bırakılacak patlıcanın tohumlarından, maydanosun bilmem kaç sinek pislemiş bir sicimin gömülmesile elde edileceğinden, «himarı nkuyruğuna bir taş bağlanır, kulakları bir hayt ile raptolunursa ağrılarının sükûn bulacağından» bahsederek, köylü ve çiftçinin hafasını da kendi kafasının içi gibi gübre ile doldurmak istiyordu.

Ey Türk köylüsü,

Sen ne asîl, ne muazzam kudretsin. Ne yiğit, ne alicenap varlıksın.

Bu kadar zulme, bu kadar şenaate, bu kadar ahmakçe idareye katlanıp ta ayakta durabilmek hiçbir ırkın kârı değildir.

Sen, kudret ve asaletinden bir zerre kaybetmeksizin bütün vekarınla dimdik durdun ve nihayet bütün bu mel'anet idaresini kökünden söküp gene sen attın.

Sen insanlık tarihinin, önünde her zaman hürmetle eğileceği en asîl kudretsin.

Türk inkılâbının, senin gücünle yarattığı bugüne gelince, bunda manzara bambaşkadır.

Büyük idealist, büyük kahraman, büyük başarıcı, İnönünün öz sözlerinden istiare ederek, onun kelimelerile sana diyorum ki:

«Âtiye kemali emniyetle bakıyoruz. Bizim, nüfusumuz hayatımızı en yüksek seviyei medeniyeye çıkarmak için her türlü menabi ve vesaitimiz vardır.»

«Türkiye Cümhuriyeti, iktisadî istiklâli gaye bilen bir nizam tesis etmiştir. Cümhuriyetin şiarı, yüksek gayemizi teşkil eyliyen, iktisadî devlet idealini süratle tahakkuk ettirmektir.»

Tevessül edilmiş işler, bu memlekette yüzlerce senelerdenberi tevessül olunan ıslâhat işleri gibi, «gösteriş yapmak ve yahut ahara kendimizi beğendirmek için değil» bu memleketi lâyık olduğu en yüksek medeniyet ve refah seviyesine ulaştırmak içindir.

«Yurt gayri kabili tehir millî ihtiyaçlar içindedir ve bir milletin gayri kabili tehir olan millî ihtiyacatının temin vasıfları, her şeyden evvel o milletin kendisinde aranmak» zaruretidir.

Yapılacak işlerimiz çoktur ve çok çetindir. «İktisadî ihtiyacatına göre idare edilmemiş bir memlekette iktisadî politika takib etmek güç bir iştir. Fakat ne kadar çetin olursa olsun. hiçbir millî meselenin halli, millî şuurumuzun haricine çıkacak kadar muğlak ve milletin tırmanıp ta tepesine erişemiyeceği kadar sarp değildir.»

Arkadaşlar;

Önümüzdeki başarılması lâzım gelen büyük işler, şimdiye kadar tahakkuk ettirdiklerimizden daha az ehemmiyetli değildir.

En ileri, en refahlı, en üstün millet olmak millî davamızdır.

Memleketimizde esaslı bir köy ve ziraat kalkınması bu davanın seri ve sağlam tahakkuku için lüzumlu ana şartlardan biridir. Bunun tahakkuku ise mesud ve şuurlu inkişafını gördüğümüz millî artırma ve işletme hareketlerimizin bugünün teknik nosyonlarına uygun, memleket ölçüsünde bir bünyeye ermesile, çok yakından alâkalıdır.

Büyük davası için millî ve tabiî bütün şartlara malik olan Türkiye, mutlaka dünyanın en refahlı, en ileri örnek memleketi olacaktır.

Türk köylüsü, Türk çiftçisi;

Şu dakikada senin isteklerini, senin ağzından dinlemek için aranda dolaşan, askerî, siyasî, içtimaî, iktisadî zafere olduğu gibi, seni en yüksek refaha ve zirai zafere de eriştirecek olan büyük millî kahraman önünde, senin adına da hürmetle eğilerek sözlerimi bitiriyorum.

Okmeydanı cinayeti henüz esrarını muhafaza ediyor

Şüphe üzerine Lûtfi adında bir bahçıvan isticvab edildi Bahçıvan cinayetle ilişiği olmadığını söylüyor

Okmeydanında Kalaycıbahçe deresi denilen yerde bulunan hüviyeti meçhul cesed etrafında zabıta ve adliye dün de tahkikata devam etmiştir. Fakat dün akşama kadar yapılan tahkikat neticesinde de cesedin hüviyetini tesbite imkân bulunamamıştır. Zabıta tarafından yapılan tahkikatta Okmeydanı civarında bahçıvanlık yapan Lûtfi adında biri şüphe üzerine yakalanmıştır. Lûtfi maktulü tanımadığını ve bu cinayetle alâkası olmadığını iddia etmişse de zabıta bazı şüpheli noktalara istinaden kendisini sorgu altına almıştır.

Cesedin başında iki yara izi görülmüş ve bunların kurşun yarası olduğu söylenmişse de bu cihet de henüz tamamile anlaşılamamıştır. On gün kadar dere içinde kalan cesedin vücudu çürümüş, yüzü tanınmayacak hale gelmiş olduğundan bu izlerin orada böcekler tarafından yenilmek suretile hasıl olması da muhtemel görülmektedir.

Cesed dün öğleye kadar morgda teşhir edilmiş ve akşam üzeri otopsi yapılmıştır. Bugün rapor adliyeye verilecek ve baştaki izlerin mahiyeti, bu gencin ne suretle öldüğü anlaşılacaktır. Cesedin başındaki bu iki izden başka vücudunda hiçbir yara vesaire bulunamamıştır.

Polis ikinci şube müdüriyeti memurları dün akşama kadar vaka mahallinde tahkikat ve isticvaplarla meşgul olmuşlardır.

Şimdiye kadar elde edilen delillerle bunun bir cinayet eseri ve faillerinin birkaç kişi olduğu tahakkuk etmiştir.

Cesedin hüviyeti tesbit edilemediği cihetle izler üzerinde yürümek ve failleri aramak çok müşkül oluyor. Bu gün bu feci vaka üzerindeki esrar perdesinin kaldırılması kuvvetle ümid olunuyor.

Belediye bütçesinde bir kısım tahsisat tamamn sarfedildi

938 malî yılının yarısı yokken Belediye bütçesindeki tahsisatın bir kısmı tamamile sarfedilmiş, bir kısmı da bitmek üzere bulunmuştur. Bu vaziyet karşısında Belediye, şubelere bir tamim göndermiş, büyük bir zaruret mevcud olmadıkça, bütçede münakale yapılacak bir teşebbüste bulunulmamasını bildirmiştir. Bu tamimde bütçelerinde münakale istiyen vilâyetlerin Dahiliye Vekâletince iyi not almadıkları da işaret edilmektedir.

KISA TEFRİKAMIZ: 1

KLEOPATRANIN BİR GECESİ

Nakleden: *(Vâ-Nû)*

Şu satırları yazdığımız andan aşağı yukarı yirmi asır evvel harikulâde şatafatlı ve yaldızlarla süslenmiş bir sandal Nil'in suları üstünde elli küreğin verdiği hızla akıp gidiyordu. İki ucu hilâl şeklinde kıvrılmıştı; ince, uzun, zarif ve çabuk yol almağa müsaid bir biçimi vardı. Tepesinde altın top taşıyan bir koç başı, burun tarafında görünüyordu ki, bu, hanedana mahsus bir işaretti.

Sandalın ortasında yaldızlı ve renk renk boyalı minimini bir oda yükseliyordu. Dört tane murabba penceresi vardı.

Öğle güneşinin kızgın harareti kurşun oklar gibi yağıyordu. Nilin suları, renksiz ve mat, uyuyor gibiydi. Sahiller bomboştu. Arzın bu kısmında sanki büyük bir hüzün hüküm sürüyordu. Issız, kurak bir hüzün... Sükûn ne derindi... Bütün âlem birden dilsiz olmuş gibi... Yalnız ara sıra yegâne işitilen ses kıyının yosunları üzerine yayılıp sıcakta keyiflenen timsahların boğuk kahkahaları...

Arkasından çabucak kapanan gümüş bir iz bırakan, sandal hızla geçiyordu.

Manzara, her adımda değişiyor; kâh cins cins kuşlar, hayvanlar, sahillerde görünüyor; kâh insanı yeise düşürecek bir ıssızlık ortalığı kaplıyordu.

Sandalın minimini odasında yere gayet ince örülmüş bir hasır yapılıydı dipte, duvara dayalı dört kartal pençesi üzerine oturtulmuş bir küçük yatak duruyordu. Bu âdet şimdiki kozöyler tarzında bir kanepeydi. Baş tarafında, istirahat eden insanın boynunu rahat ettirecek şekilde oyulmuş sedrden bir yastık vardı. Bu garib yastıkta gayet zarif, sevimli, bir bakışla dünyanın yarısını kendisine hediye ettiren, ilâhı, tapınılan bir kadın, ve bütün yaratılmış insanlar içindeki en emsalsiz kadın yatıyordu. Şairler onu tavsif için kâfi söz bulamamıştır. En mükemmel kadın! En meşhur kraliçe!... Kleopatra olduğunu söylemeğe hacet yok...

Baş ucunda pek sevdiği cariyesi Şarmion ibis kuşunun tüylerinden geniş bir yelpaze sallıyordu. Başka bir genç kız sazdan örülmüş olan pencere kefeslerine, rüzgâr çarptıkça içeriye iyi koku girsin diye, çiçek rayihalı sular serpiyordu.

Yatağın yakınında, siyah mermer vazonun içinde, bir demet lotüs çiçeği vardı. Kimi sema kadar mavi, kimi gayet tatlı penpe.

O gün Kleopatra, ya siyaseti dolayısile, yahud Kapris için, her zamanki gibi Yunan kıyafetinde giyinmemişti. Bir müsamereden yazlık sarayına sandalile dünyordu. Ziyafette giydiği Mısırlı kiyafetindeydi.

Başında gayet hafif, altından bir miğfer vardı ki, yanları atmaca kanadı şeklinde yelpaze gibi açılmış, şakaklarından ensesine kadar iniyor. ve topuz yerinde nihayetleniyordu. Ufak iki aralıktan minimini penbe kulakları görünüyordu. Keten bir elbise harikulâde endamlı vücudünü sarıyordu. Bu esvabın kolları katlanıp omuza doğru atılıyor, bütün bilek, bileziklerle süslenmiş olarak, tamamile görünüyordu. Bu bol elbiseyi belden bağlanmış bir kemer sıkıyordu. Ayağında bilekten bağlı incecik sandallar vardı.

Kraliçe Kleopatranın, o gün, güzelliğinden emin, içi rahat bir hali yoktu. İki dakikada bir, asabiyetle, yattığı yerde dönüyor:

— Aman, boğuluyorum... Çok sıcak... İnsan cehennemde olsa bu kadar yanmaz... - diyordu.

Dilini dudaklarının kenarında gezdiriyor ve mevcud olmıyan bir bardağı arıyan bir hasta gibi, elini uzatıyordu.

Her arzusunu keşfe alışmış olan Şarmion hemen avuçlarını biribirine vurdu. Zencî bir köle elinde bir tepsiyle belirdi. İçinde dilim dilim kesilmiş karpuzlar ve bir çaydan biçiminde bir ibrik vardı.

Cariye, büyük bir maharetle, içkiyi gayet yüksekten bardağa akıttı ve hükümdar kadına uzattı. Kleopatra, dudaklarının uciyle tattı. Fincanı yanındaki masaya koydu ve güzel gözlerini Şarmion'a doğru çevirerek:

— Ah, içim sıkılıyor! - dedi.

***

Cariye, Kraliçenin kendisine bir sır söyliyeceğini hissedip hazin bir yüz takındı ve hanımına yaklaştı.

— Çok sıkılıyorum...

Kleopatra bu sözleri söylerken, zebun bir vaziyetle, yatağından dışarı kolunu sarkıtmıştı.

— ... Bu Mısır beni eziyor, boğuyor... Ebedî maviliğiyle bu sema, cehennemin karanlıkları kadar hazin... Bulut görmek nasib değil... Hiç bir gölge yok... Daima bu kızgın, kanlı güneş... Siklop gözü gibi insana bakıyor... Bir damla yağmur için vallahi incilerimden bir tanesini verirdim. Bu tunç gibi simanın alevli göz kapaklarından daha bir damla yaş sızmadı... Bu sema, ağır bir manto gibi omuzlarıma çöküyor... Ayağa kalkarsam alnımla ona çarpacakmışım sanıyorum... Yaşadığımız memleket cidden korkunç... Her şey muamma... Mısır, benim gibi neşeli, kaçık bir insanın ölkesi değil... Mumyaların kraliçesi olmak hoşuma gitmiyor... Bari sevebilseydim, yahut ta sevilseydim... Fakat ne o var, ne de öteki... İşte bunun için sıkılıyorum, Şarmion eğer sevişseydim bu suratsız Mısır bana Yunanistan kadar hoş görünürdü,

Cariye, inanmıyan bir tebessümle:

— Bu, sizin üzülmenize sebep teşkil edemez. Zira her bakışınız, ok gibi kalbleri deliyor.

Kleopatra:

— Bir kraliçe, gönüllerin, alnındaki taca mı, yoksa şahsına mı tapındığını bilemez. - dedi. - Tacın cazibesi, gözleri kamaştırır ve kalbleri teshir eder. Acaba tahttan inecek olsam Atinanın, yahut Milenin fahişeleri kadar şöhret bulabilir miyim? Bir hükümdar kadın erkeklerin nazarında o kadar uzak, o kadar yüksek, o kadar erişilmez bir şey ki, kendisine cinsiyeti olmıyan bir mahlûk gibi taparlar...

(Arkası var)

Tarihe geçen büyük aşklar

Öjenia ile Üçüncü Napolyon

Yazan: Selâmi Sedes

— 1 —

Arabacının kırbacı atların omurgasında şakladı; uzun yol yorgunluğu ile köpüren beygirlerin dördü birden şahlandı; on altı yolcu taşıyan büyük araba bozuk kaldırımlı yokuşu sarsıla sarsıla çıkıyordu. İri taşlara hızla sürçen at nallarından kıvılcımlar fışkırıyor, kırbaç yaylım ateş açmış mitralyöz gibi çatırdıyor, dilijansın karosörisi gıcırdıyor, yolcular omuz omuza, diz dize, dirsek dirseğe geliyordu. ,

Mavi ceketi sarı düğmeli, gümüşî pantalonlu bir Fransız, yanında oturan beli kuşaklı, başı mendilli bir gözü bağlı, pos bıyık bir İspanyola biraz sert çarpınca:

— Affedersiniz dedi, rahatsız ediyorum amma kabahat benim değil.

İspanyol gülümsedi:

— Bu bozuk yolda hayvanları bu kadar sürmese bizde bu kadar sarsılmıyacağız. Kiminle tanışıyorum?

— Prosper Merime.

— Ben Sipriano, 1814 de Fransız ordusunda Napolyonun maiyetinde çalıştım. Kolonel Porto-Karrero diye tanırlardı beni. 1814 de Klişi müdafaasında bulundum.

Grönada'dan Madride yol uzundu. Fransa ordusunda hizmet etmiş olan Don Sipriano ile İspanyada seyahat eden Fransız muharriri Prosper Merime ahbap oldu.

Dilijans Madrid kapısından girince Sipriano, Merimeyi davet etti:

— Buyurunuz bize gidelim.

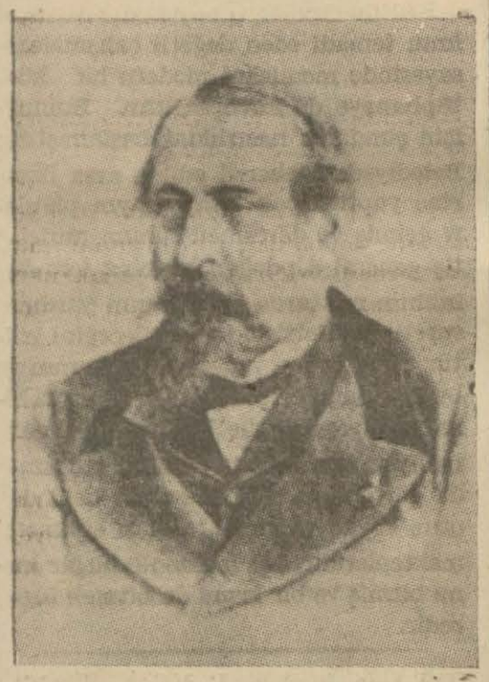

Lui Napolyon Bonapart

İspanyol savaşlarında bir gözünü kaybeden Don Sipriano biraz topaldı, bir koluna da felç gelmişti; fakat tek gözünün sert, vakur bakışı, iri cüssesinin heykel biçimi, evza ve etvarının asaleti kahraman ve dürüst bir insan olduğuna şehadet eder gibi idi.

Evde karısını takdim etti:

— Donna Manüela.

Yaşını başını almış, kırışmış, porsumuş bir kadındı. Yüzüne bol pudra sürmüştü. Güzel fransızca biliyordu. Bayan Stael ile Şatobriana hayrandı. Bu iki muharririn eserlerini okumuştu. Asaleti ile öğünmesini severdi. Ecdadı daha hıristiyanlık teessüs etmeden önce vardı. Söze: «Dedem İsa doğmadan önce...» diye başlardı. Fakat babasının Amerika tabiiyetine geçtiğini, Malagada şarap ve yemiş sattığını söylemezdi.

Sipriano Teba kontu idi. Büyük ve meşhur cengâverler yetiştirmiş olan Guzman ailesine mensuptu. Ailenin şiarı: «Önce kral sonra can»dı.

Karı koca Merimeye fevkalâde bir misafirperverlik gösterdi. Fevkalâde izaz ve ikram ettiler. Merime kadının zekâsını takdir etti. Manüela edebiyattan, siyasiyattan bahsediyor, Madrid sosyetesinden, saray hayatından konuşuyor:

— 7 inci Ferdinand'dan nefret ediyorum, bu istibdad bizi öldürecek! diyordu.

Bu sözleri duyan Merime hayretle etrafına baktı: Bulundukları yer yüksek tavanlı büyük, geniş bir salon; yerlerde goblen halıları, duvarlarda Goya'nın, Valaskezin resimleri... Döşemeler güzel ve ağır, fakat hepsi de yıpranmış, üzülmüş...

Merime önüne baktı. Ayaklarının ucunda iki çocuk oynuyordu. Çocuklar önce misafiri yadırgadılar, sonra alıştılar, sokuldular. Birinin adı Paka, ötekinin Öjenia idi. Paka kendi âleminde idi, Öjenia arada sırada başını kaldırıyor, konuşanlara kulak kabartıyordu.

Sipriano çocuğu kucağına aldı:

— Bu da benim kadar Napolyonu sever dedi. Ona masal gibi bütün hatıralarımı, Napolyonun menkabelerini anlatırım. Manüela, Öjenia'nın dünyaya nasıl geldiğini anlatsana...

Öjenia

5 mayıs 1826 da Grönada sarsıldı. Manüela evden kaçtı, bahçede bir çadır kurdular. Öjenia - Mari - İnyas Ougüstin çadırda dünyaya geldi...

Fransız muharriri Prosper Merime 1830 martında Öjenia ile böyle tanıştı.

***

1834 de Sipriano'nun ağabeysi öldü: Siprianoya hürmetlice bir servet bıraktı. Sipriano ailesile Anjel meydanında ölenin konağına yerleştiler.

Madridde hemen hergün bir ihtilâl çıkıyor, sokaklarda muharebeler oluyordu. 7 inci Ferdinandın yerine 2 inci İzabel kral olmuştu. Çocuktu. Dahilî ihtiras ve kaynaşmaları idare edebilecek halde değildi.

Temmuz 1834 de kolera baş gösterdi. Dona Manüela iki kızını alıp Fransaya gitti. Pariste onları Merime karşıladı. Öjenia Dilijanstan iner inmez Merimenin boynuna sarıldı.

Manüela üç odalı mütevazi bir apartımana yerleşti. Kısa zamanda salonu meşhur oldu. Prosper Merime, Dölakruayı, Standalı tanıttı. Paris polis müdürile ahbap oldular Marime Öjenia'ya fransızca ders veriyordu. Manuela kocasından para gelince ya Londraya veya sahil şehirlerden birine gidiyordu. Öçenia dansediyor, ata biniyordu.

24 şubat 1839 da Sipriano hastalandı. Manuela hemen Madride gitti. 17 mart 1839 da Sipriano öldü.

***

Mayıs 1839... Madrid civarında Karabanşelde güzel bir evin büyük bahçesinde iki genç kız oynuyor.

Genç kızlardan biri iri gözlü, parlak dişli esmer. Öteki kızıl sarı saçlı, mavi gözlü, küçük ayaklı.

Oynarlarken biri düştü. İhtiyar bir cingene karısı koştu, kızı yerden kaldırdı. Güzel kızın güzel bembeyaz eli, çingenin kara nasırlı elindeydi. Nasırlı el pamuk eli çevirdi, avucuna baktı: «Çok yükseleceksin dedi, yüz sene yaşıyacaksın, fakat ömrünün son demlerinde herkes seni unutacak.»

Bahçede oynıyan genç kızların biri Paka öteki Öjenia idi. Çingene karısı Öjenianın, müstakbel Fransa kraliçesinin el falına bakmıştı...

***

Madridle diğer büyük şehirlerde gene arada bir sokaklarda tüfek patlıyordu. Karabanşel sakindi. Bu sükûn içinde Manüela kızlarını evlendirmeği tasarlıyordu. Kızların ikisi de güzeldi doğrusu; görenler ikisine de hayran oluyor, esmeri mi, sarışını mı? Hangisini tercih edeceklerini şaşırıyorlardı.

Atles ünvanına sahip Alb dükası İspanyanın en zengin erkeklerindendi. Öjenia'nın aşkile yanıp tutuşuyordu. Nihayet evlenmeğe karar verdi. Öjenia razı olacağı zaman Paka'nın dükaya âşık olduğunu anladı ve Alb dükasına emretti:

— Benimle değil, kardeşimle evlenmeniz lâzım!

14 şubat 1844 de Paka düka ile evlendi... Donna Manüela sevincinden uçuyordu. Büyük kızı hiç beklenmedik bir izdivaç yapmış, düğünden bir ay sonra da Prosper Merime Fransız akademisine aza olmuştu.

Kısa zamanda Öjeniaya talibler çıkmağa başladı: İspanya dükalarından Ossüna, Paris polis müdürünün oğlu Edura Döleser, zengin bir bangerin oğlu Agado Vikontu...

Öjenia hepsini, birer bahane ile reddediyordu...

1848 deyiz. Fransada cümhuriyet ilân edilmiş. Kahir bir ekseriyetle Lui Napolyon Bonapart cümhurreisi olmuş...

Donna Manüela ile Öjenia Pariste Vandom meydanında oturuyor...

Bir gece yemekten sonra Öjenia annesine:

— Haydi prenses Matilde gidelim dedi

O gece Lui Napolyon Bonapart kuzini Matildde yemeğe kalmıştı. Açık

Prosper Merime

mavi elbiseli genç kız odaya girer girmez cümhurreisi sözün tam mânasile vuruldu. Luinin hissiyatı prenses Matildden kaçmadı. Ana ile kızı Luiye takdim ettikten sonra Öjenia'ya cümhurreisinin yanında yer verdi.

Ertesi günü reisicümhur ana kızı Elize sarayına davet etti. Artık Donna Manüela ile Öjenia reisicümhurun hiç bir davetinde hiç bir ziyafetinde eksik olmamağa başladılar.

Lui Napolyon Bonapartın maksadı kızı elde etmek, gönül eğlendirmekti. Öjenia ise hiç o taraflı olmuyordu. Reisicümhurun gözdeleri arasına katılmamağa karar vermişti.

Bir gün Lui sordu:

— Sizin kalbinize girebilmek için nereden geçmek lâzım?

Öjenia çekingisiz cevap verdi:

— Nikâh töreni yapılan kiliseden!..

Lui Napolyonu bu engel küplere bindiriyordu; kız da Luinin her an artan, büyüyen arzusunu gördükçe kendini biraz daha ağır satıyordu.

Bir gün ana kız bir davetname aldı. Sen-Kluya gideceklerdi. Yemekte kimseler yoktu: Lui Napolyon, Eliza Bonapartın kocası Feliks Başioki, Manüela ile Öjenia... Yemeği şatoda yemediler, Konblöval'da, orman içindeki paviyonda sofra kurulmuştu.

Yemekten sonra Lui:

— Ormanda biraz gezelim dedi.

Genç kıza kolunu uzattı. Öjenia biraz geriledi:

— Bu şeref annemin hakkıdır!

Böyle başlıyan aşk macerasının devamını gelecek yazımızda anlatacağız.

Çekoslovakya ve Atatürk Türkiyesi

Türk dostu ve Atatürk hayranı bir Çek gazetecinin şayanı dikkat eseri

Genç bir Türk dostu ve Atatürk hayranı olan Çek gazeteci J. D. Toseviç ile Atatürkün cenazesini Ankaraya götüren trende tanışmıştık. Hafızamdan ölünceye kadar silinmiyecek olan o geceyi her hatırlayışımda Atatürk için ağlıyan milletlerin sembolü olarak karşıma daima yaşlı gözlerile Toseviç çıkacaktır. Kanadı kırık bir vatanperver olan bu genç adam, meşaleler ve feryadlar arasında Ankaraya doğru koşan trenin penceresinden sabaha kadar ayrılmamış, sükûnetle ağlamıştı.

J. D. Toseviç

Ç. T. K. ajansının ve Pragtaki birkaç gazetenin Yakın Şark muhabiri olan Toseviç samimî bir Türk dostudur. Müteaddid defalar memleketimizi ziyaret ederek inkılâbımızı yakından tedkik etmiş, hayran olmuş, ve Çek lisanında yazdığı «modern Türkiye» adlı büyük eserle memleketimizi Çeklere tanıtmaya çalışmıştır. Türkleri Çeklere tanıtan Toseviç bundan sonra Çekleri de Türklere tanıtmayı vazife bilip türkçe olarak dünkü ve bugünkü Çekoslovakya isimli bir kitap vücude getirmiştir. Şimdi de «Atatürk ve Kemalizm» mevzulu bir esere hazırlanıyor. Çekoslovakya hakkında ilk türkçe eser olan «Dünkü ve bugünkü Çekoslovakya»da muharrir Çekoslovakyanın doğuşundan başlıyarak kaydettiği terakki ve inkişaf hareketlerile mukadderatından bahsetmektedir. İfadesinde Çekoslovakyanın akibetinden içi sızladığı daima sezilen muharrir kitabını şu makale ile bitiriyor:

Çekoslovakya ve Atatürk Türkiyesi

«Çekoslovak milleti memleket sınırlarını kurtamağa çalışırken dışardan birçok kimseler, acaba istifade edebilir miyiz, düşüncesine kapıldılar. Hattâ Çeklerle hiç münasebeti olmıyanlar bile «Çekoslovakya haritadan silinmelidir» diye bağrıştılar. İşte bu ıztırablı ve acı günlerde bir millet bütün Çeklerin nazarı dikkatini celbetti ve ona hakikî sempati duygularile bağlanıp inandılar. Bu, Atatürkün kurmuş olduğu genç ve dinç Türkiye Cümhuriyeti idi.

Her taraftan, Çekoslovakya parçalanmalıdır, sesleri yükselirken yalnız Türk milleti bütün hâdisata seyirci kaldı. Bu hareketile Çeklere enerji aşıladı, bütün Çekler Türkiyenin bu hareketi karşısında «Atatürk Türkiyesi gibi olalım, az konuşalım, çok iş başaralım» ilhamını aldılar.

Avrupa siyasetinin en karıştığı bir sırada, Balkanlara Balkan misakile tatlı bir ahenk ve barış havası getiren Türkiye bütün haksızlıkları yalnız gözlerile takip etti ve Çek topraklarında da bir ahenk ve bir barış havasını görmeği arzuladığını isbat etti.

Cereyan eden son hâdiseler Çeklere büyük bir ders oldu, bütün Çekler Balkanlarda istiklâline hakkile sahip ve onu şiddetle kıskanan milletin Türk milleti olduğunu gördüler. Bu acıklı anlarda her Çek, yuvasında tarihlerin «Şeflerin Şefi» diye anacağı Atatürk gibi bir yol gösterici, bir önder için yalvardı. Her Çek Türk milletini ve onun Ulu Önderinin hayalini gözlerinde canlandırarak manevî bir kuvvet elde etti.

10 ikinciteşrinde hayata gözlerini müsterih yuman Atatürkün dehasile kurulan ve bugüne kadar olgun meyvaları lezzetle yenilen Balkan Antantı hiç şüphe yok ki, Balkan devletleri için bir saadet kaynağı olmuştur. Buna mukabil Tuna hükûmetlerinin aralarında yaptıkları Küçük Anlaşmadan ise, istenilen müsmir netice alınamadı ve bu bir hayalden ibaret oldu. İnsanlığın nadir yaradılışlarından biri olan Atatürk dehasile kurulan Balkan Antantı bugün değil yalnız Çekoslovakyaya, fakat bütün Tuna hükûmetlerine bir örnek olması, sömürgeci devletlerin tehdidi altında bulunan Çekoslovakya ve küçük devletlerde Büyük Şefin kurduğu barış çatısına iltihak etmelidirler.

Millî bir irade ve şuura malik olup kuvvetlere karşı koyabilmek için arkasından bütün dünyanın ağladığı ve 19 milyon Türkün göz yaşı döktüğü Büyük Atatürkün barış ideolojisini tahakkuk ettirmek lâzımdır.

Atatürk için ağlamıyan millet kalmadı. Niçin? Çünkü o değil Balkanların, bütün cihan sulhünün sembolü idi. Atatürk bir gün toprak olacağını hatırlıyarak «Necip Türk milletine ve nesli âtiye tavsiyem şudur ki sinesinde yetiştirerek başının üstüne çıkaracağı adamların kanında ve vicdanındaki cevheri asliyi tahlil etmek dikkatinden bir an feragat etmesin» demişti.

Nitekim necip Türk milleti büyük Atasının dediğini yaptı. Onun modern Türkiyeyi yaratırken yanıbaşında bütün sadakatile çalışan İsmet İnönünü Cümhurreisi ilân etti, yeni Reisicümhur da Atatürkün eserini vasiyet ettiği mertebeye yükseltmek için çalışacaktır.

Çeklerin son derece sevdikleri İsmet İnönü de bütün Türk dünyasını yıllardanberi idare etmiş bir baştır. Bunun içindir ki, Balkanlar ve Tuna devletleri hiç tereddüd etmeden nesillerini Atatürk ideolojisile besliyerek İsmet İnönü gibi değerli bir kumandanın etrafına toplanabilirler.

Büyük Şef Atatürkün büyük eseri karşılarında duruyor. O büyük Türkiye, hem de düveli muazzama sırasına girmiş «Modern Türkiye»dir. Türkiyeyi yakından tanıyan her ferdin onun karşısında vereceği son hüküm şudur: Sağlam bir vücudde sağlam bir ruh taşıyan Türkiye.» — Ş. H. R.

Tayyare modelcilik kursu

Manisa (Akşam) — Manisa merkezindeki ilkokullar öğretmenleri için açılan tayyare modelcilik kursunda dersler sona ermiş, kursta muvaffak olan talebeye ehliyet vesikaları verilmiştir. Kurstan 18 öğretmen çıkmış ve kendi okullarında talebelerine tayyare modelciliği dersleri göstermeğe başlamışlardır. Yukarıdaki resimde öğretmenler kursta son derslerde görünüyorlar.

SİNEMA

Garib bir sanat - Nanon

Biri Pariste, diğeri Berlinde çevrilen iki film

Garib bir sanat filiminden iki sahne: Solda sahte prens mükellef hayata alışıyor, sağda sahte prens Lucien Barroux ve banker (Alerm)

Son zamanlarda biri Pariste, diğeri Berlinde iki filim çevrilmiştir. Filimlerden ikisi de çok beğenilmiştir. Fransız filminin adı «Garip bir sanat» tır. Oynıyanlar Lucien Barroux, André Lefaur, Pierre Larquey, Alerm gibi tanınmış sanatkârlardır. Filmin mevzuu şudur:

Avrupanın bir köşesinde Vedonya adında küçük bir hükûmet vardır. Bu hükûmet para sıkıntısı içindedir. Bir istikraz yaparak işlerini yoluna koymak istiyor. Bunun için maliye nazırı, Avrupanın en büyük bankeri olan Bardas (Alerme) ile Kema gölü sahilinde bir otelde görüşüyor. 750 milyonluk bir istikraz istiyor. Alınacak paraya karşılık olarak şimendifer ve gümrük varidatını gösteriyor.

Banker bu teminatı kâfi bulmuyor, diyor ki: «Beni endişeye düşüren veliahtınız prensin halidir. Prens kadınlarla düşüp kalkmaktan başka bir şey yapmıyor.

Yarın kral olunca her şeye kadınlar hâkim olacak. Başlıca gözdesi Beatrice Vernon her şeye hâkimdir. Bu kadın da hırçın, aklına geleni yapanın biridir. Binaenaleyh işler çorbaya dönecek. Memleketinizin istikbalinden endişe ettiğim için istikraza yanaşmıyorum.»

Maliye nazırı bu katî cevap üzerine memleketine dönüyor, işi Kabine erkânına anlatıyor. Bunlar düşünüp taşınıyorlar, bir hileye baş vurmağa karar veriyorlar. Pariste veliaht prense çok benziyen Castin (Lucien Barroux) adında bir gömlekçi vardır. Bu gömlekçiyi kandırarak bankerin bulunduğu şehre getirmek ve uslu bir hayat sürdürmek, bu suretle bankeri prensin akıllandığına ikna ederek 750 milyonu almak.

Plân muvaffakiyetle tatbik ediliyor. Banker sahte prensle dost oluyor. Diğer taraftan bankerin oğlu ile kim olduklarını bilmeden gömlekçinin kızı sevişiyorlar. İşler yolunda giderken hakikî prens meydana çıkıyor. Meğer en çok sevdiği Beatrice kendisini aldatmış. Kadını başka bir erkeğin kolları arasında yakalamış. Prens artık kadınlardan nefret ediyor. Çalışmağa karar veriyor. Bu karar üzerine karışan işler tekrar düzeliyor. Bardas istikraza muvafakat ediyor. Gömlekçi de kızı ile Parise dönüyor. Fakat gömlekçinin kızını büyük bir aşkla seven bankerin oğlu kendilerini takip ediyor. Pariste evleniyorlar. Diğer taraftan Vedenya da aldığı para ile işlerini yoluna koyuyor, film de tatlı bir surette bitiyor.

***

Berlinde yapılan filme gelince, bunun adı Nanondur. Filmin başlıca yıldızı meşhur muganniye Erna Sacktır. Bu filmin de mevzuu şudur:

On dördüncü Lui zamanında Paris.. Fransanın en parlak zamanı. Sarayda sık sık müsamereler, balolar veriliyor. O sırada da Pariste Nanon ve Ninon adında iki meşhur aktris vardır. Bunların ikisi de güzel bir Markiyi seviyorlar. Bu yüzden aralarında kıskançlık başlıyor. Ninon, Nanonu herkesin ortasında tahkir ediyor, bir rezalet çıkıyor. Bunu bir düello takip ediyor, nihayet bir idam kararı veriliyor. Fakat kralın çok sevdiği Molière işi düzeltmeğe muvaffak oluyor. Bunun için şöyle bir yol buluyor:

Bir akşam sarayda büyük bir suvare veriliyor. Kralın önünde danseden bale heyeti iki kadın arasındaki rekabati gösteriyor. Bu rekabat yüzünden düello, tevkif ve idam kararı veriliyor. Kadın kralın ayaklarına kapanarak affını rica ediyor.

Molière'in tartip ettiği bu sahneler kralın çok hoşuna gidiyor ve idam mahkûmunun affını emrediyor. Bu suretle filim iyi bir şekilde neticeleniyor.

Bu filmde mevzudan ziyade dekorlar ve Erna Sack'ın şarkıları vardır. Dekorlar çok mükemmeldir. Saraydaki balolar, eğlenceler, o zamanki Paris hayatı çok iyi canlandırılmıştır. Erna Sack da tatlı sesile dinliyenleri teshir etmektedir.

Sinema haberleri

* Holivutun tanınmış yıldızlarından Lily Damita Parise gelmiştir. Aslen Fransız olan artist ailesini görmek için geldiğini, Fransada birkaç hafta kalacağını söylemiştir.

Artist bundan sonra filim çevirmiyerek tamamen ev işlerile meşgul olacağını, kocası filim artisti Errol Flynnden ayrılacağına dair çıkan haberlerin aslı olmadığını söylemiştir.

* Holivuttaki Fransız artistlerinden Fernand Gravey birkaç hafta istirahat etmek için Fransaya gelmiştir. Artist senebaşına doğru Amerikaya dönecektir.

★ Meşhur komik Laurel ve Hardy yeni bir filim çevirmişlerdir. Bu filimde iki komik peynir tüccarı rolü oynuyorlar.

★ Joan Cravford «Çılgınlıklar» adında bir filim çevirmiştir. Artist bu filimde bir çok şarkılar söylemektedir.

★ Bir müddettenberi Hollivudda filim çeviren Macar artisti Franciska Gaal senebaşına doğru Avrupaya gelecek, bir kaç hafta Budapeştede ailesi yanında kalacaktır.

Nanon filiminden iki sohne: Solda Erna Sack ve güzel Markî, sağda elbise dolabından çıkan bir âşık

Erzincan mektupları

Erzincan şehri, günden güne güzelleşiyor

Halkevi için 98,000 lira sarfedildi, şehirde bir kitapsaray da yapılacak

Erzincanda yeni Halkevi

Erzincan (Akşam) — Şarkın en güzel şehirlerinden birisi olan Erzincan şimendifierin girmesile günden güne modernleşmekte ve güzelleşmektedir. Esasen tabiatın kendisine vermiş olduğu zümrüt ovası, mümbit ve verimli bağlarile temiz havası güzel ve bol sularile İsviçreyi andırır. Her sahada ilerlemeye müsait olan bu güzel şehre trenin girişi her gün bir yenilik ve büyük bir varlık yaratmıştır. Buna küçük bir misal olarak şunu söylemek kâfidir.

Şimendifer girmezden evvel her mevsimde vesaiti nakliyenin işliyememesi yüzünden burada ne bir fabrika ve ne de bir tesisat vücuda getirmek imkânı bulunamıyordu. Şimdi ise bir çok sosyeteler memlekette iş aramak için akın etmekte ve tedkikatta bulunmaktadır.

Erzincan şimendifere kavuştuğu için bugüne kadar vesaitsizlik yüzünden çürümeğe mahkûm bir vaziyette kalmış olan bol ve nefis meyvalarını da ihraç etmek imkânını bulmuştur.

Cümhuriyet Halk partisi merkez ilçesi idare heyetine B. Mustafa Hatunoğlu, bayan Zekiye Özen, B. Rasım Özkutlu, B. Ahmed Bahadır, B. Hasan Özaslan, dava vekili B. Cemil Cam, Abdürrahman Gürel seçilmiş, başkanlığa ittifakla B. Mustafa Hatunoğlu seçilmiştir. Vilâyet kongresine mümessil olarak seçilen arkadaşlarda şunlardır: B. Ziya Ulukök, bayan Hatice Salim, B. Mustafa Hatunoğlu.

Erzincanda yapılmakta olan modern ve muhteşem Halkevi binasına şimdiye kadar 98000 bin lira sarfedilmiştir. 30000 liranın daha sarfına ihtiyaç gözükmektedir. Memleketi süsliyen bu güzel abidenin bina kısmı ikmal edilmiştir. Bundan sonra yapılacak aksamı kalörifer tertibatile elektrik ve saat kulesidir. Bu binanın yapılmasına çok gayret gösteren vali B. Fahri Özen bu noksanları da yakın bir zamanda ikmal edeceğine şüphe yoktur. Haber alındığına göre evvelce bir çok yardımlarda bulunmuş olan Dördüncü umumî müfettiş general Alpdoğandan gene Halkevi için yardımları rica edilecektir.

Kültür direktörü bay Bedri Ahıshalının temadî eden değerli çalışmaları sayesinde memleket modern bir kütüphaneye de kavuşacaktır. Bunun için şimdiden hazırlıklar başlamıştır. Belediyeden teberrü edilen arsa üzerine yaptırılacak kitapsarayın plânları gelmiş ve dördüncü umum müfettiş general Alpdoğan bu bina için de mühim miktarda bir paranın yardım suretile müfettişlikten verileceğini kültür direktörüne vadetmiştir. Bunun ve bu gibi daha birçok resmî ve hususî binaların yapılmasile Erzincanda imar faaliyeti başlamıştır. Kültür sahasında gösterilen çalışmalara bir delil de otuz köyde yapılmakta olan eğitmen mektepleridir. Bu mekteplerin bir kısmı bitmiş ve bir kısmı da bitmek üzeredir.

Trakyada kredi kooperatifleri köylüye para dağıtmağa başlıyor

Edirne (Akşam) — Trakya köylüsünün kalkınmasına destek olan tarım kredi kooperatikleri bugünlerde köylüye para dağıtmağa başlayacaktır.

Lalapaşa kooperatifi bu hafta içersinde ortaklarına (10,000) lira dağıtmıştır.

Manisada yeni bir beton köprü yapılıyor

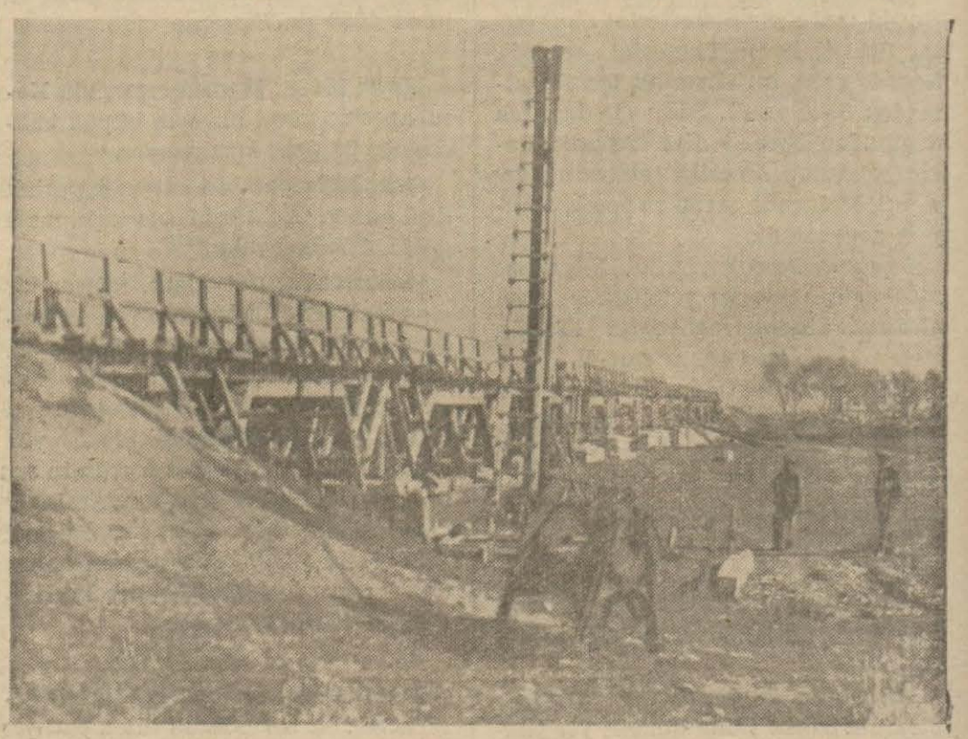

Manisa (Akşam) — Salihli - Borlu yolu üzerinde ahşap Taytan köprüsü yerinde Nafıa vekâletince betonarme bir köprü inşa ettirilecektir. Bu mühim köprünün inşasına yakında başlanacaktır. Yukarıdaki resim 120 metre uzunluğundaki ahşap köprünün son vaziyetini göstermektedir.

Haftanın vakaları

Pariste Fransız ve Alman Hariciye Nazırları iki hükûmet arasındaki anlaşmayı imza ediyorlar

Yeni seçimde Amerika Cümhurreisliğine namzedliğinden bahsedilen otomobil kralı Ford

Büyük erkânı harbiye reisi mareşal Fevzi Çakmak Atinada Meçhul asker âbidesinde çelenk koyma resminde defteri imzalarken ve selâm kıtası önünden geçerken

Amerikada çok satılan bir resim: Meşhur sinema yıldızı Mae Vest'in 20 sene evvelki kıyafeti

Sofyada süvari polisler, Nöyyi muahedesinin yıldönümü münasebetile yapılan bir nümayişte nümayişçileri dağıtıyorlar

İzmir mektupları

İzmirde turistik yolların inşasına başlanıyor

Yeni yolların çabuk bozulmaması için esaslı tedbirler alınacak

İzmir (Akşam) — İzmir vilâyeti turistik yolları projesi Nafia Vekâletince tasdik ve vilâyete iade edilmiştir. Projenin ilk kısmında inşası kabul edilmiş yollar 1,200,000 liralıktır. Karşıyakanın Bostanlı mevkiinden başlıyarak, İzmirde Alsancak stadı meydanında nihayet bulacak ilk yolun inşasından sonra sıra ile Bornova ve Buca kolları inşa edilecektir. Gene birinci kısım turistik yollar arasına alınmış olan Torbalı kazasında Tepeköy - Selçuk - Efes yolu da derhal inşa ettirilecektir. Cellâd gölü tamamen kurutulmuş olduğundan, Tepeköy - Efes turistik yolu kısmen gölün kurutulmuş arazisinden geçecektir.

Turistik yollar Nafia Vekâletinin mürakabesinde yapılacaktır. İzmir Vilâyet Daimî encümeni, ilk kısım turistik yolların inşası için bir münakasa açmıştır. Bu münakasa için bililtizam iki aylık müddet konulmuştur. Çünkü turistik yolların inşasına talib ecnebi sermayedar ve fennî grupları epey çoktur. Şimdiye kadar pek çok müracaatlerde bulunulmuştur.

Birkaç gün evvel üç İngiliz mühendisinden mürekkep bir grup ta İzmire gelmiştir. Sermayedar bir grup namına hareket eden bu mühendisler, turistik yollar için tedkikler yapacak ve bu yolların inşası için teklifte bulunacaklardır. Ayrıca bir Türk grupu da gelmiş; tedkiklere başlamıştır.

Vali B. Fazlı Gülecin, İzmir vilâyeti, hattâ Ege mıntakası için hayatî bir ehemmiyeti haiz olarak hazırlattığı turistik yollar projesi, nihayet bir, iki yıl zarfında hakikat olacaktır.

Asfalt turistik yolların bozulmasına mani olacak her türlü tedbirler süratle alınacak, bu yollarda fazla ağır yük taşıyan vasıtalar, demir tekerlekli arabalar işletilmiyecektir. Yolların inşa masrafı, hususî varidat ile vilâyet bütçesinden ödenecektir.

Araba meselesi

İzmir Belediyesinin verdiği karara göre şehirde işliyen yük arabalarının tekerlekleri yedişer buçuk santime çıkarılmıştır. Şehir yollarını harap olmaktan kurtarmak maksadile verilen bu karar, bidayette bazı zorluklar görülmesine rağmen, tatbik mevkiine konmuştur. Bu karar neticesi olarak İzmirdeki yük arabaları 300 ü geçmiyecektir. Evvelce yük arabalarının miktarı 1220 idi.

Kültür park ve fuar sahası

939 senesi İzmir fuarı ile Kültürparkın esas plânları hazırlanmıştır. Yeni fuar 420,000 metre murabbalık geniş bir saha üzerinde kurulacaktır. Belediye reisi Dr. B. Behçet Uz, Kültürparkta fuar için yapılacak muhtelif inşaata şimdiden başlanması için Belediye Fen heyetine emir vermiştir.

Kültürpark civarında bulunan arsalardan birçoğu yeni ihata duvarları çekilerek Kültürparkın içine alınacak ve bu kısımlar derhal tesviye edilerek ağaçlandırılacaktır. Bu seneki fuarda geçen yıllara nazaran daha üstün güzellikler ve tekâmül eserleri görülecektir. Büyük inşaat ve işler için yakında fuar sahasında yüzlerce işçi çalıştırılmağa başlanacaktır.

Turistik yolların projesinin tahakkuku için çok çalışan İzmir valisi B. Fazlı Gülec masası başında

Fuar esnasında hariç ve dahilden İzmire fazla seyyah celbi ve istikbalde fuarın tekâmül ettirilmesi noktai nazarından ne gibi yenilikler yapılabileceği hakkında tedkikler yapmak üzere evvelce Belediye ve Fuar komitesi reisliği tarafından İzmire davet edilen ve gelen mütehassıs B. Hans'tan Belediyeye uzun ve mufassal bir rapor gelmiştir. Bu raporda büyük ehemmiyet mahsulü olan fuarın İzmirde Kültürparkta kurulmasındaki isabet takdir edilmekte, yapılması lâzımgelen yenilikler ve muhtelif işler hakkında mütalâalar yürütülmektedir. Bu mütalâalardan ileride istifade imkânları aranacaktır.

Mütehassıs B. Hans İzmir fuarı için propagandaya fevkalâde ehemmiyet verilmesini tavsiyelerinin başında işaret etmektedir.

Fuar mimarı B. Gotye, bu yıl Kültürparkta inşa edilecek ve fuar zamanına kadar yetiştirilecek büyük Sergi sarayı binası ile Açıkhava tiyatrosunun plânlarını hazırlıyarak Belediye reisliğine gönderecektir.

Şehir garajı

İzmir Belediyesinin inşa ettirmekte olduğu büyük şehir garajının ilk kısmı yakında ikmal edilecektir. Altmış bin liraya müteahhide ihale edilen garajın temel ve birinci katı bitince ikinci katın inşasına başlanacaktır. Plâna göre garajın üst katında duracak otomobillerin, alt kattan üst kata kolayca çıkması için geniş, virajlı bir merdiven inşa edilecektir. Bu merdiven betondan olacaktır. Şehir garajının merdiven ve üst kat kısmına ait betonarme hesapları Berlin ve Viyanada yüksek mimarlara yaptırılmıştır. Yukarıdaki resimde garajın, inşaatı yakında bitecek temel ve ilk kısmı görünüyor.

Mardinde Jandarma nümune karakolları

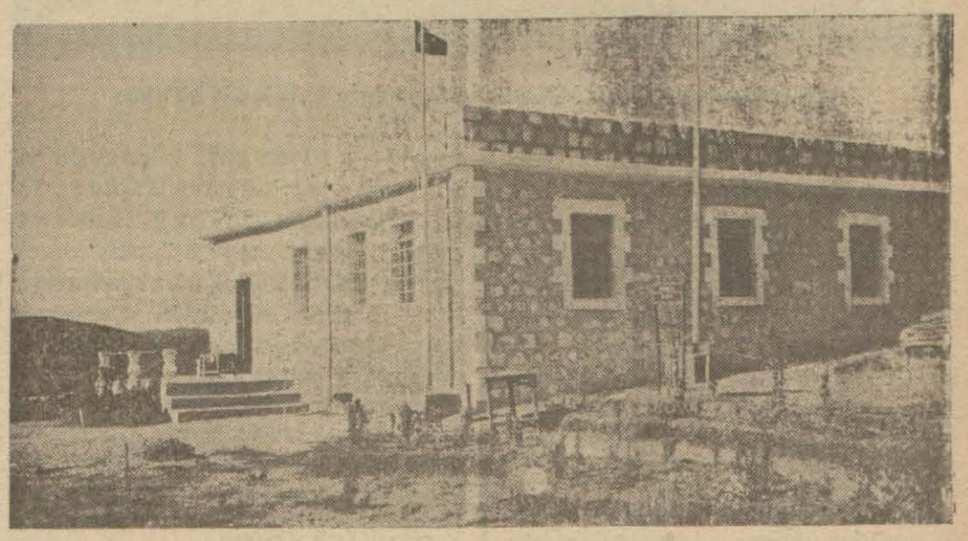

Mardin nümune karakollarından biri

Mardin (Akşam) — Nafia Vekâleti bütçesinden ayrılan tahsisat ile vilâyette sekiz jandarma karakolu inşa edilmiştir. Yukarıdaki resim bunlardan birini göstermektedir.

AKŞAM SPOR

Askerî liseler şampiyonası

Kuleli, voleybolde şampiyon oldu

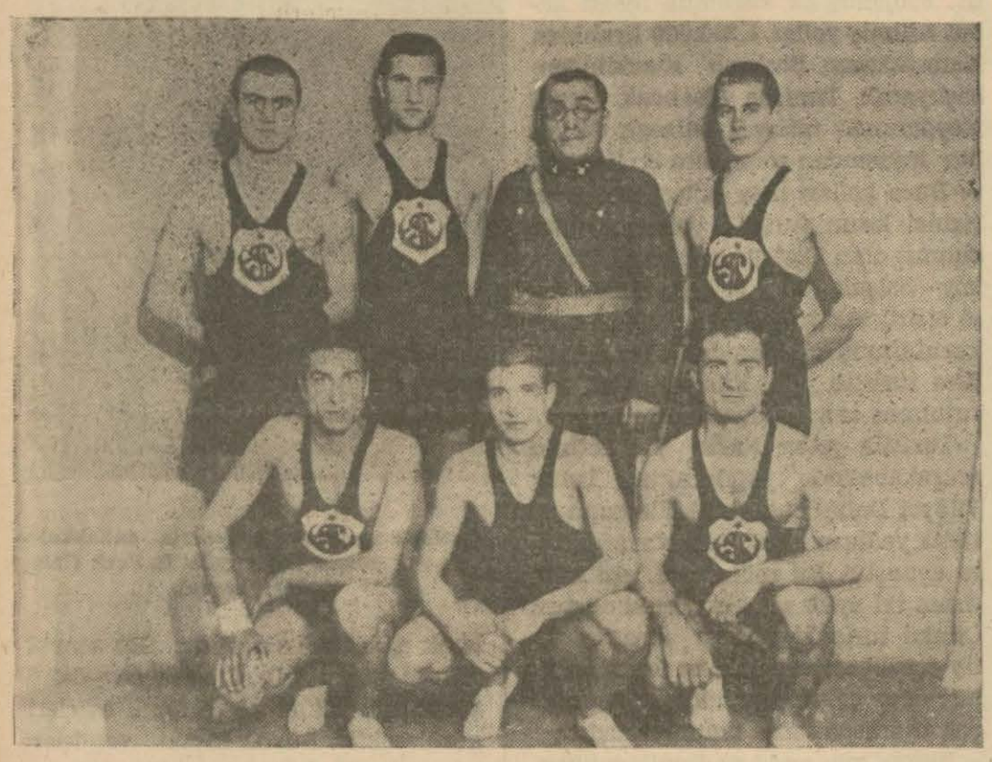

Voleybol şampiyonu olan Kuleli sporcuları hocalarile birlikte

Büyük matem dolayısile tehir edilen askerî liseler arasındaki spor hareketleri pazar gününden itibaren tekrar başlamıştır.

Sivil klüplerimizi kıskandıracak bir mükemmeliyette her sene mukannen tarihlerde icra edilen askerî liseler spor birincilik müsabakaları bu sene daha alâkalı bir şekilde takip ve tatbik edilmektedir.

Müsabakaları nihayet bulan her spor şubesinde en fazla sayı kazanarak birinci olan lise takımına 4, ikinciye 3, üçüncüye 2, dördüncüye 1 puan verilmekte, yalnız en fazla sporcunun iştirak ettiği atletizm şampiyonu 5 puan almaktadır.

Sporun en bellibaşlı yedi şubesinde yapılacak müsabakalar nihayetinde en çok puan alan askerî lisemiz (Askerî liseler spor şampiyonu) olarak ilân edilecek ve Liseler müfettişliği tarafından bu karşılaşmalar için vazedilen kupayı almağa hak kazanacaktır.

Şimdiye kadar yalnız atletizm, voleybol müsabakaları sona ermiş, atletizmde Deniz harp lisesi, voleybolde Kuleli lisesi şampiyon olmuşlardır. Son olarak yapılan voleybol final müsabakasında Deniz harp lisesi ile Kuleli karşılaşmış, seri ve zevkli bir oyundan sonra 1-15, 12-15 sayı ile rakibini yenmeğe muvaffak olan Kuleli lisesi Askerî liseler voleybol şampiyonu olmuştur.

Basketbol müsabakalarına da gene dört askerî lisemizin iştirakile Beyoğlu Halkevi salonunda başlanmıştır.

İlk olarak yapılan Kuleli - Maltepe basketbol maçında hâkim bir oyundan sonra Kuleli sporcuları 17 ye karşı 43 sayı yaparak Maltepe lisesini mağlûp etmişlerdir.

Şampiyonluk için yapılan puan hesabında 3 sayı ile Kuleli başta gitmekte ve altı müsavi sayı ile Deniz harp lisesi ile Maltepe ikinci gelmektedirler. Bursa askerî lisesi 4 puanla dördüncü vaziyettedir.

Voleybolde şampiyon olan Kuleli sporcularını ve değerli spor öğretmenleri Hüsameddin Güreliyi tebrik ederiz.

Afyonda spor hareketleri

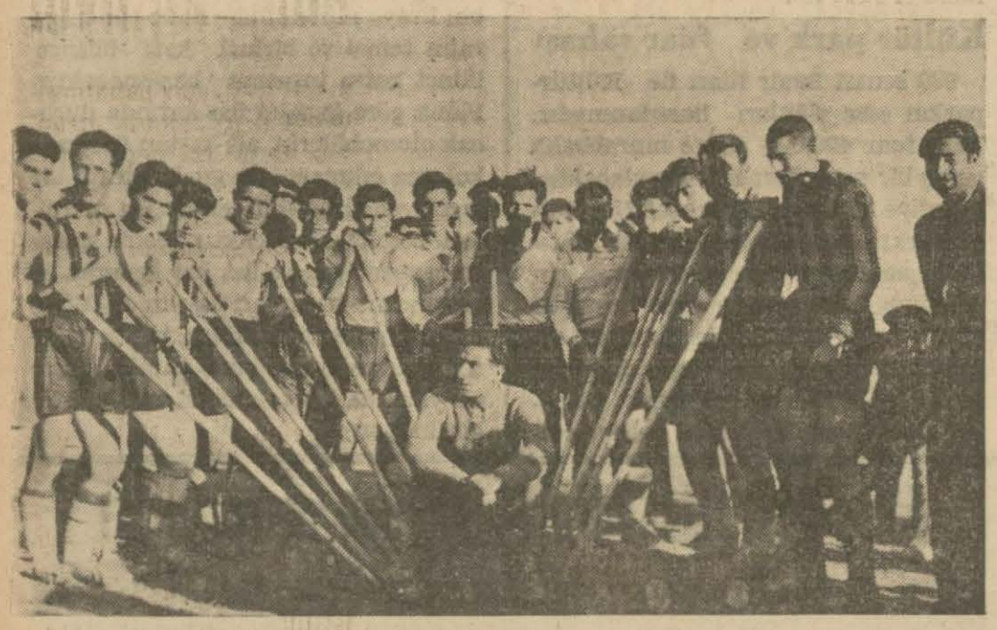

Afyon sporcuları bir antrenemandan sonra hocalarile birlikte

Afyon (Akşam) — Dört ay evvel şehrimiz spor antrenörlüğüne tayin edilen B. Füruzan İncinin devamlı çalışması sayesinde, Afyonda spor hareketleri çok canlı bir safhaya girmiştir. Geçenlerde şehrimize gelen Balıkesir futbol muhteliti, burada yaptığı maçta Afyon muhtelitine 2-0 yenilmiştir. Bu galibiyet burada spor sahasında yapılan canlı çalışmaların bir neticesidir.

Afyon gençliği yakında düzgün bir spor sahasına kavuşacaktır. Valimizin himmetile Afyonda yaptırılmakta olan spor sahası, ilkbaharda bitecektir.

Mıntaka lig maçları bitmşitir. Yedi senedenberi şampiyonluğunu muhafaza eden Afyon spor takımı, bu yıl Kocatepe spor klübüne kaptırdı. İzmitte yapılacak Türkiye birinciliklerine mıntakamız namına iştirak edecek olan Kocatepe klübü, oldukça kuvvetli bir manzara arzediyor. Şampiyon klüp, İzmitte iyi bir netice almak için devamlı bir surette çalışıyor.

Çocuk yurdun direği, yuvanın şenliğidir. Çocuğu sev. Yılda bir lira ver. Çocuk Kurumuna üye ol!'

YENİ NEŞRİYAT:

Cazibe nazariyesi ve cazibe kudreti uydurma ve aldatıcı bir fikirdir

Bu serlâvha altında bir eser çıkmıştır. ★

1940 Olimpiyad oyunları

Futbol maçları geceleri mi yapılacak?

1940 senesinde yapılacak olan 12 nci Olimpiyad oyunlarının, Finlândiyanın Helsinki şehrinde icra edileceği malûmdur.

Evvelce Japonlar tarafından organize edilmesi kararlaştırılan bu müsabakaların Çin-Japon harbi dolayısile birdenbire Finlândiyaya terkedilmesi ve bu muazzam iş için hazırlıksız bulunmaları, spor idarecilerini dehşetli bir faaliyete sevketmiştir.

Bundan evvel Berlinde yapılan 11 inci olimpiyadlarda Almanların muazzam teşkilâtını gören sporcuların Finlândiyada sukutu hayale uğramamaları için, devlet teşkilâtının yardımını temin eden spor idarecileri geceyi gündüze katarak çalışmaktadırlar.

Para ile elde edilemiyecek birçok hususları en ince teferruatına kadar düşünen Olimpiyad komitesi bütün dünya milletlerinin iştirakini temin için uğraşırken, bir taraftan da bu sporcuların istirahati yolunda çalışmaktadır.

Olimpiyad oyunlarının icra edileceği Helsinki şehrinin ıklim şartlarına en uygun gelen ve nisbeten yumuşak geçen temmuz ayını, müsabakaların icra tarihi olarak tesbit eden komite olimpiyad oyunları için bütün dünyaya yolladığı broşürlerde, müsabakaların yapılacağı stadlarda karşılaşmaları üç kısma ayırmıştır: Öğleden evvel, öğleden sonra ve gece...

Bu broşürlere nazaran futbol maçları gece yapılacaktır.

Bütün dünyadan kalkmak üzere bulunan ve fazla rağbet görmiyen gece maçlarının, bilhassa olimpiyad gibi mühim karşılaşmalarda tatbiki insana biraz garip gelirse de Finlândiyanın ıklim şartlarına göre bu hareketi mülâyim karşılamak icab eder.

Çünkü Finlândiya, bilhassa olimpiyad oyunlarının icra edileceği Helsinki şehrinde temmuz, senenin en sıcak, en az yağmur yağdığı aydır. Maamafih oranın temmuzu bizim teşrin aylarile müsavi bir sühunet gösterir. Bundan başka karanlık birdenbire bastırmaz. Bu mevsimde geceler gayet kısadır. Yirmi dört saatin on altı saatinde güneş vardır. Gruptan iki saat sonra dahi ortalık aydınlıktır.

Iklim bu mevsimde her nevi spora çok müsaittir. 936 olimpiyadına hazırlanan Japon atletlerinin fazla çalışmalarını temin için Finlândiya intihap edilmişti ve Japonlar günün 16 saatinde antrenman yapmak imkânını bulduklarından dolayı çok memnun kalmışlardı.

Broşürlerde futbolün gece oynanacağı bildirilirken bu cihetlerin tasrih edilmemesine rağmen, Finlândiyada saat 18 den sonra gece telâkki edildiğine göre ve karanlığın ancak saat 21,30, 22 de bastırdığına nazaran olimpiyadda futbol maçları gece oynanacak, fakat bildiğimiz gibi, elektrik ışıklarile değil, gündüz şartları altında devam edecek.

Kumkapı klübü yeniden faaliyete başlıyor

Memleketin en eski teşekküllerinden biri olan ve yetiştirdiği kıymetli güreşçilerle kendini bütün Türkiyeye tanıtan Kumkapı İdman yurdu, bundan üç sene evvel Güneş klübü ile birleşerek faaliyet sahasını Güneş klübüne terketmişti.

Güneş klübünün son defa spor şubelerini lâğvetmesi üzerine eskiden bu klübün âzaları bulunan sporcular kendi aralarında bir toplantı yaparak eski klüplerini ayni nam altında ihyaya söz vermişler ve bu maksadla önümüzdeki pazar günü klübün Kumkapıdaki binasında bir kongre yapmağı karârlaştırmışlardır.

Klübün esas faaliyetinin güreş, boks, atletizm ve eskrim gibi ferdî sporlar olacağı ve klüp reisliğine de eski sporculardan miralay mütekaidi B. Besimin getirileceği söylenmektedir.

Edirnede spor faaliyeti

Yavuzspor klübü, adını Altıoka çevirdi, yıllık kongresini yaptı

Yedi oyuncusunu Yavuz klübünden alan Trakya muhteliti

Edirne (Akşam) — Son yıllarda Edirne ve Trakyanın diğer vilâyetlerinde yeni bir hızla yürütülmeğe başlanan spor ve gençlik işlerinde verimli sonuçlar elde edilmeğe başlanmıştır. Bu arada gençlik teşekkülleri yeni beden terbiyesi talimatına uygun bir şekilde klüb işlerini tanzim etmeğe başlamışlardır.

Edirnenin şimdi futbol şampiyonu bulunan Yavuz klübü yıllık kongresini yaparak bir çok mühim kararlar almış ve bu meyanda klübün adını (Altıok) a formasını da (kırmızı beyaz) a çevirmiştir.

Yüz elli sporcunun Halkevinde yaptığı bu toplantı çok heyecanlı geçmiş ve gençler klübün hami başkanlığına Trakya umumî müfettişi general Kâzım Dirik'i intihap etmişlerdir.

[illegible] idare kurulunu aşağıdaki arkadaşlar teşkil etmişlerdir:

Birinci başkan doktor B. İzzet Arkan (Sıtma mücadele başkanı), ikinci başkan B. Ahmed Özgirgin (Umumî müfettişlik memurlarından), umumî kâtip B. Niyazi (Umumî müfettişlik memurlarından), umumî kaptan B. Nazmi Aydinc (Umumî müfettişlik memurlarından), muhasib ve veznedar B. İbrahim Ertunç (İnhisar muhasebe memurlarından), idare müdürü B. Muzaffer Cenkçi (Sıtma mücadele lâboranti), üye B. Tahsin Güçyener.

Yeni klübümüzün futbol takımı bu ayın 18 inde İzmitte yapılacak olan Türkiye futbol birinciliklerine iştirak edecektir.

Manisa Halkevi Voleybol takımı

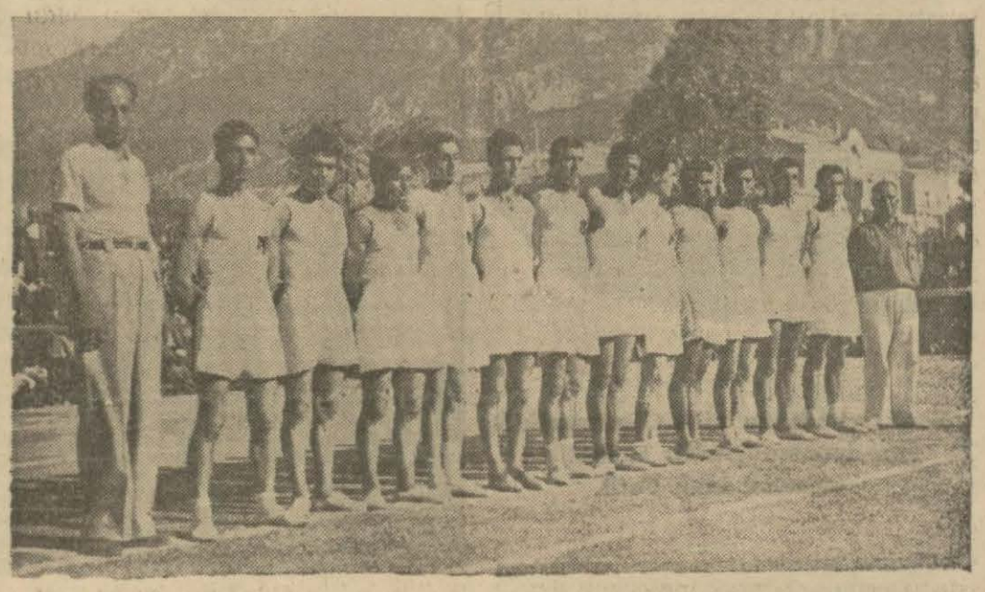

Manisa (Akşam) — Manisa Halkevi spor kolu, muhtelif spor teşekküllerine mühim yardımlarda bulunmakta, voleybol, basketbol gibi atletik sporlara da ehemmiyet vermektedir. Yukarıdaki resimde Halkevi voleybol takımı görünüyor.

Midyatta spor hareketleri

Midyatta Akın İdman yurdu futbol takımı

Midyat (Akşam) — Kaymakam bay Akif Rahmi Kocamanoğlunun delâlet ve teşebbüsile kurulan Akın İdman yurdu muhitte derin bir spor sevgisi uyandırmıştır. Millî kültürü yaymak ve kökleştirmek işile de tavzif edilen yurd mensupları faydalı mesaîlerine zevkle devam etmektedirler.

Gönderdiğim resim Akın İdman yurdunun futbol takımını göstermektedir. Bu takım Mardinden gelen vilâyet futbolcülerile karşılaşmış ve iyi neticeler almıştır.

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM —Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur
Tefrika No. 253

Mehmed Ali paşanın senedlerindeki mühürler sahte imiş

O sırada İstanbulda bulunan prens Mençikofa müracaatle Cezayirli lehine padişah nezdinde iltimasta bulunması ve tahliyesini istihsal eylemesi istenildi.

Mücrim dahi olsa bir Ermeniyi himaye edebileceğini göstermeği Rusya siyasetine uygun bulan Mençikof bu talebi is'af etti. Onun teşebbüsile Cezayirli Ermeni Patrikhanesine nakl-olundu.

Reşid paşa oğlu Ali Galib paşanın Fatma sultan ile teehhülü münasebetile Cezayirlinin cezadan affını padişahtan istirham ve istihsal etti.

Rivayete göre:

Cezayirli hapishanede iken defterlerini tutan kâtibi Ermeni kendisini ziyarete gelmişti: Cezayirli daima göğsünde sakladığı bir cüzdanı ona vermiş, kâtip de bunu Reşid paşaya götürmüştü. Bu cüzdanda Mehmed Ali paşanın Cezayirliye verdiği dört milyon beş yüz bin kuruşluk üç makbuz senedi vardı. Gûya bu para toptan aşar ve rusumat iltizam müddetinin temdidi için Cezayirli tarafından Mehmed Ali paşaya verilmiş, mukabilinde bu üç sened alınmıştı.

Bu cüzdanda bir de ayni sebeple Bezmiâlem valide sultana verilmiş sekiz milyon kuruşun alındığını gösteren diğer bir makbuz daha vardı!

Cezayirli ilk istintakında bu makbuzlardan hiç bahsetmemiş, bunların mevcudiyetini sonradan bildirmiş, senedler aranılınca bunların Ermeni kâtip nezdinde olduğunu söylemişti.

Bu mesele 1854 teşrinievvelinde ortaya atıldı. Mehmed Ali paşa sadaretten infisal etmişti. İngiliz elçisi bir gün diğer bir elçi yanında Cezayirli davasında bir rezalet sahnesi göründüğünü, Reşid paşanın Mehmed Ali paşayı itham edecek vesikalara malik bulunduğunu söyledi.

Reşid paşa da bu sırada sadarette bulunan Kıbrıslı Mehmed Paşaya (3 ramazan 1270 - 2 rebiülevvel 1271) giderek bu makbuzlardan mahfiyen bahsetti. Kıbrıslı Abdülmecidin huzuruna vardı.

— Reşid paşa bana Mehdi ulyayı saltanat hazretlerinin hatırasını lekedar edecek ve damad Mehmed Ali paşanın şerefine dokunacak bir para meselesinden ve bunun örtülmesi lüzumundan bahsetti. Verdiği haberlere göre Cezayirlinin açığı valide sultana ve Mehmed Ali paşaya verdiği mebaliğden ileri geliyormuş. Reşid paşa Cezayirlinin hesaplarının yeniden tedkiki ile itibarının iadesini münasip görüyor; işin daha ziyade şuyuuna meydan verilmemesini ve adliyeye düşürülmemesini söylüyor.

Dedi. Abdülmecid hiç bir cevap vermedi. O akşam Mehmed Ali paşayı çağırttı. Keyfiyeti anlattı. Mehmed Ali paşa düşmanlarının padişah nazarında kendisini tamamen mahvetmek istediklerini anlıyarak meselenin derhal mahkemeye tevdiini istedi.

Reşid paşa ve taraftarlarının arzu etmedikleri oldu. Keyfiyetin tedkiki vükelâyı muhakeme etmek vazifesile de mükellef olan meclisi âlii tanzimata havale olundu.

(Ricali mühimmei siyasiye eserinde esbak sadaret müsteşarı Ali Fuad bey (Reşid paşa da mevkii sadarete gelince Mehmed Ali paşanın kendi aleyhinde ihdas etmiş olduğu bu meseleyi ele alarak tamikı tahkikata başlanmasile merkumun -Cezayirlinin- evrakı arasında Mehmed Ali paşanın gümrükten bir hayli mehuzatı olduğuna dair mührü zatisile mahtum senedat zuhur etmiş olduğundan keyfiyetin tetkiki meclisi âlii tanzimata havale olunur.) diyor. Les confidences sur la Turqiue eserinde bulduğumuz bu izahat makbuzların Reşid paşa sadaretinden evvel meydana çıktığını, meclisi âlii tanzimatın işe Kıbrıslı Mehmedpaşa sadaretinde el koyduğunu göstermektedir).

Ertesi günü meclis azası mahkeme heyeti sıfatile toplandı. Ancak muhakemede valide sultana aid makbuzdan hiç bahsedilmiyecek, tahkikat ve tedkikat Mehmed Ali paşanın makbuzları üzerine cereyan eyliyecekti.

Kıbrıslı Mehmed paşa Reşid paşanın kendisine tevdi eylemiş olduğu makbuzları Mehmed Ali paşaya gösterdi.

Damad Mehmed Ali paşa bu senedlerin metinlerindeki yazının Cezayirlinin bir kâtibinin yazısı olduğunu bildirdikten sonra şu ifadede bulundu:

— Hangi memlekette rüşvet için makbuz verilir? Cezayirlinin defterlerinde bu paraya dair bir kayıt var mı? Bir ticarethanenin böyle milyonlarca kuruşu, hususile mukabilinde makbuz senedi de alınmış iken kasa defterinde göstermemesi olur mu? Ben aleyhimde böyle bir silâha malik olduğunu bildiğim halde Cezayirli hakkında yaptığım gibi şiddetle harekete geçecek kadar akılsız mıyım? Vakıâ mühürler benim mühürüme benziyor. Fakat mühürlerin aldanılacak derecede taklid edildiği şimdi ilk defa görülmüş bir şey midir? Hüsrev paşanın evlâdlığı para sıkıntısına düştüğü vakit babalığının mühürünü taklid etmiş değil miydi?

İflâsından evvel Cezayirli benim sarrafımdı. Fakat iki sene var ki ben onunla hesabı kestim. Hatırlıyorum ki o zaman bana (130000) kuruşluk bir makbuz göstermemiş, kaybolduğunu iddia eylemişti. Ehemmiyetsiz bir para -1300 altın!- olduğu için ben o vakittenberi bu makbuzu aramadım. Şüphesiz ki bu makbuz üzerindeki mühürümün bazı kimyevî usuller ile kalıbı alınarak bu makbuzlar üstündeki sahte mühürler hazırlanmıştır.

Mahkeme bu ifadeyi dinledi. Mehmed Ali paşanın dediği gibi Cezayirlinin defterinde bu dört milyon beş yüz bin kuruş hakkında bir kayıd yoktu. Fakat bu hesaplarda Mehmed Ali paşanın Cezayirliye 75000 kuruşluk bir borcu görünüyordu. Bu para için de ayrı bir makbuz senedi vardı. Mehmed Ali paşa buna karşı da:

— İki sene evvel hesabı kesmiş olduğum halde şimdi bana böyle bir borç görünmesine şaşıyorum. Bu da sonradan uydurulmuş bir şeydir. Yazı da sahte makbuzların yazısıdır.

İddiasını serdetti. Heyeti hâkime bu 75 bin kuruş borç hakkındaki itirazı kabule şayan görmedi. Mehmed Ali paşa bunu ödemeğe mahkûm oldu. Fakat diğer üç makbuz üstündeki mühürler hayli dağdağalı bir mesele halini aldı.

Heyet makbuz senedlerindeki yazının ve mühürlerin ehlihibre marifetile tedkik edilmesine karar verdi.

Senedlerdeki yazının ne Mehmed Ali paşanın, ne de kâtibinin yazısı olmadığı tahakkuk etti. (9 teşrinievvel 1854 celsesinde.) Evrak hazinesinden üzerlerinde Mehmed Ali paşanın mühürleri mevzu birçok muharrerat celbedildi. En meşhur hakkâklardan birisi çağrıldı. Bu hakkâk mahkeme önünde mikroskop ve perkel ile muayene ve tedkikten sonra üç makbuzdan birisinin üstündeki mühürün silik, diğer ikisinin sahte olduğunu beyan etti. Bunun üzerine bu ifadesile aldığı mesuliyetin ağırlığı hakkâke ihtar olundu. Hakkâk ikinci bir muayeneden sonra bu sahte mühürlerin bizim memleketimiz dahilinde imal edilmemiş olduğunu da ilâve etti.

Gerek şahidlerin, gerek hakkâkin ifadelerile vaziyet Mehmed Ali paşa lehine temayül gösteriyordu. Tam bu sırada Reşid paşa meclise geldi. Mehmed Ali paşa aleyhinde birçok ağır sözler söyledi. Hasip paşa şiddetli mukabelede bulundu. Kıbrıslı Mehmed paşa ile Şeyhislâm Arif efendi de (21 Cemaziyülahır 1270-20 cemaziyülevvel 1275) Reşid paşaya ihtarlarda bulunmak mecburiyetinde kaldılar.

O gün heyet heyecan içinde dağıldı.

İki gün sonra sadrazam meclisi vâlâ reisi Şekip paşa ile birlikte içtima salonunun yanında bir odada Mehmed Ali paşnın mühürlerini havi on beş varak ile karıştırılan üç senedi yalnız mühürler görünecek surette delinmiş büyük bir kâğıda zımbaladılar. Bu mühürler burada celbedilen on bir hakkâke gösterildi ve içlerinde taklidleri varsa ayrılması istenildi. On bir hakkâkin hepsi senedler üstündeki mühürlerin sahte olduğunda ittifak ettiler.

(Arkası var)

B. Stoyadinoviçin parlak zaferi

Yugoslav gazeteleri uzun makaleler yazıyorlar

Belgrad 13 (A.A.) — Bu sabah çıkan gazeteler sütunlarını hemen kâmilen Pazar günkü intihabatın neticelerine tahsis etmektedirler. Gazeteler, büyük harfli başlıklarla Sırplarla meskûn mıntakalarda reylerin yüzde 75 ini ve 9 eyaletten 7 sinde katî bir ekseriyet kazanmış olan Stoyadinoviç listesinin muzafferiyetini ilân etmektedirler.

Matbuat, bu rakamlara istinad ederek Stoyadinoviçin sarih ve münakaşa götürmiyen zaferinin kıymetini tebarüz ettirmektedir. Muhalefet listesi gerek programları gerekse ideolojileri ile birbirinden ayrılan 14 parti veya grupu ihtiva etmekte idi.

Diğer cihetten Maçekin listesi ile bir Hırvat ekseriyetini ihtiva eden Sahil ve Sava eyaletlerinin bazı kısımlarında elde edilen reylerin serbesçe verilmediğini ve Maçekin köylü muhafızlarının işitilmemiş tazyiki altında istihsal edildiğini kaydetmek lâzımdır. Bu vaziyet Maçek tarafından Sava ve Sahil eyaletlerinde kazanılan ekseriyetin bütün kıymetini düşürmektedir.

B. Mussolininin bir ziyafeti

Roma 13 (A.A.) — Duçe, dün akşam Venedik sarayında Autaecique İtalyan maden sergisini tertib etmiş olanlar şerefine bir ziyafet vermiştir. Kadın ve erkek 660 artist, teknisyen ve amele bu ziyafete davetli bulunuyordu. Hepsi de faşist üniformasını giymişlerdi.

Mussolini, sofrada iki amele arasında oturmuştur. Bir çok nazırlar, faşist fırkası genel sekreteri ve diğer bir çok zevat ziyafete iştirak etmişlerdir. Davetliler, 23 te masayı işgal etmişlerdir. Her patronun yanına bir amele oturmuştur.

Ziyafet, ecnebi hükûmetler reisleri şerefine verilen ziyafetlerde görülen debdebe ve tantana ile tertib edilmiştir.

Barselon yeniden bombardıman edildi

Salamanka 13 (A.A.) — Evvelki gece büyük umumî karagâh tarafından neşredilen tebliğde şöyle denilmektedir:

Tayyarelerin faaliyeti: Dün Barselona limanı ve bilhassa dalgakıranlarla mağazaları bombardıman ettik.

BULMACAMIZ

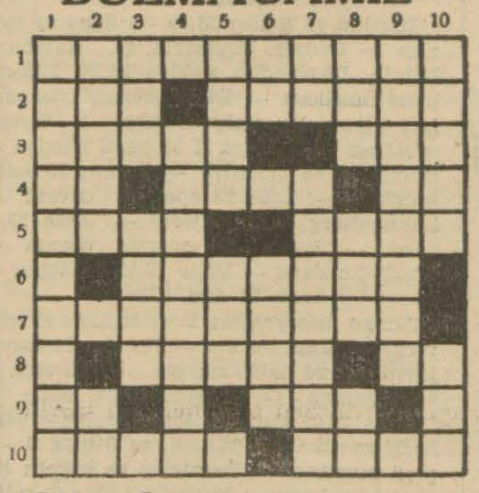

Soldan sağa :
1 — Lisan yanlışlığı.
2 — Düşman - Bir tarikat.
3 — Kafkasyada meskûn bir kavim - Nebze.
4 — Su - Bunaklık - Tersi güzel sanattır.
5 — Oyunda çift kazanmak - Bilgin.
6 — Götürmek.
7 — Pısırık.
8 — Tersi normal olur - Menfi edatı.
9 — Nota - Tatlı değil.
10 — Radyonun bina haricindeki kısmı - Ziya.

Yukarıdan aşağı :
1 — Antrasit sobası.
2 — Edibler - Genişlik.
3 — Gün - Güzel.
4 — Cebren alma.
5 — Umgu - Sonuna «L» konursa iş olur.
6 — Tersi bir âzamızdır - Halat yumağı.
7 — Vilâyet - Sandalda ön küreği çeken.
8 — Hayatta - Kırmızı - Başına «K» gelirse soğuk mevsim olur.
9 — Âdi patiska.
10 — Usul - Su cedveli.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa :
1 — Servüsimin, 2 — Os, Usare, 3 — Malta, Çam, 4 — Ut, Olacak, 5 — Rip, 6 — Trakonya, 7 — Salam, Av, 8 — Ahen, Lâmba, 9 — Nata, İl, 10 — Sallapati.

Yukarıdan aşağı :
1 — Somurtkan, 2 — Esatir, Has, 3 — Paseta, 4 — Veto, Kanal, 5 — Alkol, 6 — Su, Nalça, 7 — İs, Cayma, 8 — Maça, 9 — Irak, Abit, 10 — Nem, Tevali.

Erzincan dönüşü

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Artık Türk toprakları terakki ve kemal yolunu tutmuş, durmadan yürüyen, çalışan, uğraşan huzur ve refah âlemidir. Nafia mensupları ve onun başında yürüyen fen adamları, demiryolu memur ve müstahdemleeri vazifelerini tamamen müdrik birer sa'y ve hizmet âmili olarak çalışmaktadırlar.

Her sene inşası hitam bulup işletmeye açılan hatlarımız derhal büyük bir intizam ve dikkatle servise konulmaktadır.

Dün bizi takiben Erzincandan hareket eden bir yolcu treninde 159 yolcunun mevcud olduğunu hayret ve iftiharla gördüm.»

Erzurum hattı, İran ve Iraka uzayan demiryolu

B. Ali Çetinkaya, Erzurumla, Irak ve İran hududlarına doğru uzanan demiryollarımızın ne vakit hedeflerine varacağı hakkındaki suale şu cevabı verdi:

«— Erzurum hattının inşaatı çok ilerlemiştir. Havalar müsaid gittiğinden, Erzincandan öteye ray ferşiyatına devam edilmektedir. Önümüzdeki 1939 senesinin Cümhuriyet bayramı günlerinde her halde bütün ray ferşiyatının bitmiş ve hattın işletmeye açılmış bulunacağına katiyen emin bulunuyorum.

İran, Irak istikametlerine doğru inşaatına devam etmekte olduğumuz hatların 200 kilometresi gelecek sene bitmiş olacaktır. 1945 senesine kadar inşaatın devam edeceğini tahmin ediyorum.»

Ankaraya yapılacak ikinci tren hattı

— İstanbul - Ankara arasında Bolu üzerinde bir hat yapılması haritalarda mutasavver görülüyor. Bu hususta verilmiş kararınız var mıdır?

«— Ankaradan İstanbula Bolu üzerinden ikinci bir hat yapılmasına zaruret vardır. Bunu elimizde bulunan işlere göre sıraya koymak mecburiyetindeyiz. Anadolu içlerinden İstanbula doğru geniş mikyasta işlemekte bulunan trenler günden güne artmaktadır. Bu ikinci hat daha kısa olacaktır. Bu hat dolayısile İstanbula daha çok miktarda gündüz trenleri işletmek imkânı hasıl olacaktır.»

Yeni hava servisleri

—Memleket içinde yeni hava servisleri ihdas edilecekti. İstanbul hava limanının inşaatına ne vakit başlanacaktır.

«— Adana, İzmir, Diyarbakır hava servisleri için geniş meydanların ve telsiz istasyonlarının inşa ve tanzimi ile iştigal edilmektedir. Hâlâ İstanbul hava istasyonu olan Yeşilköy merkezinin planı tanzim edilmiştir. Yakında münakasaya konulacaktır.»

Ankara radyosu, İstanbul radyosu, ucuz radyo

— Ankara radyosunun Paris radyosile ayni tul meycte çalışması ihtilâfı ne vakit halledilecektir.

«— Ankara radyo istasyonunun Paris radyosile karşılaşmaması için tedbirler aldık. Neticesini bekliyoruz. İstanbuldaki köhne radyo istasyonunu bir daha işletmeye taraftar değilim.

Radyo ahizelerinin, (radyo makinelerinin) posta telgraf ve telefon idaresinden tedarik edilmesi ve ucuz fiyatla satılması ve tamir olunması için bir kanun projesi hazırlanmaktadır. Yakında Büyük Millet Meclisine sunulacaktır.

Ankaraya üçüncü telefon hattı

— İstanbul Ankara arasında inşa edilmekte olan üçüncü telefon hattı ne zaman bitirilecektir. Bu hatla hangi şehirler telefonla biribirine bağlanacaktır? Ankaradaki Gençlik parkı ne zaman bitecek?

«— İstanbulla Ankara arasında Bolu tarikile üçüncü bir telefon hattının tesisi ve 8 devrenin 12 devreye iblâğı işi süratle ilerlemektedir. Bu hat Ankara Bolu yolile Adapazarına varmıştır. Yakında İstanbula ulaşacaktır. Gençlik parkı 1939 senesi nihayetinde bitecektir.

Şirketlerle müzakereler tabiî seyrinde

— Ecnebi şirketlerin satın alınması hakkında verilmiş kararların safhaları ne merkezdedir?

«— Ecnebi şirketler elinde bulunan İstanbul, tramvay, tünel, hava gazı, ve diğer imtiyazlı şirketlerin satın alınması işi üzerindeyiz. Müzakereler tabiî seyrini takip etmektedir.»

Sirkeci, Eminönü meydanları

— Sirkeci ve Eminönü meydanlarının açılması ne vakit tamamlanacaktır?

«— Ötedenberi biran evvel bitirilmesini istediğimiz Eminönü ve Sirkeci meydanlarının açılmasına çalışılmaktadır. Bu meydanların herhalde yeni bir hızla yakın zamanda istenilen şekli alacağına katî nazarla bakılabilir.

Belinde sarılı ipekli kumaş kaçıran bir kadın yakalandı

Limanımıza gelen Teofil Gotye vapuru yolcularından bayan Ojeninin vaziyeti şüpheli görülmüş ve yapılan aramada kadının belinde sarılı ipekli kumaş bulunmuştu. Ojeni mahkemeye verilmiştir.

Et fiatini ucuzlatmak için tedbir alınıyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

kün olduğu kadar ucuz et tedarik etmesi temin edilecektir. Devlet ziraat kurumunun İstanbulda hayvan satın alarak mezbahada kestirmesi bir inhisar mahiyetinde değildir.

Buğday piyasasında fiyatların takdirinde Ziraat bankasının oynadığı nâzım rol gibi ziraat kurumu da hayvan borsasında hareket edecektir. Ziraat kurumu, hükûmetten aldığı direktif ile bir kâr temin etmeksizin halka ucuz et temin etmek gayesile çalışacaktır.

Kurum ilk faaliyet devresinde İstanbulun muhtaç olduğu etin yüzde ellisini kendisi temin edecektir. Lüzum görülürse nümune kasap dükkânları açacak, ucuz et satacaktır.

Yapılan hesaplara göre, İstanbulda koyun etinin en yisi 35-40 kuruş arasında satılabilir. Bu, normal fiyattır. Yazın et fiyatı 25 kuruşa kadar düşebilir ve kışın mevrudat tamamen azaldığı zaman 47 kuruştan yukarıya çıkamaz.

Gelecek sene ve onu takip edecek yıllarda et fiyatları çok daha ucuzlayacaktır. Ziraat kurumu et işini esaslı bir teşkilâtla idare edecektir. Bu teşkilâtın istihsal mıntakalarında birer şubesi olacaktır. Şubeler hayvanları müstahsilden alacak ve doğrudan doğruya buraya, merkeze göndereceklerdir. O zaman nakliyat işleri de kurumun vesaitile yapılacaktır. Bu suretle hayvanlar elden ele geçmek suretile mezbahaya gelinceye kadar bahalaşmayacak, kurum ucuz temin ettiği hayvanları kestirerek eti ucuz satacaktır.

Ayni zamanda kardan, soğuktan mevrudatın azalmasının önüne geçici tedbirler alınacaktır. Bundan başka devlet çiftliklerinde hayvan yetiştirilecektir.

Ziraat kurumu ilk faaliyet devresinde fakir halkın vaziyetini düşünerek ilk önce sığır ve karaman etleri üzerinde duracak bu etleri mümkün olduğu kadar ucuzlatacaktır. Bilhassa sığır istihlâki azalmıştır. Bahalı olan ve daha ziyade ekalliyetlerle ecnebilerin bulundukları muhitlerde sarfedilen sığırın istihlâki şehrin her tarafında çoğaltılacaktır.

Kars Türkofis müdürünün tetkikleri

Kars Türkofis müdürü B. Ahmed Naim tetkiklerine devam ediyor. B. Ahmed Naim hususî mahiyette yaptığı tetkikler sırasında, İstanbula şarktan ucuz hayvan temini üzerinde ehemmiyetle durmaktadır.

Tetkikaktını bu noktalar üzerinde tamik eden Kars Türkofis müdürünün; alınacak tedbirlerin, şark vilâyetlerinden İstanbula yapılacak sevkiyatı çoğaltmaya medar olarak köylü içinde çok faydalı olacağını düşündüğü ve bu maksadla vekâlete arzetmek üzere bir rapor da hazırladığı anlaşılmaktadır.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Çifte yanlış

Fevziye hanımın evine girerken, Şevkinin onu öldürmeğe hiç niyeti yoktu. Fakat hâdiseler arzusunun fevkinde cereyan etti. Kapısının maymuncukla açıldığını işitince, zavallı kadın, zengin olmasına rağmen yapyalnız oturduğu bu tenha evde, korkmadan hırsızın karşısına çıkmıştı.

Adam elindeki âletle ev sahibesinin başına indirdi.

Şevkinin bu, ilk cinayetiydi. Maamafih ayakları dibinde kadının cansız olarak yattığını görünce fazla da üzülmedi.

Yatak odasına koştu. Çekmeleri açtı ve ldukça mühim, birikmiş bir yığın parayı toparlayıp cebine attı. Nakidle iktifa ederek başka hiçbir şeye dokunmadan çıkıp gitti.

Arkasından iz bırakmadığına emindi.

Köşe başında duran küçük, modası geçmiş spor otomobiline koşarak atladı. Yolunda:

— Benden kimse şüphelenemez! - diye düşünüyordu. - Şimdiye kadar hiç hırsızlık yapmadım. Ufak tefek komisyon işlerile meşgul diye tanınırım. Bugün yaptığım bu cinayet tesadüfidir. Kahvede Fevziye hanımın ihtiyar ve çok zengin olduğundan bahsediyorlardı. Aklımdan, istifade etmek geçti.»

Buna rağmen pek korkuyordu. Gayri ihtiyari, elini boğazına götürüyordu.

«— Ne olursa olsun, yaptığım iş cinayettir; cezası da ölümdür. Ya otomobilimi görüp de numarasını aklında tutan olduysa?...

Telâşı beyhudeydi.

Zira bu kış gecesinde, şehirden hariç olan bu tenha caddede gelen geçen yoktu. Lâkin, ihtiyat olsun diye, ne olur ne olmaz, şaşırtmaca yapmak istedi. Civarda oturan tanıdıklarına bir celebin evine uğramağa karar verdi Bu adamla arasıra iş yapardı. Geç vakit kapısını çalması da herifin dikkatini celbetmiycekti. Zira bu saatte buluştukları sık sık vakiydi.

Lâkin, adamı evinde bulamadı. Avdette, yolun üzerinde, otomobilin projektörleri ışığile yerde bir karaltı gördü. Hemen frenleri sıktı. Atlayıp baktı.

Kanlar içinde bir cesed!

Bu, demin evine uğradığı celebdi. Şevki onu derhal tanıdı.

Adam buz gibiydi. Herhalde öleli epey olmuştu. Kanlar donmuştu.

Belli ki, kendisini bir otomobil çiğnemiş, kaçıp gitmişti. Tekerlek izleri de zaten toprakta görünüyordu. O saattenberi de buralardan kimsenin geçmemiş olduğu anlaşılıyordu.

Şevki, hiç hassas değildi. Ahbabının ölümüne acınıp çırpınmadı. Kafası kendi derdile meşguldü.

Bu keşiften ne suretle istifade edebileceğini düşündü.

«— Ben öbür tarafta kadını öldürdüğüm sıralarda celep de burada çiğnenip ezilmiş. Eğer polise bu kazayı benim yaptığımı söylersem öteki işte zerre kadar alâkadar olmadığımı isbat etmiş olurum...»

Fikrini beğendi. Hemen arabasına atlıyarak, en yakın polis merkezine gitti.

— Yolda kaza ile bir adam çiğnedim. Helecan, üzüntü içinde baş ucunda epey vakit geçirdim. Korkuyorum. Nihayet gelip size haber verdim. Dikkatsizlik yüzünden adam öldürmüş oluyorum. Cezası, neyse çekmeğe hazırım...

Öyle meyus, öyle perişan bir hali vardı ki, polisler onu teselli ettiler:

— Cezası azdır. Biraz yatar, kurtulursunuz! - diyorlardı.

Fakat sonra, vaka yerine gidince, memurların fikri değişti. Şevki, karanlık cesedi iyi tedkik edememişti. Şimdi ise adamın boğulmuş, üstelik soyulmuş olduğu apaşikâr görülüyordu.

— Belki ben gittikten sonra soymuşardır! - dedi.

Fakat nefsine emniyeti kaybolmuştu. Sesi titriyordu. Polisler halinden büsbütün şüphelenerek üstünü aradılar. Üstünde çıkan desteyle paraların nereden zuhur ettiğini, bir türlü, muvafık şekilde izah edemedi. Tahkikat neticesinde ufak tefek komisyon işleri yaptığı ve son muamelesinde para bulamadığı anlaşılınca bu cinayet üzerine yıkıldı .

Polisin kelepçeyle yanına yaklaştığını gördüğü zaman, teessürle:

— Ah... - diye bağırdı. - Derdimi açıkça söyliyebilsem, yaptığım yanlışlığa siz de hayret ederdiniz... Bu cinayeti benim işlemediğime pek kuvvetli bir delilim var amma...

Birkaç sene sonra, hapiste otururken, öldürmüş olduğu zengin kadının bahsi tesadüfen geçti. Haksız yere hüküm yediğini orada ahbap olduğu birine anlatırken, serseri kendisine şu cevabı verdi:

— Ya ben, azizim, ne diyeyim?... Haksız hüküm yiyen sade sen değilsin ki... Benim başımdan da ayni belâ geçti. Bir akşam, kapısı açık kaldığını gördüğüm bir köşkten içeri girdim. Taşlıöta ölü yatan bir ihtiyar kadim. Taşlıkta ölü yatan bir ihtiyar kami ölmüş, nedir? Fakat hâkimleri inandıramadım. Çünkü evden bazı şeyler çalarak çıkmıştım. «Kadını da öldüren sensin!» dediler. İşte biz de o koca karı Fevziye hanımın uğruna yandık.

Nakleden: **Hatice Süreyya**

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip Romatizma

Nevralji, kırıklık ve bütünağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Kış geliyor...

Ufak bir üşütme başınıza bir hastalık çıkarabilir. Bunun için derhal bir

SEFALİN

ALINIZ

Nezle - Grip - Baş - Diş ve Romatizma

icabında günde 3 kaşe alınabilir

Taklitlerinden sakınınız ve ısrarla SEFALİN isteyiniz.

1 lik ve 12 lik ambalâj vardır.

Radyo

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

DALGA UZUNLUĞU

	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw.
T. A. Q.	19,74 m.	15195 Kcs.	20 Kw.
T. A. P.	31,70 m.	9465 Kcs.	20 Kw.

ANKARA RADYOSU

TÜRKİYE SAATİLE

Çarşamba 14/12/938

12,30: Müzik (Flamenko - Pl), 13: Saat ayarı ve haberler, 13,10: Müzik (halk türküleri ve oyunları), 13,50 - 14: Müzik (bir sonat - Pl), 18: Müzik (şarkılı cazband), 18,30: Konuşma: General Kâzım Özalp Milli Müdafaa Vekili, 18,45: Müzik (Gitar ve mandolin), 19,15: Saat ayarı ve haberler, 19,25: Müzik (Türk müziği muhtelif şarkılar), 20: Müzik (Radyo orkestrası - Şef: Praetorius) 1 - Czar und Zimmerman - uvertür (Lortzing), 2 - Bir masal için Prélüd (Ernest Toch), 3 - La Dam Blanche - uvertür - (Boieldyö), 4 - La danse macabre (Sent Saens), 21,10: Müzik (incesaz faslı), 22: Konuşma (mizah saati), 22,15: Müzik (Küçük orkestra) 1 - Paraphrase - (Joze Paduk), 2 - Arlökenin milyonları - serenad - (Drigo), 3 - Elfentanz dans of Elves - (Fini Hanrik), 4 - Kol nidrei (Maks Bruch), 5 - Norwegischer Brautzoug im Vorüberziehen - (Grieg), 6 - Romans - san parol - (Rebikof), 7 - Edera - (Karosio), 8 — Zweite İtalienisch suit (Becce), 23,15: Müzik (güzel sesler), 23,45 - 24: Son haberler ve yarınki program.

Avrupa istasyonları:

Saat 20 de

Danzig 20 operet ve filim havaları — Kolonya 20,15 plâk — Brüksel 20,45 piyano — Budap. II 19,45 denberi çingene çalgısı — Droitviç 20,35 karışık muzika — Florans 20 hafif muzika — Kovno 20,30 senfonik konser — Milâno 20,30 konser — M. Ceneri 20 hafif muzika — Reval 20,10 salon muzikası — Scottish - Reg 20 orkestra — Rad. Toulouse 20 dans ve hafif muzika — Varşova 20 Macar muzikası.

Saat 21 de

Alman istasyonları 21,15 denberi Viyanadan naklen gençlere hitab — Athlone 21 orkestra — Bari 21,25 Yunanca neşriyat — Budap. 21,20 konser — Helsingfors 21 Puccini'nin Boheme operası — Hilvers. I 21,55 orkestra — Hilvers. II 21,56 hafif muzika — Kovno 21,50 konser — Lyubliana 21 opera — Lüksemburg 21,40 hafif muzika — M. Ceneri 21 salon muzikası — Oslo 21,35 orkestra — Sottens 21,30 orkestra — Strasbg. 21,30 hafif muzika — Rad. Toulouse 21 filim havaları.

Saat 22 de

Berlin 22 orkestra — Danzig 22 operet havaları — Deutschl. S. 22,20 İtalyan triyosu — Frankft. 22 Şubert havaları — Hambg. 22 hafif muzika — Kolonya 22 orkestra — Münih 22 orkestra — Saarbr. 22,15 dans — Şttutg. 22 Bach konseri — Belgrad 22,30 halk muzikası — Brüksel 22 salon muzikası — Brüksel II 22 orkestra — Droitviç 22,15 orkestra — Helsingfors 22 operaya devam — Luybliana 22 operaya devam — Lille 22,30 - 24,30 Bizet'nin «İnci avcıları» operası — Limoges 22 hafif muzika — Londra 22,15 eğlenceli muzika — Lüksemburg 22,55 hafif muzika — Milano 22 salon muzikası — Rad. Paris 22,30 viyolonsel — Paris P.T.T., Grenoble, Marsilya, Nis 22,40 - 24,30 konser — Roma 22 - 24 «Baron de Conbo» opereti — Sottens orkestraya devam — Strasburg 22,30 - 24,30 Brahms konseri — Rad. Toulouse 22,15 konser — Varşova 22 viyolonsel.

Saat 23 de

Breslau ve Berlin 23,30 - 1 dans ve muzika — Danzig, Deutschla. S., Hamburg, Münih, Londradan naklen 23,30 İskoçya dans muzikası — Diğer Alman istasyonları Viyanadan naklen 23,30 - 1 Viyana muzikası — Brüksel II 23 hafif muzika — Budap. 23,45 orkestra — Kovno 23 hafif muzika — Lille 23 operaya devam — Lüksemburg 23,45 konser — Oslo 23,45 dans — Roma 23 operete devam — Stokholm dans — Vilna 23,15 orkestra.

Saat 24 den itibaren

Alman istasyonları 1 e kadar evvelki programlarına devam — Florans 24 dans — Hilvers. I 24 hafif muzika — Hilvers. II 24,40 keman — Kopenhag 24 dans — Londra 24,25 dans — Rad. Toulouse 24,45 hafif muzika — Frankft. ve Stuttg. 1 - 3 gece muzikası — Hamburg ve Münih 1-4 gece muzikası — Droitviç 1,30 - 2 sving muzikası.

Yurttaş;
Az para ile çok gıda
Bu sır kuru yemişlerimizde var.
Ulusal Ekonomi ve
Arttırma Kurumu

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Maçka, Taksim İstiklâl caddesinde Kemal Rebul, Kurtuluş A. Galapulo, Beyoğlu: Galatasaray, Posta sokağında Garih, Galata: Topçular caddesinde Hidayet, Kasımpaşa: Vasıf, Hasköy: Halıcıoğlunda Barbut, Fatih: Veznecilerde Üniversite, Karagümrük: Mehmed Fuad, Bakırköy: İstanbul, Sarıyer: Nuri, Aksaray: Yenikapıda Sarım, Beşiktaş: Süleyman Receb, Fener: Emilyadi, Kumkapı: Cemil, Küçükpazar: Necati, Samatya: Yedikulede Teofilos, Alemdar: Ali Rıza, Şehremini: Ahmed Hamdi, Kadıköy: Sadık, Yeldeğirmeninde Üçler, Üsküdar: Çarşıboyunda İttihad, Eminönü: Mahmud Cevad, Heybeliada: Tomas, Büyükada: Halk.

Her gece açık eczaneler:

Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarı, Ortaköy, Arnavutköy, Bebek, Beykoz, Paşabahçe ve Anadoluhisarındaki eczaneler her gece açıktır.

DİŞİ KORSAN

Tarihî Deniz Romanı

Yazan: İskender F. Sertelli — Tefrika No. 201

Mihailofun belinden kılıcını aldılar. Kollarını sararak sarayın su mahzenine attılar

Mihailof, şurada burada imparatorun aleyhinde atıp tutmakla beraber, hakiki maksadını hiç bir zaman en yakın dostlarına bile söylememişti. O gün de atına binip ayrılırken, nereye gittiğinden maiyetini haberdar etmedi. hayvanını sürdü.. Romanos surlarından Akropolise koştu.

Mihailof çok gaddar, insafsız, inadçı bir adamdı. Kendi menfaati için, bir memleketin baştanbaşa yanıp yıkılmasından veya bir çok kimselerin kanının dökülmesinden müteessir olmazdı. Nasıl ki, şehre girerken de, Dişi korsanın elinden kurtulmak ve ona itimad vermek maksadile maiyetindeki zabitlerden elli kişiyi arkada bırakarak, şehrin kapısını birdenbire yüzlerine kapatıvermişti.

Mihailof saraya giderken düşünüyordu:

— İmparator acaba bana muhalefet edecek mi? Fakat, mademki hasta imiş... Bu fırsattan istifade ederek, onu yatağında boğdurmak ta mümkündür.

İmparatoru yatağında boğdurmayı, Yedikule zindanına attırmaktan daha esaslı bir tedbir olarak düşünen Mihailof iki karar arasında müteredddid bulunuyordu.

Hele bir kere Periklisle görüşsün.. bakalım onunla neler kararlaştıracaklardı!

***

«En kestirme yol: İmparatoru yatağında boğmaktır..!»

General Mihailofun saraya geldiğini haber verdikleri zaman Periklis imparatorun yanında bulunuyordu.

Kapı nöbetçisi, Mihalilofun geldiğini haber verince, imparatorun gözleri parıldadı:

— Her şey tamam, değil mi?

— Merak etmeyin haşmetmeab! Hassa askerlerinden on kişi ayırdım. Biz konuşurken birdenbire içeriye girip yakalıyacaklar onu...

— Ondan sonra? ...

— Derhal mahzene atacağım... Yedikuleye göndermek güç olacak.

— Bu, onun vücudünü ortadan kaldırmak için en kestirme bir yoldur, Periklis! Ben bunu düşünememiştim. Haydi, göreyim seni... Bütün zekâ ve kudretini bugün göster!

O gün, Paleoloğlar tarihinin bir dönüm noktasında bulunan ve çok heyecanlı dakikalar yaşıyan sekizinci Mihail, hasmının kendi ayağile saraya gelişinden çok memnundu.

— Dünyada hiç bir hükümdar, oturduğu tahtı kendi elile başkasına terk etmemiştir.

Diyordu. Periklis isterse, Mihailofa ufak yardımla yeni bir devir açabilir ve Paleoloğlar saltanatı bu suretle kapanmış olabilirdi.

Periklis cahil, tecrübesiz bir adam olsaydı, şüphe yok ki, Mihailofun peşinden gidecekti. Fakat, o, Bizans imparatorluğunun en akıllı adamlarından biri idi. Sekizinci Mihailin imparatorluk başında kalmasını memleket hesabına daha faydalı bulmuştu. Kendi kendine:

— Mihailof çok haris bir kumandandır. Bugün kendisine yardım edersem, yarın Bizans tahtına oturduğu zaman, eski cinayetlerini kapatmak için, beni de ortadan kaldırmakta tereddüd etmez. Böyle gaddar bir adama iktidar mevkii terk edilemez.

Dedi. Mihailofla konuşmağa başladılar:

— Son defa görüştüğümüz zaman, bana bahsettiğiniz Bizans tahtı artık sizi bekliyor! İmparator çok hastadır. Memleket işlerile meşgul olmak istemiyor. Arablarla anlaşmak imkânları varken, onları da her gün birer vesile ile tahkir etmekten geri durmuyor. Yerliler, sulh istiyorlar... Surlardaki müdafilerimiz harbe devam etmekten, boş yere kan dökmekten usandılar. Halk imparator aleyhinde tezahüratta bulunmak için, her gün fırsat ve vesile arıyorlar. Teşebbüslerinizde ben de sizinle beraberim!

Periklis bunları söylerken çok müteessir görünüyordu.

Mihailof, Periklisin: «Teşebbüslerinizde ben de sizinle beraberim!» demesi üzerine ,sevinçle ayağa kalktı:

— O halde vakit kaybetmeden, hemen askerimi toplayıp geleyim. Sarayı dört çevresinden kuşatarak, imparatoru boğdurayım. Çünkü, bence, Bizans tahtına kavuşmak için, en kestirme yol: İmparatoru yatağında boğmaktır!

Fazla konuşmağa meydan kalmadı.. birdenbire odanın üç kapısı birden açıldı ve içeriye giren cellâdlarla birlikte kılıçlarını çekmiş nöbetçiler derhal generalin üzerine atıldılar.

Mihalilof birdenbire şaşırdı, o derece kuvvetten düştü ki... İlkönce Periklisin yüzüne bakarak:

— Beni tuzağa düşürdün, değil mi? diye mırıldandı. Fazla bir şey söylemeğe vakit bulamadı. Nöbetçiler çarçabuk generalin kollarını sardılar. Kılıcını belinden aldılar.

Mihailof: «Bir kahramanın namusu, kılıcıdır.» diyen şair Sais'in sözünü hatırlıyarak:

— Bütün kuvvetimi elimden aldınız... Niçin beni bağlıyorsunuz?

Diyerek yere düştü.

Sekizinci Mihail, hasmını perde arkasından seyrediyordu. Trakyalı kumandanın kolları bağlandıktan ve yere yatırıldıktan sonra, imparator meydana çıktı.

Mihailofun gözlerinden ateş saçılıyordu. İmparatoru görünce, bütün bu tuzakların imparator tarafından hazırlandığını anladı.

— Kahbeler, beni arkamdan vurdunuz!

Diye bağırdı.

Mihail, hasmile konuşmak istemiyordu. Fakat bu hakarete mukabele etmekten kendini alamadı:

— Alçak, dedi, sen beni göğsümden mi vuracaktın? Bu kadar kan dökerek, milletimin arzusile sahib olduğum Bizans tahtını kolayca sana terk edeceğimi mi sanıyordun?

Mihailofun cevab vermesine meydan vermediler.

İmparatorun bir göz işaretile Trakyalı generali sürükleyip götürdüler. Ve su mahzenine attılar.

***

İmparatorun gözdesi nereye kaçtı?

Sekizinci Mihail, büyük düşmanı olan Trakyalı generali bu kadar kolay tuzağa düşüreceğini zannetmiyordu. Mihailofu mahzene attırarak boğduktan sonra, bu adama yardım ettiği söylenen Elvirayı hatırladı. Periklise:

— Telâşla Mihailofa Elviradan yardım görüp görmediğini soramadık. Şimdi bu kadını da bulmalıyız.

Diyordu. Gözcüler ve imparatorun sadık adamları şehrin icab eden köşelerinde iki gün, iki gece mütemadiyen imparatorun gözdesini aradılar, bulamadılar.

Elvira saraydan nereye ve kime kaçabilirdi?

Bu hadise halkın diline düşünce, meyhanelere kadar yayılan dedikodular herkesi yeniden heyecana düşürmüştü. Yerliler, Elvira hakkında şunları söylüyordu:

«— Elviranın kocası dirilmiş... Elvira kocasına kaçmış!!!»

«— Ben, Tornikisin cenaze alayında bulundum. Onu İpodrom arkasındaki asilzadeler mezarlığına gömdüler. Elvira kocasına değil, âşığına kaçmıştır!»

«— General Mihailof, güzel Elvirayı elde etmiş. (Eğer ben imparator olursam, hazinemin anahtarlarını sana teslim edeceğim! Bana yardım edersen, dünyanın en zengin kadını olacaksın!) demiş. Elvirayı Mihailoftan sormalı.»

(Arkası var)

Ankaraya avdet eden Reisicümhur parlak surette karşılandı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

— 30 dönüm arazim var, 10 dönümünü su basar.

— Sizin köyde hiç arazisi olmıyan var mı?

— Var efendim.

— Bunlardan birile muhakkak görüşmek isterim. Bana bu topraksız vatandaşlardan birini bul, gönder, olur mu? Hayvanların var mı?

— 60 koyunum, 20 ineğim, bir çift öküzüm , bir de atım var.

— Niçin atla ziraat yapmıyorsun; o daha iyi değil mi?

— Yapacağım, pulluğum yok.

— Yani atla ziraate heves ediyorsun... Tohum temizlemek için bir âletiniz var mı? Niçin tohumları temizlemiyorsunuz; yoksa bu hususta bilgisizliğiniz mi var?

— Bilgisizlik değil, âletsizlik; âlet olsa çok iyi temizliyeceğiz.

— Köyünüzden çalışmak için gurbete gideniniz var mı?

— Var.

— Bari bunlar köye paralı mı dönüyorlar, döndükleri zaman sıhhatleri nasıl?

— Biraz paralı dönüyorlar; sıhhatleri de iyi.

— Sizin köyde kadınlar ne gibi işlerle uğraşırlar?

— Tiftik ipliğinden güzel kuşaklar yaparlar; burada satarlar, kilim dokurlar.

— Kilim para ediyor mu?

— Etmiyor.

— Kadınlar çamaşırlık bez dokuyorlar mı?

— Hayır.

— Baksanıza, Kastamonuda dokuyorlar. Sizde niçin dokumazlar?

— Bilgisizlikten paşam.

— Ester yetiştirmeğe merakınız var mı?

— Çok uyandı. Herkes ester yetiştirmek istiyor; hattâ burada çok eskiden bir panayır varmış; Halepten, Hindistandan, dünyanın her tarafından bu panayıra tüccarlar gelirlermiş, hayvan satarlarmış.

İnönü, bu eski panayırla alâkadar oldular, bu havaliyi iyi tanıyan bir mebus kendilerine izahat verdi, dedi ki:

— Bu panayır milâddan evvelce kurulmağa başlanmış çok büyük ve şümullü bir panayırmış, Hindistandan, Fastan, dünyanın her tarafından buraya glirlermiş, katır panayırı imiş. Bu arada av hayvanları derisi, bir nevi güderi de satarlarmış.

İnönü, kendisine verilen izhatı en küçük teferruatına kadar büyük bir dikkatle dinledikten sonra seyahatin başlangıcındanberi olduğu gibi not alıyor.

Reisicümhur bir aralık köylüye sordu :

— Söyle bakalım benden ne istersin.

Köylü evvlâ, vaktile sahibi yokken 60 sene sonra tapu senedi çıkarılan ve başkasının malı olan bir araziden bahsetti, dedi ki:

— Bu yerin sahibi bir kadınmış, 60 sene sonra oranın kendisine aid olduğunu isbat etti. Halbuki bu arazide biz yaylaya çıkıyorduk.

Sonra İsmail, İnönünden istediklerini birer birer saydı. Şehirde iktisadi hayatın canlanması için bir fabrika, bir büyük mektep, bir de askerî bir alayın getirilmesini istiyordu. Bundan başka da:

— Burada odun çok aphalı... diyordu. Odunun yükü 80 kuruşa, köylü bundan çok sıkıntı çekiyor...

İnönü bu köylünün bütün dileklerini tesbit ediyordu. İsmail giderken Reisicümhur:

— Çok teşekkür ederim. Köyüne benden çok selâm götür, dedi. Bana da şimdi sizin köyden topraksız bir köylü gönder.

İkinci köylü

İkinci olarak Cümhurreisinin huzuruna Orta nahiyesinden Yusuf Dursun girdi.

İsmet İnönü yanında general Kemal Gökçe olduğu halde önündeki gayet mufassal haritada her gelenin köyünü buluyorlardı. Reisicümhur bir aralık Dursuna sordu.

— Köyde mektep var mı?

— Var amma yetişmiyor.

— Kadınlar ne iş yapıyor sizin köyde?

— Kilim, halı.

— Bir kadın bir kilimden ne kadar kazanır?

— İşine göre, bazan bir kadın iki, üç, bazısı da bir kilim dokur.

— Niçin?

— Çünkü kadınlar rençberlik te ederler. Vakıt buldukça kilim yaparlar.

— Meselâ bir kadın bir kilimden ne kazanır?

— Beş lira.

— Kadınlar erkek eşyası dokurlar mı?

— Kara yünden şalvarlık, abalık dokurlar, bazan bunları da satarlar. İplik bükerler, bir okkasından elli kuruş alırlar.

— Aferin. Sizin kadınlar çifçilerden çok para kazanıyorlar. Siz kaç nüfuzsunuz?

— 37 nüfustuk. İki sene evvel ayrıldık. Beş kardeşin aileleri bir arada yaşıyorduk. Ev, ev üstüne olmuyor, böyle daha iyi.

— 37 kişi bir arada yaşamak tabiî çok müşkül olur. Nasıl yemek yenir, kim kumanda eder değil mi? Peynir, yağ yapar mısınız?

— Kadınlarımız yapar. Pazarda da satarız.

— Hep kadınlar... Sizin köyün kadınları çok çalışıyorlar.

— Çalışırlar paşam.

— Benden ne istersin bakalım?

— Köyümüzün tam teşkilâtlı bir nahiye olmasını isterim. Sonra bizim köyün civarında orman yok. Halbuki orman kanununa göre köylüye uzak ormanlardan odun vermiyorlar. Bir köylü ancak köyüne iki saat yakın olan ormandan odun alabilir. Halbuki bizim köyün yakınında orman yok. Elinde orman ruhsatiyesi olan köylerden odun, kereste satın alıyoruz. Şahsî tezkeremiz yok diye bizi mahkemeye veriyorlar. Bir defasında ormancılarla muhafaza memurları elli hayvanlarımızı bu yüzden haczettiler. Ceza verdik.

İnönü Çankırı valisine sordu:

— Bunlar nereden alacaklar mahrukatı? Nerede orman müdürü, hemen çağırınız.

Orman müdürü geldi. Reisicümhur sordu:

— Bu köylü Orta nahiyesinden... Odun alamıyormuş. Siz Orta nahiyesini biliyor musunuz?

— Hayır efendim.

— Yerini bilmeden bu meseleyi tedkik müşkülleşiyor; ne dersiniz buna?

Orman müdürü köylünün vaziyeti hakkında izahat verdi. İsmet İnönü orman müdürünün izahatile köylünün cevablarını biribirlerile karşılaştırıyordu.

Köylü:

— Bize en yakın orman altı saat ötede. Biz de tezek yakıyoruz, diyordu.

İnönü:

— Babandan, büyük babandan sordun mu, köyün civarında eskiden bir orman yok mu imiş?

— Varmış. Üç saat ötede imiş, şimdi altı saat ötede bir orman var.

— Gördün mü? Üç saatlık orman altı saat öteye gitmiş. Böyle, böyle orman 20 saat öteye de gidebilir. Asıl derd burada. Peki, siz öteki vilâyetlerde yapılan odun münakasalarına iştirak edebilirmişsiniz?

— Yakalıyorlar, odunlarla köyümüze dönerken yakalayıp mallarımızı müsadere ediyorlar, elli çift öküzümüzü böyle aldılar. Kanunî muameleyi bize kanunsuz gösterdiler.

İnönü, iki tarafı da, gerek köylüyü, gerek Orman müdürünü uzun uzadıya dinledi, sonra bu mesele hakkında Yusuf Dursuna izahat verdi. İsmet İnönü:

— Benden başka ne istersin?

— Pulluk, tohum temizleme mekinesi.

— Şimdiye kadar bu makineyi almak istediniz mi?

— Her zaman.

Çankırı valisi — Bizim elimizde makinelerimiz var, satamadık.

İnönü — O halde bunlara niçin makineleri vermiyorsunuz? Ziraat müdürünü çağırınız.

Ziraat müdürü geldi. İsmet İnönü sordular:

— Niçin bunlara bu makineyi vermiyorsunuz?

Ziraat müdürü — Kullanamıyorlar, kırıyorlar, harap oluyor makine.

İsmet İnönü (köylüye) — Siz bu makineyi kullanmasını bilmiyormuşsunuz.

— Bilirim, çok iyi kullanırım.

— O halde niçin bu makineyi almadın?

— Bozuk.

Ziraat memuru — Hayır, tamir ettirdik. Bir kere almışlar ve bozulmuş.

Köylü — Hayır, bu makine bize hiç gelmedi paşam, müracaat ettik, istida verdik, cevap çıkmadı. Biz bunu şahıs namına değil, nahiye merkezi namına istiyorduk. Cevap çıkmayınca da bir daha istemedik.

Ziraat memuru — Ambarımızda üç makine var. Köylüler bu makineleri kullanmasını bilmiyorlar. Makinelerin yanına bir de makinist lâzım.

İnönü (valiye) — Ambarda üç makine duruyor, Ziraat Vekâleti bunları satın diyor; hattâ uzun taksitle de verebilirsiniz. Sonra köylü makinesiz.

Ziraat müdürü — Bunlar selektör denilen makineleri istiyorlar.

İnönü — Selektör makineleri olsa da gene öteki makineler gibi ambarda durduktan sonra ne işe yarar? Sonra vaziyeti anlamıyorum. Selektör makineleri daha çok iş görebilirler. Nihayet bu eski makineler de iş görebilir. Köylü makine istiyor, ambarda makine var, fakat alamıyor.

Cümhurreisi bu meseleyi dikkatle not ettikten sonra:

— Ziraat işlerinin başlıcaları bunlardır. Tohum temizlenecek, tohumluk için köylüye yardım edilecek. Bunlar yapılmayınca bir ziraat memleketinde hiçbir şey yapılmamıştır, demektir, buyurdular.

İsmet İnönünün bu seyahati esnasında yaptıkları büyük memleket anketinde en küçükten en büyük memleket işlerinde bile ne kadar titiz olduğu derhal göze çarpıyordu.

Kızılırmak boyunda pamuk ziraatı

Bundan sonra içeri giren Kızılırmak nahiyesinin Karanlık köyünden Osman, Reisicümhurun suallerine cevap verirken şayanı dikkat bir noktaya işaret etti. Dedi ki:

— Kızılırmak boyunda pamuk ziraatini tecrübe ettik. Çok iyi yetişiyor, fakat ırmaktan istifade edemiyoruz. Sudan istifade etsek buralarda çok iyi pamuk yetişecek. Pamuktan dokuma yapamıyoruz. Birçok köyler bunu giyorlar.

— Çok iyi, çok iyi.

Çankırı mebuslarından biri — Evet bu mıntaka, ikinci bir Adana olabilir. Bilhassa burada karpuz, kavun, üzüm, sebze, patlıcan çok iyi yetişir; burada bir pamuk istasyonu çok iyi neticeler verebilir.

Cümhurreisi bunu ehemmiyetle nazarı itibara aldı.

Topraksız köylü

Nihayet içeri ilk köylünün gönderdiği topraksız vatandaş girdi: Hüseyin Dikmecioğlu.

Reisicümhur sordu:

— Evlâdım, sen ne ile geçiniyorsun?

— Amelelikle, Karabüke giderim, Kırıkkaleye giderim, Ankaraya giderim. Şimdi Kırıkkaleden, işten geldim. Köyüme, evime dönüyorum.

— Çok iyi, bu üstündeki senin iş elbisen mi?

— Her zaman giydiğim elbise.

— Elbisen fena değil, lâkin palton harap. Aldığın para ile geçinebiliyor musun, çocuklarını mektepte okutabiliyor musun?

— Evet, çocuklarım mektepte; senede sekiz ay çalışıyorum. 80 kuruş yevmiye alıyorum.

— Bu 80 kuruş yevmiyenin ne kadarını yersin, ne kadarını biriktirip köye getirirsin?

— 80 kuruşun 30 unu gönderirim.

— Nasıl masraf edersin?

— Beş kuruş yemek parası veririm, her gün bir 6,5 luk cigara içerim. Günde bir kilo ekmek yerim, yani 18,5 kuruş boğazıma gider.

— Bu kazançla rençberlerden iyi sayılırsın. Kazancından memnun musun?

— Ancak geçiniyorum, lâkin üç senelik yol vergisini veremedim.

— Sebeb? Verebilirdin?

— Yetişmedi paşam.

— İşin daimi mi?

— Hayır, iki aylık iş bulurum, çalışırım, o biter, başka iş çıkar. Senede 8, 9 ay çalışırım. Yalnız Karabükün havası bana yaramıyor. Oraya gidince hastalanıyorum. Sonra biraz toprağım olsa boş zamanlarımda onda çalışırdım.

— Benden ne istersin?

— Burada bir fabrika, sonra seni köyüme davet ediyorum. Çoluk çocuk seni görmeği çok istiyorlar.

— Teşekkür ederim, bir fırsat düşerse size uğrarım.

Şehirde çalışanlar

Hüseyin Dikmeci çıktı. Bundan sonra Çankırıda şehirde çalışanları dinlenmeğe başladı. İçeriye yağcı İsmail Çubukçu girdi. Kendisi nebatî yağ, asit yağı, haşhaş yağı çıkarıyordu. İnönünden dilekleri arasında Çankırıya bir jandarma mektebi, bir de fabrika yapılması vardı.

Onun arkasından içeriye giren dabag Nuri, İsmet İnönünün suallerine şöyle cevab verdi:

— Burada dabaglık sanayii çok ileri gitmiştir. Ankara, İstanbul, İzmire deri satıyoruz. Lâkin deri boyası çok pahalı, sonra deri için dolabımız yok. Bu dolab olsa çok iyi iş çıkaracağız. Bütün bunlar için de 800 liralık bir masraf kâfidir. Bu bütün dabag esnafının yüzünü güldürecektir.

— Evet bütün bunları tesbit etmek lâzım.

Belediye reisine dönerek:

— Bunlara bir çare bulamaz mısınız?

Belediye reisi bu hususta izahat verdi. Bundan sonra demirci Ahmed, saraç Mustafa, 70 yaşında kalaycı Derviş dinlenildi. Bunu müteakib içeriye dokumacı Mehmed Nalıncıoğlu girdi. Reisicümhur:

— Burada dokumacılık nasıl?

— On, on beş sene evvel 400 tezgâh vardı burada. Şimdi 25, 30 tezgâh kaldı.

İnönü büyük bir alâka ile dokumacıya ve valiye:

— Niçin tezgâhlar azaldı?

Vali — Kastamonu bu hususta daha ileride.

Dokumacı — Sonra fabrikalar ipliği doğrudan doğruya bize vermiyor, kendi adamlarına veriyor, iplik elden ele geçiyor, fabrikadan ipliği 490 kuruşa alan tüccarlar bize bunu altı liraya satıyorlar. Arada beş, altı el var. Fabrikadan doğrudan doğruya istiyoruz. Çok defa da iplik yok diyorlar. İplik bulamıyoruz, sıkıntı çekiyoruz. İplik olsa daha çok mal çıkaracağız, daha çok kazanacağız, fabrikadan doğrudan doğruya iplik almak için kalktım, gittim, vermediler.

Reisicümhur B. Nurullah Esada:

— Ne dersiniz, fabrikada 750 bin kilo stok iplik olduğu söyleniyordu.

— Evet 750 bin kilo stokumuz var efendm. Her halde bizim fabrikalara böyle bir müracaat olsaydı derhal isaf edilirdi. Her halde iplik istemek teşebbüsünde bir yanlışlık olasa gerek.

Dokumacı — Ben cahil bir adam değilim ki... İnönü ile 20 sene beraber harbettim. Malı nasıl alacağımı bilirim.

İnönü (valiye) — Siz böyle bir iplik meselesinden haberdar değil misiniz?

Vali — Bize böyle bir müracaat olmadı.

İnönü:

— Böyle bir mesele olduğunu bilmek için Cümhurreisinin buraya gelmesine ne lüzum var? Bu kadar basit bir mesele benim buraya gelmeme lüzum gösterir mi idi? 750 bin kilo iplik stokumuz var. Fakat dokumacı iplik alamıyormuş, bu nedir? Benim için bundan daha mühim şey olamaz. Vatandaş refahını yükseltecek, bunun için imkân arıyor, kendisine bu imkânı vermeliyiz, buyurdular.

İsmet İnönü bu hususta lâzımgelen bütün tedbirleri dinledi, not etti. Bir aralık dokumacı Mehmed, Reisicümhura:

— Ben seninle her cephede bulundum. Cenup cephesinde beraberdik. Orada yaralandım. Lâkin harp malûlü olduğumu isbat edemedim. Benden yor istediler, raporum yoktu, bu işle sizin uğraşmanızı istiyorum.

İsmet İnönü — Ben de söylesem gene ayni cevabı alacağım; bana da hani rapor diyecekler; fakat eğer kanunî bir hakkın varsa, muamelen tamam değilse, istidanı ben takip ederim, dedi.

İsmet İnönü, Ahmed isminde bir iplik tüccarını çağırttı. Ahmed, iplik bulamadığından şikâyet etti. Bu esnada Ticaret odası reisi de çağırıldı, onun da fikri alındı. Ticaret odası reisi, bu dokumacıların ve iplik tüccarının daima iplik almak için müracaatte bulunduklarını söyledi. İplik tüccarı ipliksizlikten şikâyet ederken, B. Nurullah Esad kendisinin adresini aldı:

— Hemen size yarım ton iplik gönderteyim, alır mısınız? dedi.

İplik tüccarı — Altı aydanberi iplik ticaretile meşgul değilim, cevabını verdi.

Ankara yolunda

Bunları tamamile tesbit eden Cümhurreisi, en son olarak Belediye reisini dinledi. Halkın arkası hiç kesilmiyen alkışları arasında Halkevinden çıkarak trene geldiler; Ankaraya doğru hareket ettik. Yolda Güney köyünde tren durdu. Köylüler İnönüyü görmeğe gelmişlerdi. Trenden indi. Köylülerden birer birer hatır sordu. Kalecik istasyonunda Reisicümhurun trenini Başvekil B. Celâl Bayar, Dahiliye Vekili B. Refik Saydam, Ankara valisi B. Nevzad Tandoğan karşıladılar. Ankaralılar daha Kayaş istasyonundan tren yoluna toplanmışlardı. Garda İnönü bütün devlet adamları tarafından istikbal edildi. Karşılıyanlar arasında mareşal Fevzi Çakmak ta bulunuyordu.

Hikmet Feridun Es

Reisicümhurun Ankara istasyonunda istikbali

Ankara 13 (A.A.) — Cümhurreisi İsmet İnönü, Kastamonu, İnebolu, Zonguldak ve havalisinde yaptıkları tetkik seyahatinden bugün Ankaraya dönmüşlerdir.

İsmet İnönüyü getirmekte olan hususî tren saat 19,5 da şehrimize gelmiş ve garda başta B. M. M. Reisi Abdülhalik Renda, genel kurmay başkanı Mareşal Fevzi Çakmak, vekiller, mebuslar, Millî Müdafaa ve genel kurmay erkânı ile vekâletler ve devair rüesası tarafından selâmlanmıştır.

Başvekil Celâl Bayar, Dahiliye Vekili ve parti genel sekreteri Dr. Refik Saydam ile Ankara vali ve belediye reisi Nevzad Tandoğan, Kalecik istasyonunda Reisicümhura mülâki olmuşlardır. İsmet İnönü trenden iner inmez doğruca istasyondaki kabul salonunu teşrif etmişler ve burada kendilerini karşılamaya gelenlerin ellerini sıkarak iltifatta bulunmuşlardır. Büyük Şef, istasyondan doğruca köşklerine teşrif buyurmuşlardır.

Reisicümhuru Küçükyozgatta karşılayanlar

Ankara 13 (A.A.) — İstihbaratımıza nazaran, Ankara mebusları Falih Rıfkı Atay, Muammer Eriş, Muhtar ile diyanet işleri reisi Rifat Börekçi Reisicümhur İsmet İnönüyü, Küçükyozgatta selâmlamışlar ve refakatlerinde Ankaraya gelmişlerdir.

İnönünün Kastamonuya selâmları

Kastamonu 13 (Hususî)— Reisicümhurumuz millî Şef İnönünün İneboludan rafakatine aldtkları valimiz B. Avni Doğan Amasra ,Bartın, Zonguldak Karabük Çerkeşe İnönünün yanlarında gitmiş, Çankırıda kendilerine veda ederek Kastamonuya dönmüştür. İnönü Çankırıda kendilerinden ayrılan valimize Kastamonuda gördüğü tezahürat ve sevgiden mütehassis olduğunu beyan etmiş, teşekkür ve selâmlarının Kastamonu halkına iblâğını valimizden rica etmiştir.

Meyit yokuşu ve perşembe pazarı caddesi

Beyoğlundan gelecek nakliye vasıtalarının geçeceği Meyit yokuşunun parke, Penşembe pazarı yolunun asfalt olarak inşa edileceğini yazmıştık. Bu hususiaki plân çabuk hazırlanacaktır. Bu yol üzerindeki su tesisatına aid proje de dün tedkik edilmiştir.

Neden Aspirin ?

Çünkü ASPİRİN seneferdenberi her nevi soğukalgınlıklarına ve ağrılara karşı tesiri şaşmaz bir ilâç olduğunu isbat etmiştir.

ASPİRİN in tesirinden emin olmak için lütfen BAYER markasına dikkat ediniz.

50 Bayer

BAYER

Güzelliğiniz için:

KREM BALSAMİN KANZUK

Bütün dünyaca takdir edilmiş sıhhî güzellik kremlerdir. Gece için yağlı, gündüz için yağsız halis acıbadem çeşitleri hususî vazo ve tüplerde satılır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU — İSTANBUL

T. İŞ BANKASI'nın

939 KÜMBARA İKRAMİYE PLANI

32,000 LİRA MÜKÂFAT

Kuralar : 1 Şubat, 1 Mayıs, 26 Ağustos, 1 Eylûl, 1 ikinciteşrin tarihlerinde çekilecektir

İKRAMİYELER:

1	Adet	2000	liralık	=	2.000 lira
5	„	1000	„	=	5.000 „
8	„	500	„	=	4.000 „
16	„	250	„	=	4.000 „
60	„	100	„	=	6.000 „
95	„	50	„	=	4.750 „
250	„	25	„	=	6.250 „
435					32.000

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

Her sabah daha genç görünüyorum

PARİSTE:

Bayan Grebert diyor ki:

«Uyanır uyanmaz, hemen el aynama sarılıyor ve yüzümdeki buruşukluklarımla çizgilerimin günden güne kaybolduğunu kemali hayretle görüyorum.»

«Bir hafta zarfında mucize denecek bir tarzda gençleşip güzelleşmeme cidden şaştım. Bütün arkadaşlarım buna nasıl muvaffak olduğumu soruyorlar ve beni candan tebrik ediyorlardı.»

Bu usulü tatbik etmiş olan binlerce kadınlar, bir hafta zarfında birkaç yaş gençleşmiş ve buruşukluklarla çizgileri tamamen kaybetmişlerdir. Âlimler, buruşukluklarımızın ancak ihtiyarlamağa başladığımızda meydana çıktığını keşfetmişlerdir. Çünkü cild ihtiyarlayınca bazı hayatî cevherlerini kaybeder, bu cildi besleyip kuvvetlendiriniz. Hemen tazeleyip gençleşir. İşte, Viyana Üniversitesi profesörlerinden doktor Stejskal'in şayanı hayret keşfi olan ve BİOCEL tâbir edilen ve genç hayvanlardan istihsal edilen cild hüceyreleri hülâsası, bugün pembe rengindeki Tokalon kremi terkibinde mevcuddur. Her akşam yatmazdan evvel tatbik ediniz. Siz uyurken cildinizi besleyip gençleştirir. Ve buruşuklukları giderir. Bir hafta nihayetinde on yaş daha gençleşmiş görüneceksiniz. Gündüzleri de beyaz rengindeki Tokalon kremini kullanınız. Siyah noktaları eritir, açık mesameleri sıklaştırır ve birkaç gün zarfında en esmer ve sert bir cildi beyazlatıp yumuşatacaktır.

Sümer Bank

Karabük Demir ve Çelik fabrikalarından:

Fabrikamız için lâzım olan 40,000 ton kireç taşının Irmak - Filyos hattı üzerinde Balıkısık istasyonu yakınından ihracı ve Balıkısıkta vagona tahmili bir müteahhide ihale edilecektir. İsteklilerin tafsilâtı öğrenmek ve şartnameyi almak üzere 20/12/938 tarihinden evvel Karabük Bürosu Müdürülüğüne müracaat etmeleri ilân olunur.

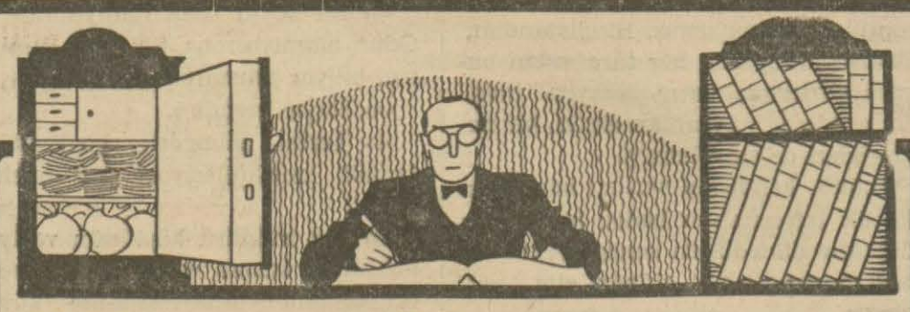

"Akşam,, Matbaasının Hesap Defterleri

Bütün piyasa defterlerine nisbetle:

Daha sağlam

Daha güzel ve...

Daha UCUZ

Yevmiye ve kasa defterleri - Defteri kebirler - muavin defterler

Kâmilen İngiliz prese kartonile cildli

Fiyetler

Birinci hamur kâadile				Kalın banka kâadile			
200	sahifeli	140	kuruş	200	sahifeli	160	kuruş
300	»	175	»	300	»	200	»
400	»	250	»	400	»	275	»

Bu fırsattan hemen istifade ediniz !

Ziraat vekâletinden

Hayvanların uyuz hastalıkları mücadelesinde kullanılmak üzere Galvanize saçtan mamûl «50» adet uyuz banyosu kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Banyoların beherinin muhammen fiyatı «200» lira, «50» banyonun mecmuu fiyatı «10,000» lira, muvakkat teminat «750» liradır.

Banyoların plân ve şartnamesi parasız olarak Vekâlet Levazım Müdürlüğünden alınacaktır.

İhale 20/12/938 tarihine müsadif Salı günü saat 15 de Vekâlet Satınalma komisyonunda yapılacaktır.

Taliplerin teminat mektubları veya makbuzlarını ve «2490» sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikalarını havi kapalı zarflarını mezkûr tarihte saat 14 de kadar Satınalma Komisyonu Başkanlığına teslim etmeleri ve saat 15 te komisyonda hazır bulunmaları. «4883» «8578»

İç ve dış basur memelerinde, basur memelerinin her türlü iltihablarında cerahatlenmiş fistüllerde, kanayan basur memelerinin tedavisinde

REKTA

daima muvaffakıyetle ŞİFAYI TEMİN EDER

İstanbul belediyesi ilânları

Temizlik amelesi için diktirilecek olan ve beher takımının dikişine 65 kuruş bedel tahmin edilen 1200 takım elbisenin dikişi açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi Levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesika ve 58 lira 50 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 26/12/938 pazartesi günü saat 14 buçukta Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (B) (6982)

BUGÜN·KUMBARANIZA·ATACAGINIZ·5·KURUŞ

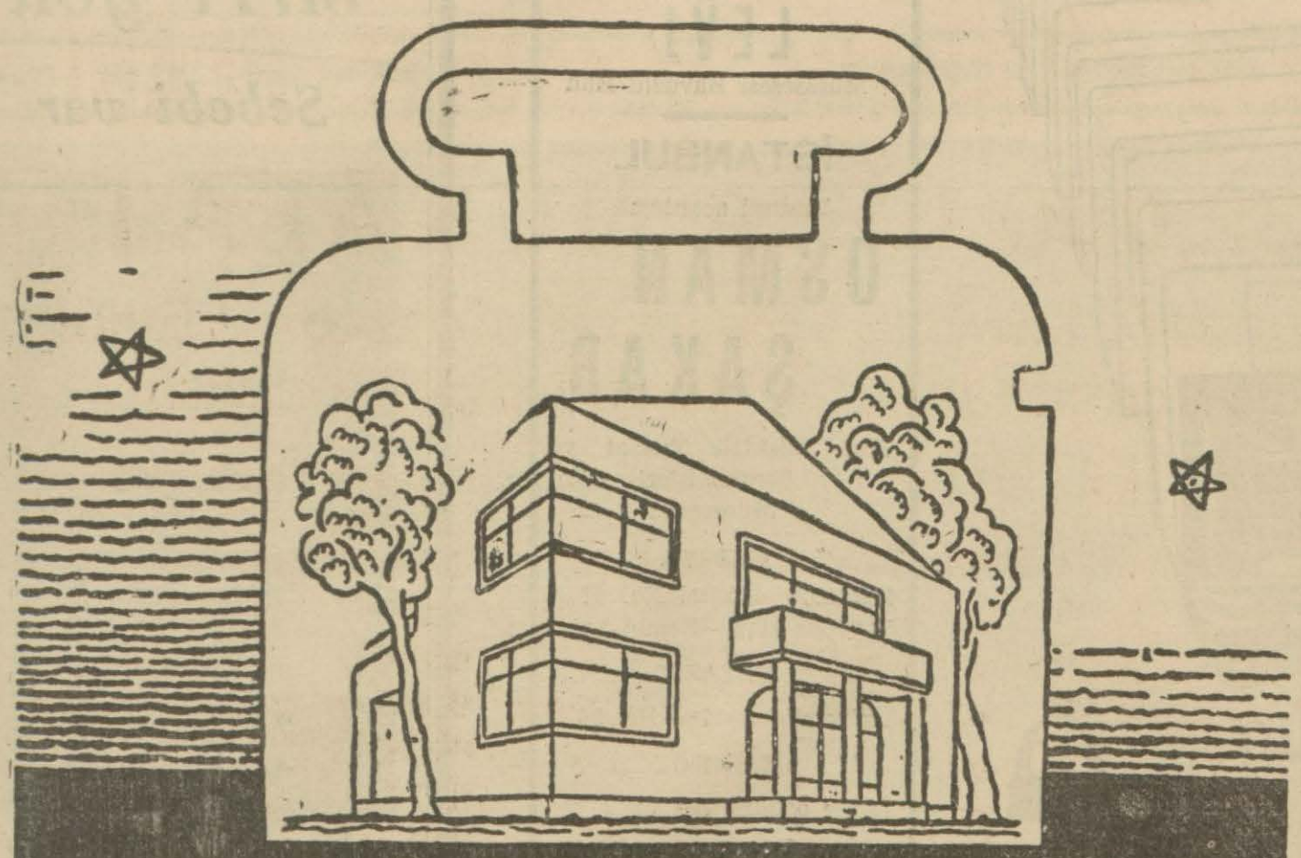

YARIN·KURACAGINIZ·EVİN·TEMELİDİR

T. C.
ZIRAAT BANKASI

PASTİL KATRAN HAKKI öksürükleri kökünden keser tecrübelidir

Scandinavian Near East Agency

Galata Tahir han 3 üncü kat
Tel: 44991 - 2 - 3

Svenska Orient Linien Gothenburg Gothenburg, Stokholm, Oslo, Dantzig, Ddynia Copenhag Abo Reval ve bütün Baltık limanları şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir azimet ve avdet için muntazam postalar.

Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Oslodan beklenen vapurlar.

Gotland vapuru 16 K. Evvele doğru.
Vasaland vapuru 16 K. Evvele doğru.

Yakında İstanbuldan Hamburg Roterdam - Kopenhag, Gdynia Gothenberg, Dantzig - Stokholm, ve Oslo limanları için hareket edecek vapurlar.

Cotland vapuru 17 K. Evvele doğru.
Aasene vapuru 20 K. Evvele doğru.

Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han 3 üncü katta kâin acentalığına müracaat.
Tel: 44991 - 2 - 3

Saç bakımı
Güzelliğin en birinci şartı.

PETROL NİZAM
Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerreb bir ilâçdır. ★

Fatih sulh birinci hukuk mahkemesinden: 938/763

Yahya'nın Ahmed aleyhine açtığı alacak davası için tastir ve irsal kılınan zabıt davaya gösterilen adreste bu namda bir kimse olmadığı mübaşir tarafından verilen meşruhattan anlaşılmış olmağla mahkemece müddeaaleyh hakkında 15 gün müddetle ilânen tebliğat icrasına ve mahkemenin 6/1/939 saat 11 e talikine karar verilmiş olduğundan bermucibi karar yevm ve saati mezkûrde mahkemeye gelmediği ve tarafından bir vekil göndermediği takdirde davanın gıyaben bakılacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. M. 1871

Öksürük için en müessir ilâç Pektorin Komprimeleri
Kutusu 35 Kuruş
Beşir Kemal - Mahmud Cevad ECZANESİ
Sirkeci - İstanbul

Sümer Bank

Karabük Demir ve Çelik fabrikalarından:

Fabrikamız için lâzım olan 6000 ton dolomitin Bartın suyu boğazında Boğazköyü civarından ihracı, deniz tarikile Zonguldak veya Filyosa nakli ve vagona tahmili işi bir müteahhide ihale edilecektir. İsteklilerin tafsilâtı öğrenmek ve şartnameyi almak üzere 20/12/938 tarihinden evvel Karabük Bürosu Müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur.

HACI BEKİR ticarethaneleri

Muhterem müşterilerine şeker ve şekerlemenin

Akide, kurabiye, ezme reçel ve Helvanın

Mütehassıs şekerci ustasının elinde, nasıl birer neşe sıhhat ve derman kaynağı olabileceğini yüz ellı sene evvel ispat etmiştir.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Merkezi: Bahçekapı, şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy

Dahiliye Vekâletinden:

Seferihisar su işine ait kapalı zarfla münakasa ilânı:

Seferihisara takriben sekiz Km. de su isalesi, depo inşası şehir şebekesi ve diğer bilcümle müteferri işlerin yapılması için kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır.

1 — İşin muhammen bedeli 59672 lira 62 kuruştur.

2 — İstekliler bu işe ait şartname, proje vesair evrakı 300 kuruş mukabilinde Dahiliye Vekâleti Belediyeler imar heyeti fen şefliğinden alabilirler.

3 — Eksiltme 30/1/939 tarihine rastlayan pazartesi günü saat on birde Dahiliye Vekâleti binasında toplanacak Belediyeler imar heyetinde yapılacaktır.

4 — Eksitmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiki ayni gün saat ona kadar Komisyon Reisliğine teslim etmiş olmaları lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanunun 16 ve 17 inci maddelerine uygun 4233 lira 65 kuruşluk muvakkat teminat.

B — Kanunun tayin ettiği vesikalar,

C — Kanunun dördüncü maddesi mucibince eksiltmeye girmeye bir mani bulunmadığına dair imzalı bir mektup,

D — Belediyeler imar heyeti fen şefliğinden münakasaya girme için alacakları vesika,

5 — Teklif mektupları ihale günü saat ona kadar makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine verilecektir.

Posta ile gönderilecek teklif mektuplarının iadeli taahhütlü olması ve nihayet bu saate kadar komisyona gelmiş bulunması lâzımdır.

Bu iş hakkında fazla izahat almak istiyenlerin Belediyeler imar heyeti fen şefliğine müracaat etmeleri. (5092) (9073)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — İdaremizce temin edilen kamyon araba muşambalarile torba muşambalarının dikim işi pazarlık usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Pazarlık 20/XII/938 tarihine raslayan salı günü saat 14,30 da Kabataşda levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler her gün sözü geçen şubeden alınabileceği gibi dikiş örneği ve dikiş vaziyetide görülebilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8834)

★

I — İdaremizin Paşabahçe fabrikası için şartnamesi mucibince satın alınacak bir adet devvar ve seyyar bir buçuk tonluk elektrikli iskele vinci kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

II — Muhammen bedeli sif İstanbul 13000 lira ve muvakkat teminatı 975 liradır.

III — Eksiltme 17/1/939 tarihine raslayan salı günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler paıasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek istiyen firmaların mufassal fennî tekliflerile beraber katoloklarını kaldırma indirme ve firen tertibatını açık olarak gösteren resimleri katoloklarını birinci sınıf bir firma olduklarını gösterir evrakı ihale tarihinden en az yedi gün evveline kadar İnhisarlar umum müdürlüğü müskirat fabrikalar şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lâzımdır. Aksi takdirde eksiltmeye iştirak edemezler.

VI — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile beşinci maddede yazılı eksiltmeye iştirak vesikası ve % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların eksiltme günü en geç saat 14 de kadar yukarıda adı geçen alım komisyonu bşkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. (8810)

★

I — İdaremizin Paşabahçe fabrikasında yaptırılacağı 21/11/938 tarihinde ihale edileceği ve bilâhare eksiltmeden kaldırılacağı ilân edilen betonarme döşemelerle sair müteferrik işlerin şartnameleri tadil edildiğinden yeniden kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

II — Heyeti umumiyesinin keşif bedeli 15,202 lira 40 kuruş ve muvakkat teminatı 1140.18 liradır.

III — Eksiltme 26/12/938 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname, keşif ve projeler 76 kuruş bedel mukabilinde İnhisarlar umum müdürlüğü levazım ve mübayaat şubesile Ankara ve İzmir başmüdürlüklerinden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek istiyenlerin diplomalı yüksek mühendis veya yüksek mimar olmalı; olmadıkları takdirde ayni evsafı haiz bir mütehassısı inşaatın sonuna kadar daimî olarak iş başında bulunduracaklarını noterlikten musaddak bir taahhüt kâğıdı ile temin etmeleri ve bundan başka asgarî 10000 liralık bu gibi inşaat yapmış olduklarına dair fennî evrak ve vesaiki ihale gününden sekiz gün evveline kadar İnhisarlar umum müdürlüğü inşaat şubesine ibraz ederek ayrıca bir fennî ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

VI — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile beşinci maddede yazılı inşaat şubemizden alınacak ehliyet vesikası ve % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu, ihtva edecek olan kapalı zarfların eksiltme günü en geç saat 14 de kadar yukarıda adı geçen alım komisyonu başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. (8928)

★

I — Nümunesi mucibince satın alınacak 3000 adet süpürge 9/XII/938 tarihinde ihale edilemediğinden yeniden pazarlık usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Pazarlık 29/XII/938 tarihine rastlayan perşembe günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Nümuneler her gün sözü geçen şubede görülebilir.

IV — İstekliler pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (9106)

★

I — İdaremizin Bahariye tütün işleme evine şartname ve projesi mucibince yeniden yaptırılacak iskele inşaatı 12/XII/938 tarihinde ihale edilemediğinden yeniden pazarlık usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedeli 729,80 lira ve muvakkat teminatı 54,73 liradır.

III — Pazarlık 29/XII/938 tarihine rastlayan perşembe günü saat 14 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname ve projeler 4 kuruş bedel mukabilinde sözü geçen şubeden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek istiyenlerin İnhisarlar umum müdürlüğü inşaat şubesinden fennî ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

VI — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (9107)

Etablisman OROZDİ-BAK
İstanbul - Bahçekapı
Tutum haftası münasebetiyle satışlar üzerinde
% 5 tenzilât yapılmaktadır

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Muhammen bedeli 13550 lira olan 7 kalem muhtelif ebatta bez hortum 2/1/939 pazartesi günü saat 15 de Haydarpaşada gar binasındaki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin kanunun tayin ettiği vesaik ve 1016 lira 25 kuruşluk muvakkat teminatlarile teklif mektuplarını muhtevi zarflarını eksiltme günü saat 14 de kadar komisyona vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler Haydarpaşada gar binasındaki komisyon tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır. (9006)

DENİZBANK
Karadeniz dördüncü postası

Mevsim itibarile yapılmakta olan ve İstanbuldan cuma günleri saat 10 da kalkan Karadeniz hattı dördüncü postaları bu haftadan itibaren yapılmayacaktır.

1939 da

BAŞA GEÇTİ

ÇÜNKÜ:

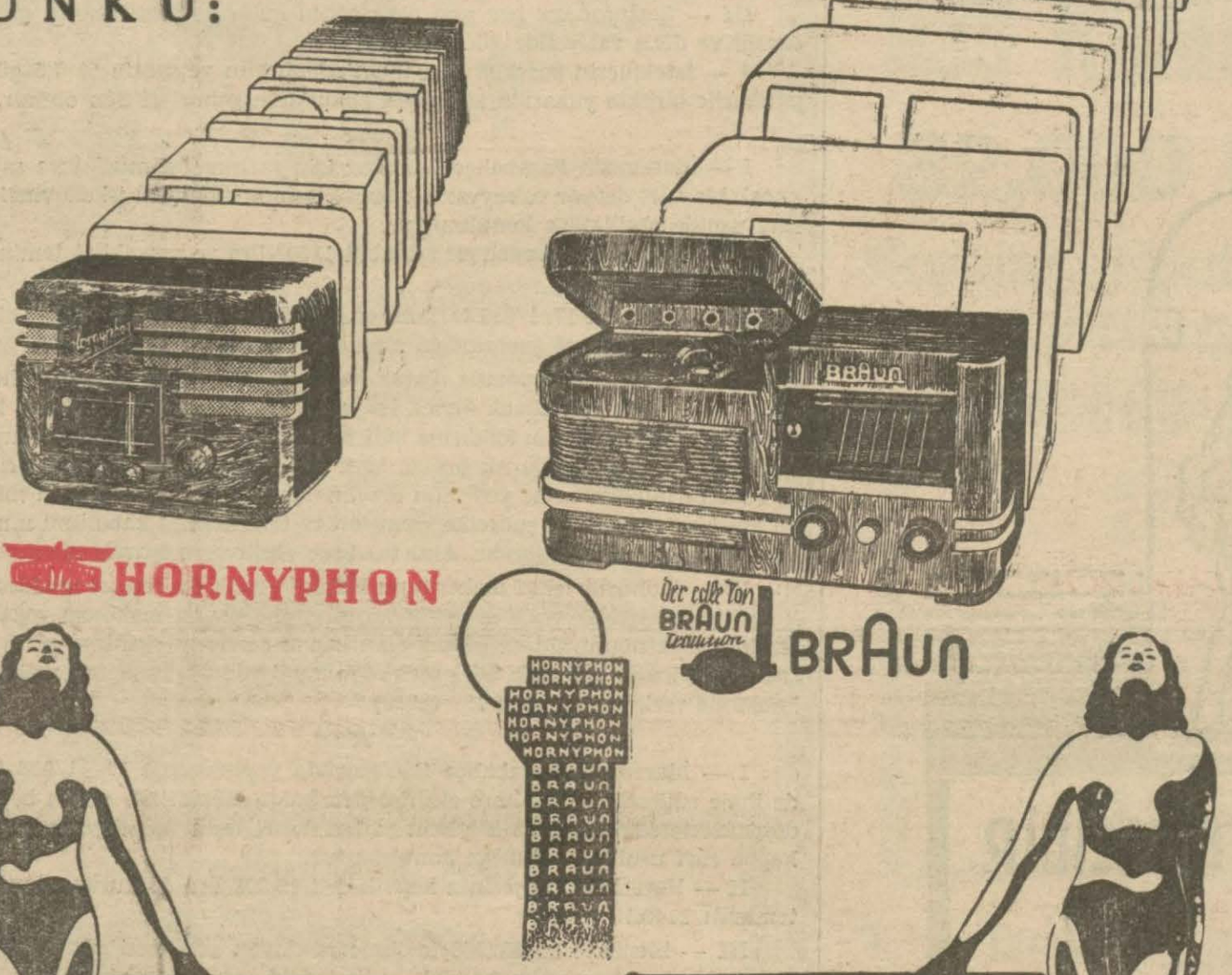

Kendiliğinden 8 plâk değiştiren LÜXOR Gramofon Mobilyaları

12 Ay Veresiye

Veresiye Fiatlar

HORNYPHON

4/8 Lâmba T. L. 135
5-6/12 Lâmba T. L. 185
» Motörlü T. L. 215
8/16 Lâmba motörlü T.L. 285

BRAUN

6 Lâmba T. L. 165
6 Süper Lâmba T. L. 195
6 » gramofonlu T. L. 250
Antensiz çanta radyo T.L. 165

12 AY VERESİYE

1 — Garantili bir radyo
2 — Yedek aksamı daima mevcut.
3 — Mükemmel tamir atelyesi.
4 — Ciddî bir müessesenin malı.
5 — 1700 liralık eşya piyangosu.
6 — Reaksiyon negatif tertibatı.
7 — Kuvvetli anti feeding tertibatı
8 — Dört dilimli sihirli göz.

ÖNER

Umumî vekili

RİKARDO LEVİ

Müessesesi Havuzlu Han

İSTANBUL

Umumî acantası

OSMAN ŞAKAR

Türk Elektrik Tesisat ve Ticaret işleri Müessesesi

GALATA
Bankalar caddesi No. 47
Voyvoda Han - Zemin kat.

BEYAZIT
Üniversite caddesi No. 28

KADIKÖY
İskele caddesi No. 33/2

Ankarada: S. ve N. kardeş.

İzmirde: Panetti ve Pariente.

Eskişehirde: İbrahim Ener.
Bursada: İsak Soef.

Trabzonda: Hakkı Atmaca

Samsunda: Alâeddin Saatçı.

Kırklarelinde: Fehmi Akay.

Lüleburgazda: Ali Şefik Şimşek.

Adapazarda: Silâhçı M. Ural

Erzurumda: Neşet Solak.

Adanada: S. Rıza İşçen.

Diyarbakırda: Misbah. Münip Uraz Kler

Zonguldakta: M. A. Gürol.

Güzelliğin sırrı yok

Sebebi var

RADYOLİN

Dişleri mikroplardan, çürüklerden, iltihablardan koruyarak sağlamlaştıran, hem de minelerinin bozulmasını ve sararmasını muhafaza eden asın en kuvvetli muhafaza eden asrın en kuvvetli diş macunudur.

Her sabah, öğle ve akşam yemeklerden sonra

RADYOLİN

Sabırsızlıkla beklediğiniz Bayan
NEVZAT ALTINOKUN
okuduğu: 17509 No.
Şeh Ahmed Filminden:
AY DOĞDU BATMADI MI
ve Ali baba Filminden:
GİYER FİSTANINI ATLAS

COLUMBİA

Plâklarında çıktı.

Her işin bir saati var, Herkesin bir işi var.

Bir işe vaktinde yetişmek için saatinizin ayarı tam olmalı. İsviçrenin dünyaca meşhur Fabrikasının tam ayarlı

"MOVADO„ saatinden

sizde bir tane edininiz. Kadın ve erkek için Altın, Gümüş ve Metal - Kol, Cep ve Otomatik - saatler

6 ay veresiye

OSMAN ŞAKAR

Müessesesi.

GALATA: Bankalar caddesi No. 47 Voyvoda Han Zemin Kat
BEYAZIT: Elektrik İdaresi karşısında No. 28
KADIKÖY: İskele Muvakkithane caddesi No. 33/2

TELEFUNKEN

Şimdiye kadar muhtelif marka bir çok radyo dinlediniz

TELEFUNKEN

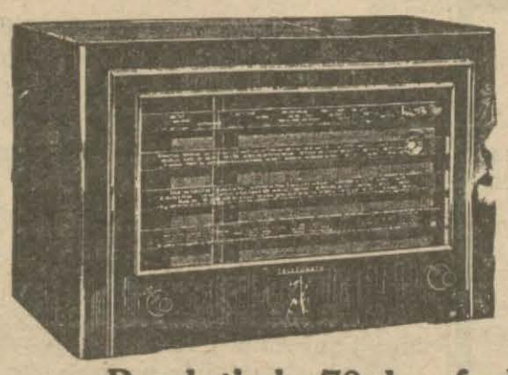

Bugün de:

TELEFUNKEN

Radyolarının

939 modellerini dinliyerek katî kararınızı verebilirsiniz

Beş kıt'ada 70 den fazla memlekette

TELEFUNKEN

Radyolarının

Büyük bir rağbet ve itimad görmesi sizin için en kuvvetli teminattır

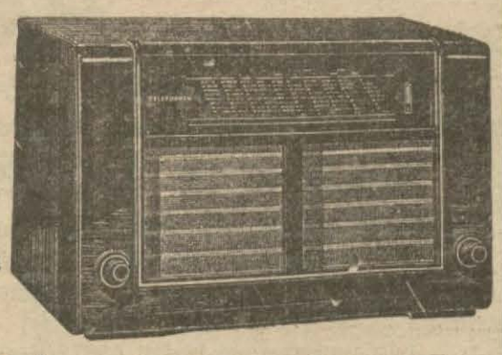

Türkiye vekili:

Elektron Türk Anonim Şirketi

Galata Voyvoda caddesi No. 58-62
Telgraf : Elektron - İstanbul
Telefon : 41460

Ankara satış yeri:

Elektrofen Türk Anonim şirketi

Anafartalar caddesi No. 10
Telgraf : Elektrofen - Ankara
Telefon : 1287

Anadolunun bütün mühim şehirlerinde bayilerimiz vardır

İstanbul Kauçuk ve kablo fabrikası T.A. şirketinden:

30 Eylûl 1938 tarihli hey'eti umumiye içtimaında Şirketimiz sermayesinin 50000 lira tezyidine karar verilmiştir. Kanunun hissedarlar hakkında tanıdığı hakkı rüchani istimal etmek istiyen hissedarların iki hafta zarfında yani 29 Kânunuevvel 1938 Perşembe günü akşamına kadar Şirketimiz merkezine müracaat eylemeleri ilân olunur.

Müjde!

Çoktanberi Beklediğiniz

Krefft

Markalı, İdareli ve Son sistem

SOBALARIN

Yeni çeşitleri gelmiştir.
Soba almadan evvel görünüz.
OHANNES PAPAZYAN
İstanbul Yeni Postane caddesi No. 20

istanbul birinci ticaret mahkemesinden:

Panama bandıralı BEME vapuru süvarisi Mihailof vekili tarafından mahkemeye verilen istidada 8/12/1938 gecesi saat 19 raddelerinde Büyükdere önlerinde demirli bulunduğu sırada Karadenizden gelen İtalyan bandıralı CORCİO vapurunun çatmasına maruz kalmış olduğundan lâzımgelen deniz raporunun alınması taleb edilmiş ve mahkemece bu hususiaki raporun 16/12/1938 cuma günü saat 14 de alınması takarrur eylemiş olduğundan gemi ve hamule ile alâkadar bulunan herkesin raporun alınacağı gün ve saatte mahkemede hazır bulunmaları lüzumu deniz ticaret kanununun 1065 inci maddesi mucibince ilân olunur. (12921)

Üç ayda biçki

öğretilir. Diploma verilir. Derslere Yılbaşında başlanacaktır. Kayıt açıktır. Beşiktaşta Dikiş Yurdu. Akaretler Dibek So. ★

Ticarethanemiz eskisi gibi kürk mantolarını 10 sene garanti ve

12

ay vade ile kefaletsiz olarak satmaktadır. Anadoludan ayni şeraitle sipariş kabul etmekteyiz.
Mahmudpaşa, Kürkçü han içerisinde

BEYKO Telefon: 21685

SİNGER

Bayanlara mahsus elmaslı ve pırlantalı Singer saatlerinin yeni modelleri gelmiştir. Fiatları 75 lira ilâ 500 liradır.

—EMSALLERİ GİBİ ON BEŞ SENE GARANTİLİDİR—

Taşradaki muhterem müşterilerimize arzu ettikleri takdirde yeni katalok gönderilir.

SİNGER SAAT MAĞAZALARI — İstanbul Eminönü. Tel: 21964

ZAYİ

24/8/1938 tarihinde Amerika Birleşik devletlere ihraç ettiğim S. C. marka ve 149/158 No. 10 fıçıda 1975 kilo mikdarında ve Cif 7916,21, Fob 7815,81 Türk lirası kıymetinde tuzlu koyun barsağı için İstanbul ticaret odasından 27/8/1938 tarihinde aldığım 9905 sayılı menşe şehadetnamesi «B» nüshası zayi olmuştur.

Yenisi çıkarılacağından eskisinin hükmü kalmadığı ilân olunur.

M. ve İ. Katz

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü Şevket Rado
Akşam Matbaası